דבר

יום שני, כ"א בטבת תשמ"ח, 11 בינואר 1988 ● גליון 19315

היום 12 עמודים ● המחיר 1.10 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 95 אג'

היום בדבר

- לקחים מחודש מהומות / מוטה גור
- אין פאראדוקסים נצחיים / אמנון דנקנר, וושינגטון
- קביים של כזב / חגי אשד
- בשר ודם ובעיקר שרה / עליזה ולך
- אי־אמון כבריחה / שלמה גינוסר
- בורסה וכלכלה; עכשיו; ספורט; תחבורה ותיירות; בידור

מזג האויר

תחזית מזג האויר להיום – עננים יתרבו אחרי הצהריים. תשקיף ליום ג' – גשום. הטמפרטורות:

ירושלים 8–13 מעלות, רמת הגולן 7–13, נהריה 12–19, צפת 5–10, גמל חיפה 11–18, טבריה 11–19, נצרת 7–14, עפולה 10–18, השומרון 8–15, תל־אביב 12–20, נתב"ג 9–19, ידיעו 9–21, עזה 11–20, באר שבע 9–19, אילת 12–21 מעלות.

איש העסקים שבתאי קלמנוביץ במעצר על ריגול לברה"מ – איפול על החקירה

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

איש העסקים התל־אביבי שבתאי קלמנוביץ, בן 42, נעצר ב־21 בדצמבר 1987 בחשד שעבר על עבירות ריגול לטובת המודיעין הצבאי הסובייטי. מעצרו של שבתאי קלמנוביץ הוארך על ידי בית המשפט בנוכחות עורך דינו – עורך הדין אמנון זכרוני. בית המשפט הטיל צו איסור פרסום על כל פרט מן החקירה.

שבתאי קלמנוביץ, איש עסקים ותבק עולם שהתעסק עד למעצרו בעסקי יהלומים וזהב בבופוטצואנה, מזון, חוות תנינים ואוטובוסים בסיירה ליאונה, עסקים עם צ'כוסלובקיה, תפוזים להונגריה, בשר לפיליפינים, עסקי באורטר עם ברה"מ, ועסקי אבטחה בכל רחבי אפריקה. הוא נחשב לתורם נלהב לכמה מחילות צה"ל ואף היה מבאי ביתם של פוליטיקאים ישראלים. שרים לשעבר, חברי כנסת היו מבאי ביתו.

הוא אהב את "החיים הטובים" וניתן היה לראות אותו בבירות אירופה כשמתלווה אליו עוזר אישי או פוליטיקאי מן הדרג הבינוני והנמוך. הוא התאכסן תמיד בבתי מלון מן המעלה הראשונה.

הוא נחשב בין כמה ממנהיגי דרום אפריקה למוציא ומביא בין מדינות העולם. הוא הביא לישראל את לוקאס מנגופה נשיא בופוטצואנה לסיפול־לב במכון "פרוקרדיה" ליד הים בתל־אביב.

הוא עלה לישראל בשנת 1971 מליטא, ברית המועצות. למד באולפן, שירת בצה"ל השתלב –

(המשך בעמ' 2)

הממשלה לא קיבלה כל דיווח מוקדם

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

הממשלה לא קיבלה כל דיווח מוקדם על מעצרו של שבתאי קלמנוביץ ושמעה על כך לראשונה אמש בחדשות הטלוויזיה.

יצויין כי משרד החוץ לא דיווח על מעצרו של החשוד לנציגים של המשלחת הקונסולארית הסובייטית השוהה בארץ, על אף שאתמול נפגש ראש המשלחת עם המנכ"ל המדיני של המשרד ד"ר יוסי ביילין.

שבתאי קלמנוביץ פותח את בית הספרות בופוטצואנה בתל־אביב. (צילום: ישראל סאן)

הצלחה גדולה לשירותי הבטחון

מאת טלי זליגנר, הסופרת הצבאית של "דבר"

ריגול סובייטי בישראל הוא אחד הדברים הפחות מדוברים בתחום שכולו אפוף ממילא שתיקה – תחום הביון. בישראל קיימת רגישות מיוחדת לנושא מאז ההתקרבות האידיאולוגית של זרמים פוליטיים לברית־המועצות שיצרה מתיחויות על רקע חשד לריגול מאז גלי העלייה הגדולים מברית־המועצות, בתחילה בשנות ה־50' ובאופן חריף יותר בראשית שנות ה־70'.

שירותי הבטחון של ישראל מנהלים תוך רגישות מוגברת, מעקב עירני אחרי מרגלים

(המשך בעמ' 2)

אווירת חוסר אונים: לממשלה אין פתרון

תושב הרצועה נהרג ושני נפצע קשה – שלישי מת מפצעיו ● מכחישים סיפור על מות אשה ותינוקה מפגיעת הגאז בעזה ● ברחבי הגדה ומזרח־ירושלים מתפשטת שביתה כללית

מאת יוסי מלמן וטלי זליגנר, סופרי "דבר"

לממשלה אין כל פתרון כיצד לטפל במהומות בשטחים והאווירה בישיבתה אתמול היתה עצובה וחסרת אונים. כך ניתן היה להתרשם בישיבת הממשלה השבועית הרביעית במספר העוסקת בנושא. השרים שמעו את סקירתם של שר הבטחון יצחק רבין הגורמי הבטחון וכמה מהם אמרו לאחר מכן ל"דבר" כי "היתה בישיבה אווירה עצובה של חוסר אונים".

השר רבין הודה בפעם הראשונה כי "המצב יותר מסובך וקשה ממה שהערכנו וסברנו בתחילה" וציין כי "המניעים הם פוליטיים". הוא סיפר גם כי גורמים דתיים פונדמנטאליסטיים המתחזקים על חשבון אש"ף עומדים מאחורי ארגון המהומות של החודש האחרון ברצועה.

הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון ומתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן, דיווחו גם הם על הנעשה בשטח ומסרו על החשרות נגד צלם רשת האי.בי.סי. יוסי מולה החשד כי ביים ילדים להצית צמיגים מול המצלמות.

בתום הסקירות התפתח דיון קצר ועניני. רק השר בלי תיק יצחק מודעי השמיע דברי בקורת. הוא רגז על דברי יצחק רבין בעניין הקשר המדיני של המהומות, ותבע מהקבינט לקיים דיון מקיף ויסודי שבו יתקבלו החלטות אופרטיביות.

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון הציע לפעול מיד ליישוב הפליטים במגורי קבע ברצועת עזה ולהשוות את תנאי השכר והעבודה של פועלי השטחים לעמיתיהם בישראל. לשם כך הוא קרא להקים צוות שרים מצומצם. יצחק רבין הגיב על כך: "אתה מציע למעשה להקים מיני קבינט ואני מתנגד לכך".

השר יוסף שפירא תבע לשנות את החוק כך שיקוצרו ההליכים המשפטיים המורכבים וניתן יהיה לגרש מסיתים במהירות. כמו כן תבע להקים עוד ישובים והתנחלויות.

השר לקליטת עליה יעקב צור אמר כי על צה"ל לגלות עוד איפוק, להימנע מירי באש חיה וקבע כי "מי שסבור שיש נוסחת פלא לפתרון הבעיה, משלה את עצמו". השר צור אמר עוד כי נחוץ הסדר מדיני לבעיה.

ראש הממשלה יצחק שמיר סיכם

(המשך בעמ' 2)

מאת דני צדקוני, דני רובינשטיין ויהודה לוי סופר "דבר" וכתבי סוכנות עיתיים

תושב רצועת עזה נהרג אתמול מירי חיילי צה"ל בעת תקרית ליד אבסיה. תושב ושיה מת שלושה בבית־החולים "סורוקה" בבאר־שבע שם אושפז לאחר שנפצע בתקרית ב־16 בדצמבר.

כידיעות שלא אושרו על ידי דובר צה"ל נמסר אתמול מרצועת עזה כי אם ותינוקה בן השנה מתו שלשום מאקיינט כתוצאה מפגיעת גאז לפיזור הפגנות. שביתה כללית היתה בשכם, ברמאללה, באל־בירה ובמזרח ירושלים.

תושב הרצועה נהרג אתמול במהומות שהיו בעזה, בשכונת סג'יעה. כוח של צה"ל שהותקף באבנים סמוך לשכונה פתח בירי באוויר כדי לפזר את התוקפים ומשלא הצליח ירה לעבר מיידי האבנים. בירי זה נהרג טוקאן מוסבה בן 32.

פאריד אל מחלאמי בן 22 משכונת שייך רדואן נפצע בחזהו בתקרית. הוא הובא לבית־החולים "ברזילי" באשקלון ומשם הועבר לבית־החולים "תל השומר".

באירועי אתמול ברצועה היו גם

(המשך בעמ' 2)

מעצר בשער הפרחים

מעצר מפגין במזרח־ירושלים ליד שער הפרחים (צילום: יצחק הררי)

עובדי הדלק שבו לעבודה תקינה והיום כבר יסופק הדלק בתחנות

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

הסכסוך בענף הדלק הסתיים אמש: עובדי חברות הדלק חזרו הלילה לעבודה תקינה, הנהלות החברות "פז", "דלק" ו"סונול" שהודיעו בכתב לוועדי העובדים על כוונותיהן לפטר עובדים בגלל הפעלת הרפורמה – יבטלו את כוונותיהן.

עובדי החברה "פי גלילות" (75 אחוז בבעלות הממשלה) יקבלו התחייבות בכתב משר האנרגיה והתשתית משה שחל ואיש מהם לא יפוטר. עוד השבוע יתחדש המו"מ בין משרד האנרגיה והתשתית לבין חברות הדלק על הפעלת הרפורמה מתוך הסכמה – הסכם על כך הושג אמש בפגישה ביוזמת השר משה שחל, ובהשתתפות הנהלות חברות הדלק, ועדי העובדים של החברות השר ועוזריו.

המפנה במשבר שהתחיל ביום חמישי שעבר וגרם למחסור בדלק וסבל רב לציבור, חל אתמול בצהריים אחרי שהשר משה שחל הוציא צווים המורים לבעלי תחנות הדלק ולמובילי הדלק להוציא דלק מבתי הזיקוק ומשני מיתקנים אחרים בארץ, תוך עקיפת חברות הדלק, ולספק לצרכנים.

הצו הגן על בעלי תחנות הדלק והמובילים מפני צעדים משפטיים ואחרים של חברות הדלק. אי לכך התחילו בעלי תחנות הדלק והמובילים לציית לצו זה ומאתמול אחרי הצהרים הלך וגבר מספר המיכליות שהוציאו דלק מבתי הזיקוק ומהמיתקנים החלופיים האחרים והובילו לתחנות. למרות שעדיין הורגש מחסור חמור בדלק בכל רחבי הארץ ובמיוחד בצפון השפיעה פעולה זו על עמדת מטה הפעולה של העובדים, אשר נענו ליוזמת השר להיפגש עמו תוך מאמץ לסיים את הסכסוך.

עובדי חברות הדלק לא ניסו להפריע להוצאת הדלק על פי הצו החדש של השר, למעט מקרה אחד בבתי הזיקוק בחיפה שבמהלכו נפגע אישית ראש מינהל הדלק שמעון גלבוע. הוא הגיש תלונה למשטרה ונהג המיכלית נחקר

המכליות היו במסוף

מיכליות הדלק במסוף בתי־הזיקוק בחיפה (צילום: רוני ננצל)

שרים במערך מגיבים:

הצעת שמיר ליישוב הפליטים היא הטראנספר בשינוי אדרת

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר מציע ליישב את הפליטים הפלשתינאים באמצעות מימון בינלאומי במדינות ערב ובכל מקום אחר ובלבד שיהיה מחוץ לישראל ולשטחים. כך הבהיר אמש פקיד בכיר במשרד ראש הממשלה ל"דבר" בעקבות הודעתו של הסנאטור האמריקאי אלן ספקטור, כי יסייע לישראל להשיג מימון מיוחד בקונגרס להצעתו של ראש הממשלה.

הסנאטור הודיע על כוונתו זו בפגישתו אמש עם ראש הממשלה בלשכתו בירושלים. בפגישה זו שמע הסנאטור האמריקאי על הצעתו של יצחק שמיר לכנס ועידה בינלאומית לפתרון בעיית הפליטים. ראש הממשלה שכבר העלה רעיון דומה לפני חודש בשיחתו עם נשיא איטליה פראנצ'סקו קוסיגה, לא פירט בשיחה היכן לדעתו צריכים ליישב מחדש את הפליטים, וכאמור, פקיד בכיר בלשכתו הבהיר זאת בתגובה לשאלת "דבר".

בשיחה עם סנאטור ספקטור אמר שמיר, כי לדעתו בוועידה בינלאומית זו יוכלו להשתתף מדינות נפט ערביות, וכן ארה"ב, קנדה, יפאן ובריטניה.

יצחק שמיר אמר עוד, כי ישראל תתרום את הידע שרכשה "ביישובם מחדש של 800,000 פליטים יהודים ממדינות ערב". להערכתו, אפשר במאמץ בינלאומי לפתור את בעיית הפליטים הפלשתינים "תוך שנתיים שלוש". הוא הזכיר, כי בעבר גינתה ישראל על נסיונה להקים לפליטים מגורי קבע באיזור הרצועה.

מובארק דחה קריאתו של שמיר לחדש את המו"מ על אוטונומיה

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

הנשיא מובארק דחה אתמול את קריאתו של ראש הממשלה שמיר לחדש את המו"מ על האוטונומיה לפתרון בעיית הפלשתינים.

במסיבת עתונאים בסעודיה, טרם צאתו את ריאד לנסיכות אבו דאבי, אמר הנשיא שאם ראש הממשלה שמיר רוצה לחדש את המו"מ לפתרון בעיית הפלשתינים על יסוד הסכמי קמפ־דייוויד עליו לבטל את חוק סיפוח מזרח ירושלים ואת החלת החוק הישראלי על רמת הגולן, שלדעת מצרים היוו הפרה של הסכמים אלה בהיותם אזורים פתוחים למו"מ.

מובארק הצביע על המהומות בשטחים כאות אזהרה שלא ניתן לדחות לאורך זמן השגת פתרון לבעיה הפלשתינית. בהקשר זה תקף הנשיא שוב את התנגדותו של ראש הממשלה שמיר לכינוס ועידה בינלאומית. הנשיא קרא לאש"ף לנקוט בדיניות הגיונית כדי שאפשר יהיה לחדש את התאום המדיני בין אש"ף לנקוט מדיניות הגיונית כדי שאפשר יהיה לחדש את התאום המדיני בין אש"ף לירדן לצורך קידום תהליך השלום. הנשיא חזר על התנגדותו לניתוק הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל כדי שמצרים תוכל להסביר באופן ישיר לממשלת ישראל את העמדות הערביות.

במהלך דבריו חזר והדגיש מובארק את מחוייבות מצרים לסייע להגנתן של נסיכויות הנפט נוכח איומי האיראנים כלפיהן אך סרב לגלות פרטים בעניין זה.

לפני צאתו את סעודיה נועד מובארק עם שר ההגנה האמריקאי פראנק קארלוצ'י, שמסר לו שדר מהנשיא רייגן לקראת הביקור קיצרון נשיא מצרים בוואשינגטון בסוף החודש.

בינתיים האשים אמש תת שר החוץ המצרי בוטרוס גאלי את ישראל בהפרת הסכמי השלום באמצעות "צעדי הדיכוי" שהיא מבצעת בשטחים. בראיון עתונאי אמר גאלי שאין זה מהאינטרס של מצרים לנתק את יחסיה הדיפלומאטיים עם ישראל שבאמצעותם היא מחזקת את ידיהן של הקבוצות הפוליטיות הישראליות המתנגדות למדיניות היד הקשה של ישראל. גאלי סיפר כי בהשפעת עמדות אש"ף מצרים איננה מוכנה לתמוך במציאת הסדר נפרד לרצועת עזה והיא עומדת על השגת פתרון כולל לשאלת הרצועה והגדה המערבית. הוא קרא למדינות מערב אירופה ללחוץ על ישראל למען תסכים לכינוס ועידה בינלאומית לפתרון הבעיה הפלשתינית.

ישראל עוקבת אחר פיתוח נשק כימי סורי

ה"סאנדיי טיימס": שוקלת מתקפת מנע על המפעל

מאת טלי זליגנר ודליה שורץ, סופרות "דבר"

ישראל עוקבת זמן רב אחרי ההתפתחות של יכולת ייצור חומרי לחימה כימיים בסוריה.

גורמים צבאיים העוסקים בנושאי לחמת אב"כ הביעו מזמן דאגה נוכח מה שנראה כהאצה בפעילות "סירס", הרשות הסורית לפיתוח אמצעים אלה, ובמפעל הממוקם והמפתח אמצעים שיאפשרו לחימה טילית ארוכת טווח טעונה אמצעי תקיפה כימיים שיכוונו אל מטרות אורחיות בישראל, בריכוזי אוכלוסיה ובמפעלים.

בשעתו טענו גורמים בישראל, כי ארה"ב עוקבת גם היא אחרי הפיתוח הסורי ב"סירס" ומודעת לעבירה על האמנות הבין־לאומיות שמבצעת סוריה במהלך הזה. (ראה גם רשימה בעמ' 3)

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – ישראל שוקלת אם עליה לבצע מתקפת מנע על מפעל סורי המייצר גאז עצבים, כך טען אתמול העתון הבריטי "סאנדיי טיימס".

העתון מגלה שסוריה פיתחה ראש חץ העשוי מגאז עצבים מיוחד שיורכב על טיל מתוצרת סובייטית מהדגמים "אס.אס. 21" או "סקאד". טילים אלה עלולים להיות מופעלים כדי להוציא מכלל פעולה שדות תעופה ישראליים עם תחילתה של מלחמה.

פקיד במשרד הבטחון הישראלי אמר, לטענת העתון, כי דיונים בדרג גבוה ביותר נערכים בקשר לשאלה האם יש לתקוף את המפעל, לשפר את מערכת ההגנה נגד נשק כימי או לעבור לייצור ישראלי של גאז עצבים.

העתון אומר, כי ישראל יודעת זה זמן רב על ייצור הגאז בסוריה, אך לאחרונה גברה הדאגה משנודע כי הסורים מפתחים ראשי חץ גרעיניים, שיוכלו לשאת את הגאז להרעלת מקומות יישוב או לשיתוק שדות תעופה צבאיים כפתיחה למלחמה. המקורות אומרים, כי ישראל שוקלת כמה דרכי פעולות־מנע, וכי מומחים בריטים וצרפתים סבורים כי דרך הפעולה הסבירה ביותר היא הפצצת מתקני הגאז, כפי שעשתה ישראל לכור הגרעיני בעירק. הבעיה שתעמוד במקרה כזה בפני טוסי האפ־16 הישראליים תהיה רשת סורית מתוחכמת של טילי קרקע־אוויר. לטענת העיתון, מתנהל עתה בישראל דיון האם לתקוף בזמן שלום, או לחכות לפתיחת מלחמה. דרכי פעולה אחרות שהוצעו הן שיפור אמצעי הגנה בפני גאז, או ייצור גאז עצבים ישראלי. ישראל טוענת כי אין ברשותה גאז עצבים.

מקור צבאי בכיר ל"דבר":

גינוסר סילף את חלקו הכבד בהאשמת מרדכי

מאת טובה צימוקי ושלמה גינוסר, סופרי "דבר" בירושלים

מקור צבאי בכיר אמר אתמול ל"דבר", כי יוסי גינוסר עיוות וסילף את העובדות הנוגעות לחלקו המכריע בהאשמות שיוחסו לתא"ל יצחק מרדכי בקשר עם פרשת קו 300.

בראיונות סוף השבוע שהעניק אמר גינוסר: "ועדת זורע סיימה את עבודתה בקביעה שאין קשר בין המכות שיוחסו לאיציק מרדכי לבין מותם של המחבלים" והוא הוסיף: "אך היו כאלה שרצו להמשיך ולחקור בשאלה כיצד נהרגו המחבלים".

אולם לסופרת "דבר" נודע, כי ברו"ח ועדת זורע, שעל המלצותיו חתמו אלוף (מיל) זורע ויוסי גינוסר נאמר: "תערך חקירת מצ"ח על חלקו של תא"ל מרדכי והחשודות הכתעודרים נגדו כדי לקבוע אם יש מקום לנקיטת צעדים". המקור הוסיף כי בניגוד לזורע, שלא ידע את האמת על חלקו של יצחק מרדכי בהריגת המחבלים, גינוסר ידע את האמת ואף על פי כן חתם על המסמך ולא זו בלבד, הוא היה זה שהמליץ על המשך החקירה ולא "גורמים אחרים".

אבן שואל

יו"ר ועדת חוץ והבטחון ח"כ אבא אבן, פנה לראש הממשלה יצחק שמיר כדי לקבל הסברים בכמה נושאים בעקבות הראיונות שהעניק גינוסר למספר עתונים בסוף השבוע שעבר.

ח"כ אבן הזמין את ראש הממשלה להופיע בוועדת המישנה לענייני מודיעין של ועדת חוץ ובטחון כדי להבהיר, בראש וראשונה, האם החסיון על פעולות השב"כ וההגבלות על התבטאויותיהם של אנשיו של אירגון זה פגים כאשר אנשים עוזבים את השירות. כן מבקש יו"ר ועדת החוץ והבטחון לשמוע את תגובותיו של ראש הממשלה על כמה מההתבטאויות הספציפיות של גינוסר בראיונות לתקשורת.

הקמת 'שולחן הכרעות' ב"עבודה" – התנאי של ברעם להמשיך תפקידו

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

פגישתו השנייה של ח"כ ברעם עם יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס, נדחתה מאתמול להיום, אך אתמול קיים ח"כ ברעם פגישה עם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, שגם לה השלכות על חזרתו בו מהתפטרותו. גם שיחה זו לא מוצתה במסגרת השעה שנמשכה, ויהיה לה המשך.

בינתיים התחילו חברי מרכז המפלגה לאסוף את ביכסת החתימות הנדרשת בתקנון בתביעה לכנס את המרכז לשביעת הסבריו של המזכ"ל המתפטר.

רוב הטענות שהשמיע המזכ"ל המתפטר בסוף־השבוע שעבר יכלו שלא להתעורר אילו התקבלה תביעתו בעבר להקמת "שולחן הכרעות" מפלגתי, שעליו יידונו הנושאים המדיניים והחברתיים־כלכליים. מדובר בצוות מצומצם יחסית, שמספר חבריו יהיה כתריסר, והוא שיתווה את עמדותיה של המפלגה ואת הכרעותיה בנושאים השונים.

עד כה לא נענו לתביעה מזכ"ל ההסתדרות, מצד אחד, וראשי המפלגה, מצד שני. קיסר מעוניין לשמור על עצמאות המערכת ההסתדרותית ולכן נושאים חברתיים־כלכליים אינם זוכים לדיון ממצה ומהותי במסגרות מפלגתיות, כיוון שהלקם נוגעים לעמדותיה העקרוניות של המערכת ההסתדרותית ולמצבה. פרס ורבין אינם מעוניינים במסגרת כובלת כזאת, כי היא עשויה להגביל אותם בתפקודם המיניסטריאלי, וכן הם אינם מעוניינים להשקיע עצמם יותר מדי בנושאים המפלגתיים.

בכל שעוברים הימים מאז הודעת ההתפטרות שלו מתפקיד המזכ"ל, ביום חמישי שעבר, מתבצר ח"כ עוזי בכוונתו לא לחזור בו ממנה, אלא אם כן יבינו ראשי המפלגה שבעיניו היו עניייניים ומהותיים והוא לא יבליג עוד על ההתעלמות מתביעותיו.

גם אתמול נמשך זרם המשכנעים אותו להזור בו מהתפטרותו, והוא כלל פניות של שרי קולק, אבא אבן, נסים זווילי, לובה אליאב, מאשה לובלסקי, רפי אדרי, מיכה חריש, חיים רמון, ראשי ערים, חברי הוועדה המרכזת, אגף ההברות וחוגים רעיוניים שונים. היום יקיים ח"כ ברעם את מהדרהיום הקבוע בלוח שלו.

هكذا عن الأصل

הוא שיחק אותה בגדול מאוד

מאת נתן רותי, סופר "דבר"

הוא שיחק אותה בגדול מאוד. לפני שלוש שנים, בתקופה שנוצרו יחסים דיפלומטיים בין ישראל לבופוצוואנה, רכש שבתאי קלמנוביץ ב־1.1 מיליון דולארים בניין לצד השגרירות הבריטית ברחוב הירקון בתל־אביב והפך אותו לנציגות בופוצוואנה בארץ. הוא השקיע בבניין זה כמיליון דולארים עד שהפך אותו לארמון, ארמון הזכוכית של שבתאי קלמנוביץ.

ארמון הזכוכית של שבתאי קלמנוביץ הוא בן 4 קומות. יש בו סוויטה מיוחדת לנשיא בופוצוואנה לוקאס מנגופה, בעת שזה מתארח בארץ וכן חדרים מפוארים לאנשי עסקים. לארמון שלו הוא הביא את חבריו הרבים בארץ ואת אלה שהגיעו מחו"ל. עם סיגריה "דנהיל" בין האצבעות ורכישות של "קרטייה" הוא ניסה להרשים את באי ביתו. שבתאי קלמנוביץ אהב את "המשחק הגדול". לא היה אכפת לו שכינו אותו בכל מקום "שרלטן".

הוא עלה לישראל בשנת 1971 מליטא. הוא לא הגיע לדרגת קצונה בצה"ל והיה בסך הכל חייל בצבא. גם את שירות המילואים שלו עשה באיזה ג'וב שסידרו לו. בימיו הראשונים כעולה־חדש הוא עסק בקליטת עלייה והסתובב בין הרגליים לכל מיני פוליטיקאים. אחר כך הוא אמר כי עבד עם יגאל אלון, פנחס ספיר, גולדה מאיר. לאחר מכן ניסה להשתחל למפלגת העבודה ולליע"מ. הוא התחבר לפלאטו־שרון ועסק באמרגנות ביחד עם יהודה טלית מתל־אביב. בין השניים היו קשרי־עבודה הדוקים מאד במשך שנים רבות.

בהיותו אדם חלקלק מאד הוא הגיע לכל מקום שרצה להגיע. יצא לו להפגש עם יו"ר ועדת החוץ של הקונגרס האמריקני – גילמן. האחרון ערך לו הכרה עם לוקאס מנגופה, נשיא בופוצוואנה. מדינה זו – אחת מן העשירות שבמדינות דרום אפריקה – האירה לו – כבר בשנת 1980 פנים. הוא קשר שם קשרים הדוקים מאד עם הנשיא ולימד אותו איך לנצל את עושרו. קלמנוביץ הביא לבופוצוואנה אנשי עסקים ישראלים וביניהם את הקבלן הירושלמי מתי ליפשיץ שבנה שם בהיקף של כ־30 מיליוני דולארים. האדריכל אילן שרון, הגיע – באמצעותו של קלמנוביץ – לדרגת יועץ ארכיטקטוני לנשיא מנגופה. האדריכלים מרדכי בן חורין וישראל גודוביץ תכננו פרוייקטים בבופוצוואנה. אפילו רות דיין הגיעה עם "משכית" לבופוצוואנה.

הוא אהב את חבריו הרוסים שזה אך עלו מברית המועצות. אלה כינו אותו "שאבס" וישבו לאכול איתו דג מלוח ולשתות קצת וודקה. הוא בעל חוש הומור שיודע לספר סיפורים על ההימורים בסן־סיטי, עיר ההימורים הדרום אפריקנית. הוא תרם כספים לכל מיני גופים בישראל – צבאיים, ביניהם – ולעיריית תל־אביב. הוא תרם, למשל, 100 אלף דולארים לבית הספר לאמנויות בתל־אביב, למחלקת הלב באיכילוב, לבניית חדר כושר לקבוצת הכדורגל של בית"ר תל־אביב, למוסדות חב"ד, לארגונים של אסירי המחתרת, לאסירי ציון.

הוא נשוי לרופאת ילדים, טניה, שנישאה לו כשהיא אם לבת – ליאנה, דוגמנית יפיפיה. יש לו בת בשם ליאת – בת 11, הלומדת בצרפת.

לפני כחצי שנה הוא נעצר בבריטניה והושם במעצר בכלא בריקסטון. רעייתו טניה דאגה להכניס לו כל יום שני "סטוקים" של סיגריות מרלבורו ולעתונאים סיפרו כי הוא אוטוריטו יוצא. אין מה לחשוש – שבתאי לא עשה כלום. שבתאי קלמנוביץ השתחרר בערבות וכל זמן שהותו בכלא ניהלה מזכירתו בארמון הזכוכית בתל־אביב, טובה מאורי, את עסקיו חובקי העולם. עד היום לא ברור אם הוא מיליונר, או פראי. לא ברור אם הוא אכן עושה עסקי־ברטר וחילופי סחורות בסגנון ארמנד האמר ושאול אייזנברג או שמא זו השרלטנות של שבתאי קלמנוביץ שעבדה עלינו.

היום, מאחורי סורג ובריח, ממשיך קלמנוביץ לעשן סיגריות טובות אם נותנים לו להתהדרין לכלא. הוא בוודאי יבקש מפרקליטו עורך הדין אמנון זכרוני להביא לו את הסיגריות שלו. כשיביא לו עורך הדין זכרוני את הסיגריות לתאי־האיקס (של המרגלים) הוא אולי יספר לו את הבדיחה שהוא אוהב לספר. היא הולכת כך: "רב אחד התגורר באנגליה. פעם בדרך לכפר הקטן קפצה עליו השבת והוא נאלץ ללון בפונדק. למחרת בשבת המליץ לו בעל הפונדק לקצר את הדרך דרך מגרש הגולף. הרב, שהיה משוגע לגולף, חצה את המגרש. כשהיה באמצע זימן לו אלוהים מקל גולף וכדור. הביט הרב כה וכה וכשראה שאין איש הרביץ חבטה כזו שהכדור טס ונכנס לחור האחרון. אמרו מלאכים שבשמים לאלוהים: ריבונו של עולם – לא מספיק שהיום שבת, עוד עזרת לו לקלוע בול. ענה להם: מה זה משנה? למי הוא יכול לספר את זה ?"

שבתאי קלמנוביץ (צילום: ישראל סאן)

ישראל האריכה אשרת השהיה של הסובייטים

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של "דבר"

ישראל האריכה בעוד חודש את אשרות השהיה של המשלחת הקונסולארית הסובייטית בתקוה כי ממשלת ברה"מ תאפשר אז בקור של משלחת דומה של ישראל במוסקבה.

ראש המשלחת הסובייטית, ד"ר גיאורגי מרטירוסוב, לא התחייב בפגישתו אתמול עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין, כי ממשלתו תאפשר בקור כזה והסתפק בהבטחה כי "בקשת ישראל נשקלת בכובד ראש".

פקידים בירושלים העריכו כי התשובה הסובייטית בעוד חודש תהיה בסופו של דבר חיובית. המנכ"ל המדיני הבהיר לדיפלומט הסובייטי כי אם לא תאפשר מוסקבה את ביקורה של המשלחת הישראלית, לא יוארכו בעוד חודש אשרות השהיה של המשלחת הסובייטית והם ייאלצו לעזוב את ישראל לאחר שהות של שבעה חודשים. ההחלטה בעניין זה התקבלה בתום התייעצויות בין משרד החוץ למשרד ראש הממשלה והיא על דעתם של ראש הממשלה וממלא מקומו. בחודש פברואר צפויה להתקיים בהלסינקי פגישה בדרג נמוך בין יועצו המדיני של שר החוץ שמעון פרס לדיפלומט סובייטי זוטר.

תושב הרצועה

(המשך מעמ' 1)

פצועים רבים אך לא ניתן היה לברר את מספרם.

אם ותינוקה בן השנה מתו שלשום בחאן־יונס מפגיעת גאזים, כך טוענים מקורות ערביים. במוצאי שבת בחצות הגיעו האם והתינוק לבית־החולים "נאצר" בחאן־יונס אך נכשלו הנסיונות להציל את חייהם. האם היא ויבדאן פארס, בת 35.

שלשום מת בבית החולים "סורוקה" בבאר־שבע חליל אבו־לולי, בן 65, שנפצע ב־16 בדצמבר במהומות ברפיח.

הפרעות סדר היו אתמול בעזה בשכונות נאצר ובשייח' רדואן, בחאן־יונס, ברפיח, במחנות הפליטים מעזי ונוסיירת ובמקומות אחרים באיזור. הלימודים, שהיו צריכים להתחדש אתמול לאחר חופשת השליש המוארכת שנמשכה 20 יום, לא חודשו. בעזה ובמקומות אחרים היתה שביתת מסחר ומלאכה.

בגלל הלחצים החזקים של גורמים קיצוניים יצאו אתמול אך מעטים מפועלי הרצועה לעבודה בישראל.

עוצר ברצועה

עוצר הוטל על מקומות שונים ברצועה, שם סיירו אתמול בשעות הצהריים שר הבטחון יצחק רבין והרמטכ"ל דן שומרון ונפגשו עם מפקדי הכוחות בשטח. שר הבטחון אמר שהשלטת הסדר באיזור דורשת זמן וסבלנות והתאמת הכוחות לנסיבות. הוא הסביר כי הורה למנוע כניסת עתונאים למקומות שבהם פועל צה"ל משום שנוכחותם מלבה את הארועים.

ישיבת מועצת יש"ע שהיתה צריכה להתכנס אתמול בגוש קטיף כדי להגיב על דברי ראש הממשלה בענין נכונותו להעניק אוטונומיה בלאה לתושבי השטחים, לא התקיימה בגלל אי־הופעתם של ראשי המתנחלים מיהודה ושומרון. "מזכירות יש"ע" בגוש קטיף החליטה לבקש פגישה עם ראש הממשלה, שר הבטחון ואלוף פיקוד הדרום בנושאי הבטחון האזור.

בגדה ובירושלים

כרוזים בחתימת "הכוחות הפלשתינים הלאומיים", שהופצו אתמול במזרח ירושלים קוראים לשלושה ימים שביתה כללית החל מהיום. שביתה כללית מלאה היתה אתמול בשכם, ברמאללה, באל־בירה ובמזרח ירושלים.

הרבע השט שהמהומות שהתרחשו בעזה יתפשטו ליהודה ושומרון. בכרוזים נדרשים כל התושבים שלא לצאת לעבודה, בעלי החנויות נדרשים שלא לפתוח אותן וגם בעלי חברות האוטובוסים והמוניות נדרשים שלא להפעילם. בכרוזים כלולים איומים נגד מי שיפר את השביתה וכן נאמר בהם כי מי שיסע ברכבו הפרטי יינזק. בעלי בתי המרקחת והרופאים הערבים נקראים להיות בכוננות.

בירזית

מכללת בירזית נסגרה אחרי שלרשויות הבטחון הגיע מידע כי בכינוס סטודנטים במקום הועלתה דרישה להגביר את המהומות באיזור. באותו כינוס התרעמו רבים על כך שרצועת עזה מתקוממת כולה ואילו ביהודה ושומרון שורר שקט יחסי. המכללה נסגרה לחודש ימים על־פי צו המושל הישראלי.

מרכז התקריות אתמול ביהודה ושומרון היה בנפת רמאללה ושכם ובמזרח ירושלים. ברמאללה היו בשעות הבוקר מחסומי אבנים וצמיגים בוערים והיה נסיון לארגן תהלוכת מחאה. כוחות הבטחון הפעילו רימוני גאז והטילו עוצר על מרכז העיר ועל מחנה הפליטים אל־עמארי. עוצר הוטל גם על מחנה הפליטים בלאטה ליד שכם אחרי ששני בקבוקי תבערה נזרקו לעבר סיור צה"ל. לא נגרם כל נזק.

התסיסה ואי השקט במזרח ירושלים נמשכו גם אתמול. במשך היום נעצרו 22 חשודים בהפרת סדר, ביניהם נשים, ושני שוטרים נפצעו. במזרח־העיר נמשכת קרוב־לשבוע שביתת מסחר.

בשעות הבוקר פיזרה המשטרה בכוח הפגנת נשים ליד שער שכם. הנשים ביקשו למחות על המתרחש ברצועת עזה. במהלך היום פוזרו הפגנות ספונטניות נוספות באיזור שער הפרחים וברחוב סלאח־א־דין.

לממשלה אין פתרון

(המשך מעמ' 1)

את הדיון ברוח סיכומיה הקודמים: "הממשלה תומכת במדיניותו של שר הבטחון" בלי שיתקבלו כל החלטות של ממש.

חיילי מילואים שחזרו משירות בימים אלה ברצועת עזה, מדווחים על אי סדר ששרר בציוד הפיקוד בימים הראשונים של המהומות. בימים אלה סוכם במשרד הבטחון רכש של שש בגאיות מתוצרת "התנוכן" בקבלנות משנה של קיבוץ בית־אלפא לפיזור הפגנות. מחיר כל כבאית כ־300,000 ש"ח. בתוכנית המקורית היתה הכוונה להסתפק בשלוש כבאיות.

השר לוי מבקר

(...) – בתקופה חריפה במיוחד על הכריז לממשלה ועל דרך תיפקודה של ממשלת האחדות הלאומית יצא סגן ראש הממשלה ושר השיכון והבינוי דוד לוי. בהופעתו אמש בפני פעילי תנועת החירות באשקלון קרא מר לוי לחבריו בממשלה לשנות דרכיהם ולא להביא ליאוש בקרב העם.

"ישיבות הממשלה הפכו לזירת ויכוח פרוע שכל אחד תוקף את חולשת זולתו ומחריף בעם תחושה שאין לו ממשלה הדואגת לבעיותיו. הממשלה הופכת יותר ויותר לשתי מטות בחירות של שתי מפלגות" אמר השר.

אשר למצב הנוכחי בשטחים, הדגיש סגן ראש הממשלה שאנו כאן בכוח הזכות לא בזכות הכוח. הוא הביע תקווה שדרכו של שר הבטחון להרגעת השטחים אכן תביא לשקט.

"אין לנו שום עניין בהצעה המביאה אותנו לחזור ולחיות בחסות האו"ם. או שאנו נוכל לחיות בדו־קיום עם הערבים או שלא נצליח בכך ואז שום כוח או"ם לא יוכל לעזור" – דברים אלה אמר שמעון פרס בתשובה לשאלה בדבר הצעתו של מנהיג אש"ף יאסר ערפאת, כי כוחות או"ם יכנסו ליהודה שומרון וחבל עזה. הוא אמר את הדברים לכתבים בסביליה.

"הממשלה", הדגיש פרס, "מנסה להרגיע את הרוחות מצד אחד ויחד עם זאת עלינו לקחת על עצמנו החלטה אמיצה ולמצוא פתרון רדיקאלי לבעיות הערבים בשטחים ולא לבעיות השטחים" – אמר.

מול משרד השיכון

ילדי תושבי רמת לחי בבית־שמש בשקי־שינה מול משרד השיכון בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

הלוואות למפוני רמת לח"י

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

השמאי הממשלתי יתחיל מחר בקביעת ערכן של הדירות שנפגעו בשכונה רמת לח"י בבית־שמש, כך סוכם אתמול בישיבה בין נציגי המשפחות המפונות לאנשי משרד השיכון שבסיומה הסכימו המשפחות לפרק את המאהל שבנו בשעות הבוקר בחזית משרד השיכון בירושלים.

142 משפחות פונו לבתי מלון בירושלים לאחר שבשמונה בניינים נתגלו סדקים חמורים בקירות. עלות שהיית המשפחות במלונות מסתכמת כבר במאות אלפי שקלים ומשרד השיכון הנושא בהוצאות, מעוניין להפסיק זאת בהקדם האפשרי.

משרד השיכון החל בתיקון הנזקים בהסתמך על מסקנות מומחי הטכניון שקבעו כי חיזוק הבניינים יכשירם שוב למגורים.

בישיבה הסכימו אנשי המשרד לקשר בין המשפחות השוכרות הרוכשות באחור למתווכים, על־מנת למצוא דירות זמניות עד שיעברו לדירת קבע.

המשרד נתן למשפחות אפשרות לשכור דירות במימון של עד 500 שקל לחודש וכן העמיד לרשות המשפחות הרוכשות דירות הלוואות ענק.

איש העסקים קלמנוביץ

(המשך מעמ' 1)

בתחילת ימיו בארץ – בארגונים הפועלים למען יהודי ברית המועצות. כך קשר קשרים עם גורמים שונים במערב והחל לעסוק באמרגנות. הוא הביא לארץ אמנים יהודיים שם ואף היה מעורב – לדבריו – בהוצאת בני הזוג פאנוב מברית המועצות. בסופו של דבר התמוטטו עסקי האמרגנות שלו.

במחצית שנות השבעים פנה קלמנוביץ – "בעל הדעות הקרובות למערך" – ימינה והיה קשור במפלגת לע"מ. בשנת 1977 הוא סייע לפלאטו־שרון להבחר לכנסת והסתובב בכנסת בירושלים כבביתו.

במהלך התקופה שפעל עם פלאטו־שרון התפרסם, מפי שכירי העט של פלאטו־שרון, כי שבתאי קלמנוביץ סייע בידי פלאטו־שרון בחילופי מרגלים בין מזרח למערב. במהלך אותה תקופה הוא נפגש עם "מחליף המרגלים" הידוע וולפגנג פוגל. פעילות זו הובילה, לדברי אנשי פלאטו־שרון, לשחרורו של מירון מרכוס, אלן ורנרמן והמפסון.

השר הורביץ: אנחנו משום התרחקנו ממנו

השר יגאל הורביץ סיפר על פעילותו הקצרה של שבתאי קלמנוביץ במפלגה "לעם". "האיש הסתובב ב"לעם" במחצית הראשונה של שנות ה־70. היה פעיל שם אולם הוא הסתלק, כאשר הסתבר לו, לדברי הורביץ, שלא יוכל להפיק כל טובת הנאה מפעילותו זו.

"אנחנו לא הצטערנו על שעזב – סיפר יגאל הורביץ והוסיף "אשר לי אישית, התרחקתי ממנו כמו מאש. זאת, כאשר התברר לי כי הוא פעל בעת ובעונה אחת גם במפלגת העבודה. ואז פשוט התרחקתי ממנו".

הצלחה

(המשך מעמ' 1)

פוטנציאליים בקרב עולי ברית המועצות בהנחה שסלטונות רוסיה השתילו יותר מ"הפרפרת" אחת בישראל, עולים שהתאקלמו בכל שדרות החיים והיצירה בארץ.

ככל הנראה הושתל שבתאי קלמנוביץ בישראל על־ידי הסובייטים בטכניקה של העלאתו ארצה. חיזוק לאפשרות הזאת נמצא בדרכי פעולתו, בסיפור הכיסוי של עסקיו המסועפים ובאופן שבו השתחל ללב ליבה של הצמרת הפוליטית־כלכלית־חברתית בישראל ואף העסיק אנשי צבא בכירים במילואים בכמה מעסקיו בחו"ל. נסיעותיו לארצות מזרח אירופה וקשריו עם משטרים משוקפים באפריקה חיזקו את החשד הזה. ככל הנראה היתה מלאכת לכידתו של קלמנוביץ ארוכה ומסובכת ושירותי הבטחון זוקפים לעצמם הצלחה גדולה בהבאתו למשפט.

אין זה המקרה הראשון של חשיפת מעשי ריגול "סובייטי" בישראל, הן על־ידי יהודי־ישראלי והן על־ידי זרים שהושתלו כאן. לא מן הנמנע שמקרים אחרים של ריגול לא הגיעו כלל לידיעת הציבור, בין אם משום שדבר המשפט נשמר בסוד עד עצם היום הזה ובין אם בעקב חיסול שקט של פרשיות במסגרת חילופי מרגלים ועיסקאות בין שירותי ביון.

המפורסם במרגלים לטובת הגוש המזרחי היה ד"ר ישראל בר, סא"ל במילואים, מהאנשים הבולטים ליד מפקדי מלחמת השחרור ומעורה בצה"ל לאחר הקמתו. ישראל בר, פרשן צבאי, נאסר במארס 1961 ונדון ל־10 שנות מאסר בעוון ריגול. הוא ערער ובית המשפט העמיק בעונשו והעבירו על 15 שנה. ב־66' מת בכלא שאטה.

דבר / DAVAR

מאוחד עם למרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי בריקאי
מנהל כללי: אמנון בר־נוי

המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ

המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאוריה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111־2, ת.ד. 33106

תחנת הרכבת החדשה בת"א

בהיענות לפניית שר התחבורה לסייע בהקלת התנועה שעם פתיחת גשר "ההלכה" בת"א, אנו מקדימים לעבור למיקום החדש לפני המועד המתוכנן

בימים הקרובים, שירות רכבות הנוסעים אל ומתחנת ת"א מרכז (ארלוזורוב) יחל לפעול מהרציפים החדשים והמרווחים שבאפיק נחל איילון.
הגישה לתחנה תהיה גם להבא באמצעות המבנה הקיים.

אנו מתנצלים על חוסר נוחות אפשרי בתקופה הראשונה עד להשלמת עבודות ההקמה וחידוש התחנה.

סע בביטחה, אך אם אין קו רכבת ליעדך נהג בזהירות.

על החתום
הנהלת רכבת ישראל

המועצה האזורית הגליל העליון
מכרז מס' 1/88

1. המועצה האזורית מעמידה למכירה את המכוניות כדלקמן:
א. רנו 4 פרטי מס' רשוי 83־748־86
ב. רנו 4 פרטי מס' רשוי 82־023־84
2. פרטים נוספים אפשר לקבל אצל רכז התחבורה במועצה.
3. הצעות יש לשים בתיבת המכרזים בחדר המזכיר עד יום ו' 22/1/88.
4. על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מגובה הצעתו, תוקף הערבות יהיה עד 30 יום לאחר תאריך סגירת המכרז.
5. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
6. על הקונה להעביר בעלות ביום הרכישה ולשלם את האגרה.

זלמן גמבר
ראש המועצה

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
האגף לאיגוד מקצועי
המח' לבטיחות גיהות ואיכות חיים בעבודה

סדנת בטיחות

בשיתוף עם שרות הפיקוח על העבודה והמח' לרפואה תעסוקתית של קופ"ח
ב־11.1.88 בשעה 8.00 בבוקר במפעל "אגיס" בירוחם

משתתפים: שאול בן שמחון – יו"ר המחלקה לבטיחות בהסתדרות מנחה הסדנא.
יפה אדירי – רכזת הסדנאות במח' לבטיחות בהסתדרות.
דוד משיקה – מזכיר מועצת פועלי ירוחם.
יעקב אלחדד – מנהל כח אדם במפעל "אגיס"
דוד בנישתי – רכז הבטיחות במועצת פועלי ירוחם.
ד"ר סמירנוב ולנטין – המכון לרפואה תעסוקתית מחוז הדרום.
מיכאל ליברפריינד – מפקח עבודה באזור הדרום.
פרטים במועצת פועלי ירוחם אצל רכז הבטיחות דוד בנישתי.

לשרוני שילה
אתך באבלך על מות
אביך ז"ל
הנהלת תנובה אקספורט ועובדיה

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותו של חברנו
ברזילי ישראל ז"ל
מנהל הסניף לשעבר
בנק הפועלים בע"מ
סניף עמישב
ההנהלה, העובדים והגימלאים

הננו מודיעים בצער רב על פטירת יקירנו
אליעזר קורלנדר
ההלויה תתקיים היום, יום שני כ"א בטבת תשמ"ח 11.1.88
בשעה 13.30 בבית העלמין בחולון.
אוטובוס ייצא בשעה 12.45 מבית משפחת שגיא
רח' הכנסת 7 גבעתיים.
אשתו: בתיה
בניו: עצמון ואריה שגיא
אחיו: גרשון
כלותיו: אלישבע וחנה שגיא
והנכדים

במלאת שלושים לפטירתה של יקירתנו
צילה בינדר ז"ל
נעלה אל קברה לאזכרה ולגילוי מצבה
מחר יום ג' כ"ב בטבת תשמ"ח (12.1.88)
בשעה 3.00 אחה"צ בבית־העלמין בקרית־שאול.
נפגשים ע"י השער.
המשפחה

בבית המשפט המחוזי
בתל־אביב־יפו
תיק אזרחי 1776/87

בענין פקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג–1983,
ובענין פירוק החברה נ.מ.ר.א. פירוק (1983) בע"מ רחוב מסילת [illegible] 11 תל־אביב.
המבקשת: שלייסנר חיתוכי להבה ופלסמה בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד עודד תגלניק, מרחוב [illegible] 11 תל־אביב 64374.

נמסרת בזה הודעה, כי ביום 3 ביולי 1987 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב–יפו לפרק את החברה הנזכרת לעיל, וכי בקשת פירוק זו תישמע בפני בית המשפט היושב בדין ביום 17 בינואר 1988 בשעה 09.00.

כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לה, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן החתום מטה תמורת התשלום הקבוע בעדו.

עודד תגלניק, עורך־דין
ב"כ המבקשת

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה חייב למסור, או לשלוח על ידי הדואר, לחתום לעיל הודעה על רצונו זה. ההודעה, בציון השם והמען של האיש או הפירמה וחתימתם או חתימת בא־כוחם, צריכה להימסר או להישלח באופן שתגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 16 בינואר 1988.

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר חיים־פיליפ אברהם כהן הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (ולהלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 88 חלקה 70 ברחוב שמואל הנביא בירושלים והיינו: הקלה קו בנין מערבי 4.50 מ' במקום 5.00 מ' קו בנין דרומי 2.70 מ' במקום 3.00 מ'.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתוכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 14.00–12.00

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 640775־04

הודעה על־פי סעיף 148, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: י. פריצקר בע"מ ושות' – להקמת בנין מגורים בן 5 קומות ברחוב קלר 2, חלקה 22 בגוש 10909, מרכז־הכרמל.

הבקשה כרוכה בהקלות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. הוספת 2 קומות מעל למותר.
3. השהייה בהריסת הבנין שבמרווח הקדמי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יגישנה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי לודים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה לודים הופקד שינוי תבנית הנקרא "שינוי תבנית מתאר מקומית מס' גז 17/29" יחד עם תשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: רישום אדמות קיבוץ גנו בספרי המקרקעין, ביטול ואיחוד חלקות קיימות וחלוקתן מחדש בהתאם למצב הקיים והפיתוח בעתיד, קביעת יעודים האזורים, ביטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות, ביטול מקרקעי יעוד, שינוי תבנית מתאר וביטול כל התכניות בכל הנוגע להחלת השטח לצרכי רישום, מתן היתרי בניה עפ"י סעיף 23.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התבנית: גוש 3708 חלקה 14 ישוב גנו.

כל המעוניין בשינוי התבנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התבנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התבנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

משחת השיניים
יעילה פי 3
אלמקס במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת
תל־אביב
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
קופת חולים מכבי – בן יהודה 26 – 203492
ירושלים
אליסון – ישעיהו 10 – 383753
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
[illegible]
מרכז השרון – אחוזה קציר 40 – 911078
בני־ברק – רמת־גן
פיכצר – חיבת ציון 43 רמת־גן 782821
בת־ים – חולון
מזור – רייק 20 בת־ים – 583360
אהרון – הרצל 52 חולון – 889153
כפר־סבא – רעננה – [illegible]
[illegible] – אוסטשינסקי 3 כפר־סבא

אלמקס

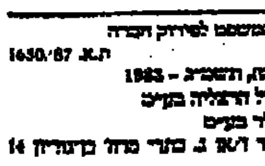

הודעה בדבר הגשת בקשה לבית המשפט לפירוק חברה
בבית משפט המחוזי בתל־אביב־יפו ת.א. 1650/87
בענין פקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג – 1983
ובענין פירוק החברה שטע הזל הרצליה בע"מ
המבקשת: שוק ביתלר בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד ת. יעקלוביץ ו/או א. פליישר ו/או ג. כתרי מרח' בן־גוריון 14 הרצליה 46785

נמסרת בזה הודעה, כי ביום 22.6.87 הוגשה לבית משפט המחוזי בתל־אביב־יפו בקשה לפרק את החברה שטע הזל הרצליה בע"מ וכי בקשה זו תובא בבית המשפט המחוזי בתל־אביב ביום 2 בפברואר 1988 בשעה 0830.

כל נושה או משתתף של החברה שברצונו לתמוך במתן צו הפירוק או להתנגד לו, רשאי להופיע בשעת הדיון, בעצמו או באמצעות עורך־הדין שלו, לאחר שימסור לחתום הודעה על רצונו זה.

את ההודעה יש למסור לח"מ או לשלוח בדואר באופן שתגיע לידיו של הח"מ לפי המען: עו"ד ת. יעקלוביץ, רח' בן גוריון 14 הרצליה 46785, לא יאוחר משעה 0900 ביום 26.1.88.

לנושה או למשתתף שיבקש זאת, תמסור המבקשת, תמורת תשלום, העתק מן הבקשה לפירוק.

תאריך: 17.1.88
ת. יעקלוביץ, עו"ד

הנהלת בית חולים קפלן
רופאי ועובדי בית החולים
מודיעים בצער וביגון קודר על פטירתו
של מורנו הדגול
פרופ' **פנחס אפרתי** ז"ל
ממניחי היסוד של הרפואה הישראלית,
מראשוני בית החולים קפלן
ומשתתפים בצערה של המשפחה המתאבלת
ההלויה היום, יום שני כ"א טבת תשמ"ח 11.2.88
בשעה 14.00 בבית העלמין החדש ברחובות

יקירנו
יהושע לישנסקי
בן מטולה
מבוני אשקלון וחבל לכיש
איננו
הלויה תתקיים היום יום שני כ"א טבת תשמ"ח 11.1.88 בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול
נפגשים ליד שער בית העלמין האחורי

אבלים: כלתו: צפורה לישנסקי והנכדים
אחיו: יעקב לישנסקי
משפחות לישנסקי, כהן

מובארק בריאד

נשיא מצרים חוסני מובארק התקבל על ידי המלך פאהד בנמל התעופה של ריאד ביום שבת. זהו ביקורו הראשון של מובארק בסעודיה מאז חידוש יחסיה עם מצרים בעקבות החלטות ועידת הפסגה הערבית ברבת־עמון. מסעודיה יצא מובארק לאבו־דאבי. (צילום: א.פ)

צבא מצרים פיזר ביריי מפגינים פלשתינים ברפיח ורבים נפגעו

(ע). – צבא מצרים פיזר אתמול ביריי מאות מפגינים בחלק המצרי של רפיח, לאחר התפרעות ליד גדר הגבול עם החלק הישראלי של העיר. נודע על נפגעים רבים מבין המפגינים, שנורו במהלך ההפגנה מידי חיילי צבא מצרים.

המהומות האלימות ברפיח המצרית ארעו אתמול בבוקר. סמוך לשעה 9.30 בבוקר נאספו מאות מפגינים ליד גדר הגבול בצידה המצרי של רפיח, כשהם מניפים כרזות הזדהות עם ערביי הרצועה וגינוי לפעולות צה"ל ברצועת עזה. המפגינים יידו אבנים, גרזנאות וצמיגים אל מעבר לגדר הגבול ובחלק הישראלי של רפיח נערכה הפגנה מקבילה.

חצי שעה לערך מתחילת ההפגנה וההתפרעות ברפיח הגיעו למקום כוחות גדולים של צבא מצרים ופיזרו את המתפרעים. חיילי צבא מצרים ירו לעבר המפגינים המתפרעים. נראו פצועים רבים מבין המפגינים כשהם מפונים מאזור גדר הגבול על־ידי המפגינים אחרים ולאחר מכן גם על ידי חיילי הצבא המצרי.

גם ההפגנה המקבילה בחלק הישראלי של העיר פוזרה על ידי חיילי צה"ל, שירו כדורי גומי וגז מדמיע. בפיזור ההפגנה על ידי צה"ל נפצעו אחדים מהמפגינים וחלקם אושפזו בבתי חולים ברצועה. אחרים, שנפצעו קל יותר מחבלות, פגיעת כדורי גומי ופגיעות ניתוזי ידי טופלו במרפאות אונר"א ובבתים פרטיים. בצה"ל לא ידעו, עד שעת ערב מאוחרת על מספר נפגעי פיזור ההפגנה ועל מהות הפציעות.

פקידים ומומחים בארה"ב מעריכים:

אי־השקט בגדה וברצועה עלול לגרום מלחמת אזרחים בישראל

וושינגטון (ע"ר) – מעשי האלימות הפוקדים עתה את הגדה ורצועת עזה מהווים פרשת דרכים ביחסים בין הערבים לישראלים ועלולים לגרום אף למלחמת אזרחים בישראל – למסקנה זו הגיעו פקידים ומומחים בארה"ב, שאינם מסתירים את דאגתם באשר לאפשרות להחמרה במצב.

מומחה לענייני המזה"ת, מי שהיה פקיד במשרד ההגנה, הרמאן אולמן הזהיר לבל עד כדי העלאת השערה ש"קיימת כיום סבירות גבוהה למלחמת אזרחים בתוך ישראל".

פקיד אמריקאי אחר וכמה פרשנים מאוחדים בדעתם שחודש המהומות, שבו הרגה ישראל 29 פלשתינים, הוא נקודת מפנה לישראל. "זוהי רמה גבוהה בהרבה של מחאה לעומת מה שקרה לישראלים במהלך 20 השנים האחרונות של כיבוש הגדה המערבית ורצועת עזה", אמר פקיד אמריקאי שביקש לא להזדהות.

ג'יימס פלאק, מי שהיה סגן עוזר שר החוץ ועתה הוא יועץ פרטי ציין כי בעבר כאשר היו הפרות סדר יכלה ישראל לפנות למנהיגים פלשתינים ותיקים בבקשה שיבלמו את הצעירים. "אך עתה נראה שהדור המבוגר יותר של מנהיגים פלשתינים אינו מסוגל לבלום אותם".

אנשי־רוח בצרפת פנו למיטראן לפעול למען העצורים בשטחים

פאריס (עי"ט).– קבוצה של אנשי־רוח צרפתיים פנתה אל נשיא צרפת פראנסואה מיטראן בבקשה שידרוש את שחרורם של כל האזרחים הפלשתינים הכלואים ואת הפסקת צעדי הגירוש שעליהם החליטו שלטונות ישראל בתגובה על המהומות.

במכתב גלוי ששלחו לנשיא מציינים אנשי הרוח, כי "הפגנות המחאה של הפלשתינים בשטחים הכבושים על ידי ישראל מאז 1967, דוכאו בצורה ברוטאלית על ידי הצבא הישראלי".

עוד נאמר באיגרת כי שלטונות ישראל עצרו 2200 אנשים אותם הם מחזיקים כבני ערובה "כדי למנוע מתן ביטוי לשאיפות הלאומיות של העם הפלשתיני".

בהתייחסם לריכוי המהומות, למעצרים ההמוניים ולצווי הגירוש כותבים האישים הצרפתיים: "כללים אלה של ממשלת ישראל עומדים בסתירה להחלטות האו"ם והאמנות הבינלאומיות והמגדירות את החובות המוטלות על צבא הכיבוש".

תסכול ישראלי

תור של נהגים מתוסכלים אתמול בתחנת דלק (צילום: שאול רתמים)

הרב, השופט והירקן – התקשרו לתחנת־הדלק וביקשו קצת דלק

מאת יוסף מיכלסקי, כתב "דבר"

אתמול בשעה 09.00 בבוקר התמקמתי בתחנת הדלק "מצה" של ניסים מצה בחיפה בתקוות שוא להשיג קצת בנזין. תחת זאת למדתי כיצד מתנהג עם ישראל בימי מחסור בדלק.

קודם לכן, בשיחה טלפונית, הודיע לי בנו של מצה שבשעה 10.00 בבוקר יש סיכוי להגעת מיכלית דלק לתחנה. "כבר בשעה 05.00 בבוקר היינו במסוף ועשינו הזמנה ראשונה, והבטיחו לנו שאם תצא מהמסוף של חברת הדלק מיכלית אחת, היא תהיה שלי", אמר הבן בטון אופטימי. חלפו שעות ואין זכר למיכלית. בינתיים, לא הפסיקו טלפונים בתחנה לצלצל, ונהגים מיואשים עומדים בתחנה ועושים תור ליד המשאבות. כל הפונים טלפונית נענים "מקווים לקבל דלק תוך שעתיים, בא להתקשר שוב". "אלה הם לקוחות קבועים וצריך לדאוג ולכבד אותם", הוא מסביר. היום טלפנו אלי רב חב"דניק, שאיחל לי בריאות טובה, ירקן ושופט מכובד, וביקשו קצת דלק. מצה רשם מספרי טלפון של הפונים כדי להודיע להם על הגעת המיכלית.

מדי פעם נכנסים אנשים למשרדו, אנשים מהללים את מצה – "אולי הוא יהיה המושיע שלנו". "בהזדמנות זו הם מתכבדים לקבל כמה ליטרים מהצד", אולי ג'ריקאן. מצה נשבע חוזר ומסביר שאין לו טיפת דלק, אפילו רוקן את מיכלי מכוניותיו הפרטיות למען לקוחות במצוקה.

השעה 14.30 אחה"צ ולמצה מגיעה בשורת איוב שלא יזכה במיכלית המבוקשת. באותה שעה מודיעים לו שהשכן בתחנת "פז" ניצל את הצו של השר ומשך באומץ עצמאי תוך עקיפת חברת הדלק, שתי מיכליות דלק מבתי הזיקוק. ואמנם, בתחנה השכנה מתחילים למכור דלק ואילו באמבי מצה, בעת כתוב שורות אלה, תשעים בתנתנו. בשלב זה נשבר מצה, הכין צ'ק ויצא עם בנו להשיג מיכלית. בשעה 17.00 טרם השיג מבוקשו. בשלב זה רק כמה בודדים נאמנים נשארו במקום. אני חזרתי הביתה עם טיפת הדלק האחרונה לכתוב ידיעה זו.

יוסף בורגיל מקריית־גת שזכה ב־2.7 מיליון ש"ח בטוטו:

אני צובט את עצמי ולא מאמין שזה אמת – פוחד לקום מחלום

מאת נתן רועי ודני צדקוני סופרי "דבר"

"ז'אקלין, אנחנו, אשכרה מיליונרים" – אמר אתמול יוסף בורגיל, תושב קריית גת בן 42, בשיחת טלפון לאשתו בעת שנודע לו בשעות הבוקר, כי הוא היחיד שניחש את תוצאות 14 משחקי השבת וזכה בפרס הראשון בטוטו בסך 2 מיליון ו־720,000 ש"ח (מיליון ו־900,000 דולאר). מן המועצה להימורים בספורט נמסר כי זהו הפרס הגדול ביותר בתולדות ההימורים במדינה.

יוסף בורגיל, נמוך קומה, אב לשלושה ילדים, יליד תוניסיה, הנשוי 17 שנה לז'אקלין, הוא בעל בית מלאכה קטן לסריגים ("סריגי יוסי") באיזור התעשייה בקריית־גת. הוא מילא בשבוע שעבר טופס בן 96 טורים שמחירו כ־40 ש"ח.

במהלך השבת אף לא בדק את הטופס מאחר שאיננו מהמר מקצועי. בשעת בוקר מוקדמת אתמול הגיע בורגיל למוסך כדי לתקן את רכבו. כשנכנס ראה שהפקידה של מנהל המוסך בודקת את הטופס ששיגר הבוס שלה, ולכן ביקש ממנה שתבדוק גם את הטופס שלו. זו החלה לבדוק והתברר לה כי יוסף בורגיל הוא הזוכה בפרס הגדול של הספורטוטו.

"אני לא האמנתי כשהיא אמרה לי כי אני הזוכה בפרס הגדול. התקשרתי מיד לאשתי, ז'אקלין, ואמרתי לה: ז'אקלין – אנחנו אשכרה מליונרים. אשתי, הדומה לגמרי, אמרה לי: על מה אתה מדבר? עניתי: זכינו בפרס הגדול של הטוטו. היא לא האמינה ואמרה: אני לא מאמינה לך, ואז אמרתי לה: אני נשבע לך בילדים. היא התעודדה לגמרי ואמרה: אל תשבע בילדים, אני מאמינה לך. סגרתי את הטלפון והתקשרתי למנהל סניף הבנק הבינלאומי הראשון בקריית־גת, יוסי, ואמרתי לו: יוסי, אני רוצה לרכוש את הבנק. אני מיליונר. ואז סיפרתי לו כי זכיתי בפרס הגדול של הספורטוטו".

בני הזוג בורגיל הגיעו אתמול בשעות הצהריים המוקדמות, במונית "ספיישל" מקריית־גת ונחתו במשרדו של מנכ"ל הספורטוטו יצחק שני. אל בני הזוג התלוותה הבת הקטנה. "יוסי הוא בן למשפחה מרובת ילדים. יש לו הרבה אחים ואחיות חרדים והוא עבר הרבה צרות בחיים. אם יש בן אדם בעולם שמגיע לו פרס זה יוסי וזה לא בגלל שהוא בעלי – אמרה אתמול ז'אקלין. "כשנודע לחברים ולתושבי קריית־גת כי הוא זכה בספורטוטו הם שמחו נורא. כל קרית גת מכירה את יוסי. זה בן אדם שעוזר לאנשים המון. אין אדם שבא אליו עם בקשה ולא זכה לסיוע. הוא איש טוב לב בצורה בלתי רגילה", הוסיפה.

יוסי, שהיה המום מן המאורע, לא הפסיק לחייך לכל עבר במשרדי הספורטוטו. "כל הזמן אני צובט את עצמי ולא מאמין שזה אמיתי. אני מפחד להתעורר מחלום". במקום החלו לייעץ לו מה לעשות עם הכסף והוא אמר: "אני למדתי מחבר שלנו מקרית גת שזכה בפרס גדול. הוא לימד אותנו שהדרך הטובה ביותר היא שהבנק יסגור את הכסף. מעכשיו והלאה אני לא בעל־בית לכסף שלי. אין לי לירה בכיס".

יוסי בורגיל לא מתעניין בכדורגל. הוא ממלא טוטו רק לעיתים רחוקות. "ראיתי את כולם ממלאים טוטו ומילאתי אחריהם", סיפר אתמול.

במהלך השבוע שעבר הגיעו למטה הפרס הראשון 900,000 טפסים. אלה הוזנו במחשב של הספורטוטו ולבסוף עלה טופס בודד אחד. באורח ידני אותר בעליו, יוסף בורגיל.

בני הזוג, שהיו המומים עדיין מהזכיה הגדולה, מתכוננים לצאת לחופשת בת שבוע ימים. האשה ז'אקלין רוצה לנוח. "אני עובדת כל יום 18 שעות, עד השעה 2.00 אחר חצות, אבל אני לא רוצה לצאת לחופש. יוסי לוחץ, הוא אומר שלא יתנו לנו לנוח. כולם יתקשרו הביתה".

רופאי בתי־החולים הממשלתיים יצטרפו מחר לשביתת המרדימים

מאת דנקה הרניש ואריאלה ראובני סופרות "דבר"

שרת הבריאות הורתה אמש להנהלת משרדה להפעיל מיד את מטה החירום שיסייע להנהלות בתי החולים הממשלתיים לצמצם ככל האפשר את הנזקים הנגרמים לחולים בגלל העיצומים וההשבתות במערכת האישפוז.

כ־70 ניתוחים שהיו מתוכננים לאתמול בבתי החולים רמב"ם בחיפה ו"קפלן" ברחובות, נדחו בגלל השבתת חדרי הניתוח על ידי הרופאים־המרדימים. ראשי החברה להרדמה מסרו ל"דבר", כי לא היו כל מגעים בעניין תביעות המרדימים, הכוללות תוספת תקנים ושיפור שכר.

היום משביתים המרדימים חדרי ניתוחים בבתי החולים "איכילוב" בתל אביב ו"כרמל" בחיפה, וכתוצאה מכך יבוטלו עשרות ניתוחים מתוכננים מראש.

מחר תצומצם העבודה בכל בתי החולים הממשלתיים למתכונת שבת בגלל שביתת אזהרה של כל הרופאים במערכת. חדרי ניתוחים יופעלו במקרים דחופים בלבד ומרפאות החוץ יהיו סגורות. הרופאים במערכת האישפוז הממשלתית תובעים הפעלת חדרי ניתוחים ושרותים חיוניים אחרים לצימצום התורים לניתוח בשעות נוספות, בדומה למה שנוהג בקופת חולים הכללית.

בבקשת עיצומים מאיימים גם עובדי המינהל והמשק בבתי החולים.

הצעת יעקבי והצעת הנגד של פת – לממשלה:

המשכת מס היסף, או הורדת תקרת מס־הכנסה ל־45 אחוז

ביקורת בהסת' על תמיכת שרי עבודה בתקציב

מאת אמנון אבר וחיים ביאור, סופרי "דבר"

הממשלה תדון בישיבתה השבועית הקרובה בהצעתו של שר הכלכלה גד יעקבי להמשיך בגביית מס־היסף למשך שנה נוספת.

ההכנסות השנתיות מהמשך גביית מס־היסף עתידות להסתכם ב־55 מיליון ש"ח ולדעת יעקבי ניתן להפנות סכום זה למגזרים וענפים במצוקה, כגון לחינוך, לבריאות, לסיוע למפעלי יצוא ולמפעלים באזורי פיתוח.

הממשלה היתה אמורה לדון בהצעתו של יעקבי בישיבתה אתמול, אולם בשל קיצור משך הישיבה הודיע ראש הממשלה כי הנושא יידון בישיבה הקרובה ביום א'.

בינתיים הודיע שר המדע גדעון פת להגיש הצעה נגדית להצעתו של יעקבי, בהמליצו בפני הממשלה להוריד את מדרגת המס העליונה מרמה ל 48 אחוז הנהוגה היום לרמה של 45 אחוז.

גם הצעתו של פת תידון בממשלה ביום א' הקרוב.

ביקורת בהסתדרות

ביקורת על הצבעתם של שרי מפלגת העבודה בעד הצעת תקציב המדינה לשנת 1988/89 השמיעו אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ומזכיר חברת העובדים דני רוזוליו.

קיסר, שדיבר בישיבת הוועדה המרכזת של ההסתדרות, מנה את סעיפי התקציב החדש המעוררים מחלוקת בין האוצר לבין ההסתדרות ובהם המשך קיצוץ הקצבה לילד ראשון והטלת מיסוי על קצבאות לילדים נוספים; מגמת האוצר לקצץ עוד בתקציבי החינוך והבריאות; תביעת ההסתדרות להמשיך בגביית מס היסף מבעלי הכנסה גבוהה וכן סוגיית הסיוע להתיישבות החקלאית. "לא מקובל עלינו ששרים ממפלגת העבודה הרימו יד ותמכו בתקציב כזה", אמר קיסר.

דני רוזוליו תקף את שרי "העבודה" שתמכו בהצעת התקציב "למרות שהממשלה עושה ככל יכולתה כדי להתנער מאחריותה למשק".

דברים בוטים השמיע שלום חבשוש, מזכיר אירגון עובדי התעשיה הצבאית: "אין לי טענות אל שר האוצר, איש הליכוד, אלא אל שרי העבודה ובעיקר לשמעון פרס. שרינו אינם מבינים לא בחקלאות ולא ברפואה שוודית שנהרסת והולכת. הם משמשים עלה תאנה לכיסוי מחדלי הליכוד. התנהגות שרי העבודה היא הבעת אי אמון בהסתדרות".

בפני הוועדה המרכזת הופיע אתמול שר החקלאות אריק נחמקין, שקרא לקיסר לנצל את פגישותיו עם שר האוצר כדי להמשיך את המשך הסבסוד למוצרים חקלאיים. הסבסוד, אמר נחמקין, הוא אינטרס משותף לעקרת הבית, לחקלאים ולהסתדרות.

בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה, או למינוי מנהל עזבון, או לשלושתם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה־עשר יום מפרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

ירושות

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
7/88	בני מרים	24.5.87	לוי בני
8/88	ארנסט פסקאל [illegible]	26.8.85	אדראן ארנולד
9/88	שמחה רוג	22.11.87	לאה רוג
10/88	[illegible] חוה	19.11.87	עודד פישר
11/88	שלום לביא	29.9.78	מיכה לביא
15/88	מאיר עבדלחק	26.11.85	חביבה אביגור
16/88	סימון חסין	7.10.79	איזה חסין
19/88	יצחק בר נתן	3.8.87	יצחק בר נתן
20/88	יוסף לוהה	11.8.87	קלים [illegible]
22/88	סלודה מרניק	2.8.87	סמין [illegible]
23/88	תמר אלוני	11.10.87	רפאל [illegible]
8717/87	נבו אברהם	16.6.87	נבו משה
26/88	סופר נתן	15.12.87	סופר תמר
29/88	רוז יהודית	12.4.87	רוז יהושע
30/88	אבסלום מסעוד	11.2.87	אבסלום אסתר
32/88	חביב שלום	20.9.87	חביב אסתר
33/88	מורד אליהו	11.3.87	גאולה [illegible]
35/88	לבקוביץ בתיה	25.8.87	לבקוביץ דליה
5/88	סלומון לובה	15.10.87	[illegible] שלמה
37/88	מיכאלי חיים	2.12.87	מיכאלי יצחק
38/88	מיכאלי בת שבע	12.12.85	מיכאלי יצחק
42/88	וייס וינטמבר	24.10.87	וייס פאולה
45/88	אליעזר פישר	4.4.81	יונה (פישר) [illegible]
8654/87	יהויקים בת טוליב	17.9.80	אבים שמואל
48/88	זהרוביץ רגינה	3.6.86	[illegible]
46/88	שלמה לוי	7.2.83	שמואל לוי
47/88	נעימה לוי	6.11.73	שמואל לוי
51/88	שושנה לוי	8.12.82	מיכל [illegible]
52/88	סופר אליעזר	10.12.87	סלביה הלנה סופר
53/88	גוטסמן דוד	11.11.87	גוטסמן [illegible]
55/88	יהודה פישלר	25.9.87	רבקה פישלר
58/88	כהן מרגלית	15.7.86	כהן יצחק
59/88	ציפה טננבאום	18.7.79	מרדכי טננבאום
60/88	בלסלם קבינסקי	31.10.87	מירה קבינסקי
61/88	שורץ בני דב	30.11.87	שמואל [illegible] שורץ
65/88	צדוק יוסף	2.9.87	דליה [illegible]
67/88	בוחבוט אהרון	00.05.70	מאיר אהרון
68/88	זהרה חממה	30.8.86	שושנה חממה
69/88	סעיד חממה	10.1.78	שושנה חממה
70/88	אליקוביץ מינה	18.9.87	אליקוביץ מרדכי
71/88	אשר לוי	21.11.87	מאיר לוי
72/88	רחל שורץ	2.12.86	לאורה גולדשטיין
78/88	זכאי אברהם	3.11.87	אשרה [illegible]
81/88	מגנר דניאל	2.12.87	גורית מגנר
82/88	מיכאל מיכאלי	9.6.87	אסתר מיכאלי
83/88	שמואל [illegible]	8.12.87	בירה צור
86/88	פרח דוד	21.10.87	מלכה [illegible]
87/88	אביבה ביפרשטיין	25.10.83	יצחק ביפרשטיין
89/88	כהן חנה	30.10.87	אביבה [illegible]
92/88	רעיה פינקלשטיין	16.11.87	אלכה [illegible]
93/88	חנה לורוביצ'	30.7.83	רחל לבון
94/88	[illegible] לורוביצ'	24.11.87	רחל לבון
97/88	ליבליך סלומון	12.8.84	אלחנתי בלה
98/88	ליבליך חיה	7.12.87	אלחנתי בלה
99/88	[illegible] יקרי	12.12.78	פרידה יקרי
104/88	בבאי ראובן	12.12.87	בבאי [illegible]
8287/87	חוקיה עודי	28.10.87	חוקיה [illegible]
108/88	מאיים יוסיפוב	20.10.87	אלמה [illegible]
110/88	יוסף [illegible]	7.7.88	ראובן [illegible]
114/88	בוחמה יודייקן	1947	בוריס יודייקן
115/88	משה יודייקן	27.8.72	בוריס יודייקן
116/88	מרדכי מקס יודיקן	3.2.85	בוריס יודייקן
117/88	שמואל זלמן יודיקן	9.12.57	בוריס יודייקן
118/88	אלפרד אופנהיימר	24.10.86	איתן [illegible]
119/88	לידן פניני	25.11.87	גרשון [illegible]
121/88	ישראל אשכנזי	26.6.87	אייזיק [illegible]
123/88	ישלה רחל	21.10.87	[illegible]
124/88	מריה שינה	27.12.87	יוליה קוזאסקובסקי
125/88	בחור רות חום	21.11.87	ראובן חום
131/88	עזיון יפה	24.11.87	רפאל עציון
132/88	סברנסקי עזריאל	31.1.85	סברנסקי אברהם אליעזר
134/88	אורן קרול	11.12.87	אורן אסתר
135/88	בירנס אליאן	26.6.84	בירנס מימון
138/88	סוכיל שמעון	12.11.87	סוכיל יחן

צוואות

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
6/88	חנה מנור	13.12.87	יותר מנור
12/88	כלן שרה	3.10.87	אייזיק אייזיק
14/88	פרל מלכה	21.3.79	פרל משה
15/88	סימון לנדאו	20.7.87	חברה לטאבמות כל
18/88	בקסיט אפפלדורף	15.12.87	לאצור הברבן
21/88	זאב צור	29.6.87	ניסן צור
17/88	צלה ביטר	12.12.87	בוטר אלוזרבן
27/88	שרה הורוביץ	2.12.87	מרדכי ויגנר
28/88	ליבוביץ אורן	23.7.87	חנה כהן
24/88	שור ארנה אסתר	27.10.87	יונה רוביצק
31/88	מכבי (ספיר) ניסים	30.10.87	שרה מכבי (ספיר)
34/88	קוצובסקי ציונה	26.10.87	זאב קוצובסקי
1/88	גברון אנתוני	6.10.87	ברטה גברון
39/88	בק אסתר	26.12.82	פינקלשטיין יהודה
41/88	אברהם בנטב	3.10.87	חנה בנטב
7867/87	אידה קרטרסקה	28.9.86	האפוטרופוס הכללי
41/88	אברהם בן טוב	3.10.87	חנה בן טוב
43/88	אל הלנד	15.12.86	דנה ר. בלאוסטין
48/88	מרטלים אנה	8.12.87	שלמה דייך
8655/87	משה שבת	16.12.86	מזבה שבת
49/88	הימלבלנד מוסס	16.10.87	הימלבלנד מריה
50/88	לייבוביץ דוליה	28.11.87	אילאנה אדריאנה
54/88	יפיטה אסתר	19.8.87	חביב יאר
56/88	יוסלביץ משה	27.11.87	לוי פנינה
60/88	בלסלב קבינסקי	31.10.87	מירה קבינסקי
57/88	שמואל פריבת	2.11.87	בן ציון פריבת
66/88	ספריר יזראל	23.10.87	לאה הלנה ספריר
73/88	דינגר זילבין	16.9.87	מניא בוזר חיים
74/88	פרכס זאב	4.8.87	רבקה פרכס
75/88	פרנקו פרומנה פרצרס ב.	9.11.87	שולמית סופר
76/88	פליקס מילר	28.7.84	מריס מילר
77/88	מרים וקסמן מילר	21.11.86	מרדכי מישל וקסמן
79/88	בר דוד כלכה	21.10.87	יהודה מור
80/88	בלה פריגברים	23.11.87	יצחק פריגברים
84/88	רייזנשטיין ישראל	17.4.85	העמותה לבעלי הזיל
85/88	פיספוד אסתר	14.9.87	רחל פיספוד
88/88	לוי משה	10.11.87	לוי יהודה
90/88	מינה קורץ	11.11.87	משה קורץ
91/88	לבאים אלפרם	9.11.87	פרל רוז מרינבן
100/88	קליינס מורים	25.10.87	קליינס מבלי
101/88	פריגוס בביה	28.11.87	יגוביץ ברוכה
102/88	סדי פנינה	22.10.85	סדי אברהם
103/88	שלזינגר יוסף	25.11.87	הדית שלזינגר
106/88	בן עזרא מרים כתן	26.10.87	בן עזרא אשר
107/88	רחבה בלטינסק	7.12.87	בן עזי בלטינסק
111/88	יפה ניסוסק	25.12.87	שרה עפר
112/88	פיצי יהודה	28.3.83	פיצי יצחק
120/88	וייזן סלומון	17.10.85	
	וייזן אסתר	25.6.87	גרינשפן אירה
122/88	סוזר מורים	17.1.86	יעקב מורין
126/88	ישראל משה לוסטגרטן	12.10.87	צבי לוין
127/88	יוסף יקיר	24.3.86	מיכאל לוי – עמרם
128/88	מרילה יוסף	20.12.87	מיכל לוי – עמרם
129/88	שמואל גוזן סיבון	30.11.87	מלכה סיבון
130/88	אברהם טגל	9.8.87	שרה טגל
133/88	רחל רחורי	30.10.87	אלישבע קושנבוע
137/88	קודשי חנה	2.12.87	קודשי יוסף

(–) אורי גורן, רשם

נפגעי הטרור יפגינו באו"ם

משלחת של בני משפחות קרבנות טרור יצאה לניו־יורק למחות נגד התערבות ממשל ארה"ב ואו"ם במדיניות הפנים של ישראל. במשלחת: אייבי מוזס ובתו עדי (בתמונה) הנושאים עדיין את פצעי ההתקפה שבה נהרגו אם המשפחה והבן טל מבקבוק תבערה במכוניתם, מסעודה אוחנה (בתמונה) שבתה אסתר נהרגה מפגיעת אבן במכוניתה ודוב פולק, ששתי בנותיו נהרגו בפיצוץ באוטובוס קו 18 בירושלים. (צילום: מאיר כפיר)

ה"סאנדיי טלגראף" טוען:

תאצ'ר לא תזמין שמיר בגלל שערוריית מלור

מאת דליה שורץ סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר").– ממשלת בריטניה החליטה בעקבות השערורייה הקשורה בביקור סגן־השר דייוויד מלור בישראל, לא להזמין את יצחק שמיר לביקור – טוען ה"סאנדיי טלגראף".

העתון אומר, כי שמיר ניסה להשיג הזמנה לבריטניה על־ידי מארגרט תאצ'ר, כדי לדון עמה בהתפרעויות בשטחים, אך בעקבות "האקלים הקפוא" שנוצר אחרי הערות מלור, והתגובה הישראלית, יודיעו לשמיר כי אין אפשרות להזמינו עתה.

שמיר מונע את אישור מינוי הקונסול לסביר

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר מונע מהממשלה לאשר את מינויו של עוזרו של שר החוץ שמעון פרס, אורי סביר, לתפקיד קונסול כללי בניו־יורק ודורש שפרס יקיים עמו דיון על המינוי המוצע.

ל"דבר" נודע כי על פי הנחייתו של ראש הממשלה מונעים שרי הליכוד אברהם שריר וחיים קורפו את כינוסה של ועדת השרים המיוחדת שאמורה לאשר את המינויים בשרות החוץ. עקב כך מתעכבים המינויים האחרונים שאושרו במשרד החוץ, ובהם מינוי שגרירים חדשים לבון, ללונדון ולבירות נוספות בעולם.

נודע כי שמיר יהיה מוכן להסכים למינוי אורי סביר אם יסכם עם פרס מראש על מעמדם של מועמדים אחרים העומדים להתמנות בעוד זמן מה בשרות החוץ. בין השאר מדובר במינוי השגרירים החדשים לוושינגטון, צרפת והאו"ם.

"חוק ההסמכה" אושר אך יגובש בנוסח חדש

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של "דבר"

הממשלה אישרה עקרונית את "חוק ההסמכה" אך דחתה את הנוסח שהציע לו שר הדתות זבולון המר, אשר נתמך על ידי השר בלי תיק יצחק פרץ.

בדיון קצר בישיבה השבועית של הממשלה החליטה הממשלה למנות ועדה של שלושה שרים: משה שחל (המערך), זבולון המר (המפד"ל) ויצחק פרץ (ש"ס), שתגבש תוך שבועיים נוסח חדש.

המדובר בהצעה שנועדה להסמיך את הרשויות המקומיות לסגור בתי־עינוגים בשבת. השר יעקב צור העלה בויכוח הצעה כי החוק יהיה מוגבל ויתחשב לא רק ב"רגשות הציבור הדתי" אלא גם בציבור החילוני.

השר שחל אמר אמש כי יתבע שחוק ההסמכה יתוחם מבחינה גאוגראפית ולא יחול על פעולות נוער והרכבות.

המגמה בממשלה: אין לקצץ קיצבת אלמנות מלחמה הנישאות שנית

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של "דבר"

בממשלה מתגבשת הדעה כי אין לקצץ בגימלאות של אלמנות מלחמה הנישאות בשנית.

עמדה זו התגבשה בעקבות הצעה שהגיש בנושא שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי ובניגוד לעמדתם של שר הבטחון יצחק רבין, שר האוצר משה נסים והשר יגאל הורביץ. משרדי האוצר והבטחון בקשו לקבוע כי אלמנות מלחמה שינשאו בשנית לא יהיו זכאיות לגימלתם, דבר שהיה חוסך כשמונה מיליון דולר. ואולם חברי הכנסת חיים רמון מהמערך, מרים תעסה גלזר ויגאל כהן מהליכוד יזמו התנגדות בכנסת לחוק המוצע והשר יעקבי מארגן התנגדות דומה בממשלה.

הוא אמר בדיון אתמול, כי "הממשלה מתנהגת בנושא זה כקמצא בר קמצא ופוגעת ביכולתן של אלמנות להינשא בשנית ולהקים מחדש חיי משפחה". בעמדתו תומכים השרים שחל, שרון, פרץ, לוי וראש הממשלה יצחק שמיר. סוכם להנחות את השרים המטפלים בנושא לגבש פתרון נאות ברוח חיובית ועל פי המגמה המתגבשת בממשלה.

סוכר, תה ויין שולחני מתייקרים מהבוקר

מחיר הסוכר יועלה מהיום ב־11 אחוז, ומחירי היין השולחני שבפיקוח והתה יועלו ב־10 אחוזים.

דובר משרד התעשייה והמסחר מסר, כי החל מהיום יהיה המחיר המרבי של קילוגרם סוכר לצרכן 70 אגורות.

הדובר ציין, כי התייקרויות אלו נעשות על רקע השינויים במחירי תשומות הייצור והתייקרות הסוכר בבורסות העולם.

מחיר תה בשקיקים: 25 שקיקים של 1 גראם (ויסוצקי) 84 אגורות; תה בשקיקים: 50 שקיקים של 1.5 גראם (ויסוצקי) 1.91 ש"ח; יין שולחני (כרמל הוק) 3.80 ש"ח.

ביציאה מראשון־לציון, בואך נס־ציונה השתמש בשרותי תחנת "פז מנחם"
וחתום על מנוי ל דבר – חודש חינם.

صكنا من الاهل

מפולת שערים במניות

• אווירה עכורה בשוק המניות בעקבות הסטטמת בנושא ועדת שישינסקי ובעקבות התולשה בבורסה מתחילת ינואר והמפולת המחודשת בוול סטריט באה"ב. • תמיכה מסויימת הורגשה רק במניות הקשורות לקונצרן כלל. • פרשנים רבים בשוק ההון נגד הטלת מיסוי על הבורסה עקב בעיות מיחזור כספים בשנה הקרובה והגיעה ביטולת לגיים בסף מהציבור, רבים ממליצים ספק באם אכן תהיינה בכלל המלצות למיסוי ולהחלפין באם תתקבלנה ברצינות. • הנפח הכספי אתמול בבורסה גדל בגלל קליטת הצעים בירידות שערים תלולות. • אתמול נרשמו שוב שינויי זמנים בשיטות המסחר החדשות. • פעילות ערנית באג"ח למרות רמות מחירים בלתי אטרקטיביות. • בשוק השחור אווירה רגועה ומיעוט עסקים, דולר שחור 1.69. • מניות המשתנים ירדו עד 7% לערך, במניות התוספתיות ירידות עד 10% ורוב שערי מוכרים בלבד, עליות באג"ח, במניות רבות נרשם נפח הצעים הו"ק.

מאת שמואל רוזנבלום*

מפולת שערים במרבית ני"ע נרשמה אתמול בשוק המניות תוך אווירה עכורה מלווה בתחושות קשות. בסוף השבוע התפרסמה שוב ידיעה, בלתי ברורה די הצורך, כי ועדת שישינסקי עלולה להמליץ להטיל מיסוי על הבורסה. ידיעה זו, בצירוף אווירת נכאים בורסאית עקב הציפיות להתאוששות הבורסה בתחילת ינואר שכידוע לא מומשה, וכתוספת לאווירה הקודרת בלאו הכי הצטרפה גם ירידת השערים החדה בוול סטריט באה"ב הוסיפה שמן למדורת האכזבות.

במצב זה הופיעו הצעים כבדים למניות המ.ד.צ. והמשתנים שנקלטו רק בירידות תלולות והביאו להחרפת המגמה השלילית ביתר המניות התוספתיות. מבין גורמי הבורסה המובילים בלטה כרגיל באחרונה קבוצת כלל, במניות הקשורות לקונצרן נרשמה תמיכה יותר מבאחרות. מקורבי הקונצרן והבטוחה הסכידו גם אתמול כי לדעתם שוק המניות יניב תשואה ריאלית נאה במהלך 1988, ולפיכך לאור הירידות החדות מאתמול גדלה האטרקטיביות שברכישת מניות להשקעה ולא לבסיס בורסאי סכני קצרצר. באווירה העכורה של הבורסה אתמול הייתה כלל גורם חיובי. פעילות מעט חיובית בקליטת הצעים בלטה מצד בנק הפועלים, קרנות בליל נראו כלהבות מעט פחות בנכונות לרכוש סחורה.

בין „הנשברים" אתמול בבורסה היו מנהלי תיקים רבים, אלה חשבו על התעוררות בורסאית בינואר והתאכזבו, שורת האכזבות של מנהלי התיקים בחצי השנה החולפת ארוכה ומייגעת ולפיכך היאוש והאכזבות ניכרים. גם האופטימיים (במידה וקיימים) בשוק הנוכחי מתקשים לחזות בשלב זה בשיפור לאור חוסר הצטרפות של הציבור לקרנות ולבורסה.

נראה בעליל כי רק סיבה אחת עשויה בעתיד לעודד את הפעילות בבורסה, הסיבה הינה רמת מחירים אטרקטיבית במניות רבות בהתחשב בשיפור ברווחיות ובקריטריונים כלכליים טהורים. במהלך המסחר בלטו ירידות תלולות או הצעים גדולים בדלתא גליל, כבלים, לחרוזת, ברוך, תים, ניקוב, אלדס, סהר ורבות נוספות שירדו חדות או נרשמו בחלקם כמוכרים בלבד.

פרשני בנק הפועלים – פסימיות

מומחי בנק הפועלים פירסמו בסוף השבוע שעבר הערכות פושרות ביותר לגבי הצפוי בבורסה בטווח הקרוב. כלכלני הבנק מונים בין יתר הסיבות לשוק מניות פושר את הסיבות הבאות – ריבית שיקלית גבוהה למדי בפיקדונות שיקליים, הנפקות חדשות שסופגות כסף משוק המניות, אי הזרמת כסף חדש לבורסה ואי מעורבות של הציבור בנעשה בשוק המניות. בנוסף מונים פרשני הבנק את אי היציבות בשער הדולר ופעילות בעלי העניין כגורמים נוספים לפעילות בורסאית פושרת לדעתם. מנגד מצויים עדיין מקורבי קונצרן כלל בעמדת השיבה אופטימית והיה כלפי העתיד להתרחש בבורסה. לדעת מקורבי הקונצרן לא קיימים בשוק הנוכחי מוכרים גדולים של ממש העשויים ללחוץ על השוק באורח בולט. יחד עם זאת גם בקונצרן כלל נרגעו מעט האופטימיסטים הגדולים, אף כי נותרו עדיין בדעה חיובית מעט מאופקת יותר. אתמול, לטרוח הציפיות, נראו בשוק מוכרים גדולים של ממש במניות חופשיות רבות וזוהי סתירה לגישה האופטימית.

ועדת שישינסקי – מתחילים להתעשת

[illegible]

אמצעי התקשורת [illegible] בשוק לעסוק בועדת שישינסקי והמלצותיה האפשריות להטיל מס על הבורסה. נושא הוועדה חוזר ועולה חדשות לבקרים כמעין סיפור חדש בכותרות. בבורסה לא מאמינים כבר בשמועות ובהכחשות החוזרות על עצמן כתקליט שחוק באחרונה. פרשנים נוטים להעריך כי בשנה הקרובה לא יתקבלו המלצות להטיל מיסוי על הבורסה שכן הדבר יפגע במיחזור הכספים במשק והפגיעה בשוק ההון תהיה קשה ומיותרת. יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים פרופסור ברגלס התייחס אף הוא באורח שלילי לנושא במהלך סוף השבוע. נראה ששר האוצר משה נסים לא יאמץ גישה שכזו כלפי שוק ההון בהתחשב במצב מפלגתו ובבעיות האמיתיות הקיימות על הפרק ועיקרם במיחזור כספים גדול במהלך 1988. יהיה אשר יהיה בהמלצות ועדת שישינסקי ויישומם נראה כי העלאת הנושא לכותרות מעת לעת הינה במידה מסויימת ספקולציה מיותרת. כדאי להמתין לסיכום סופי של הועדה בנושא וכמובן ליישום ההחלטות בפועל במידה ואכן יתקבלו במציאות. עד אז הכל בגדר ניחושים בלבד.

ריבית בפיקדונות שיקליים – אי וראות

אי וראות מסויימת שוררת במערכת הבנקאית בנושא הריבית המשולמת למפקידים בפיקדונות שיקליים. בבנקים שולמה במהלך השבוע ריבית לפיקדונות לטווח בשיעור של כ־15% בחישוב שנתי. במכרז של בנק ישראל נאותו הבנקים לשלם ריבית של כ־18.6% לערך. בטווח הארוך יותר מוכנים בנקים מסויימים לשלם עד 21% לערך לבעלי פיקדונות לשלושה חודשים. שלושת נתונים אלה יוצרים מעט אי בהירות בשוק ההון לגבי הריבית למפקידים. בבנקים מעריכים כי שיעור הריבית עשוי להעלות בכמה אחוזים לערך לקראת סוף החודש. הערכה זו נראית מעט מוגזמת בהתחשב בהורדה הכספית הצפויה להיות בקרוב בעסק בסכומים גדולים.

מיחזור בשוק ההון

מנכ"ל הבורסה לניירות ערך יוסי ניצני התבטא באחרונה כי לדעתנו מרבית הסכום של 1.7 ביליארד שקל של מלוות ממלכתית יום כיפור המגיע לפרעון בשנה הנוכחית יעבור לצריכה ולא ימוחזר. לדעתו של ניצני מצטרפים פרשנים רבים בשוק ההון המביעים חשש, כי שיעור המיחזור יהיה נמוך. המלצות ועדת שישינסקי מאיימות אף הם להעכיר את האווירה בשוק ההון. נראה כי במידה ולא יזדרזו באוצר לתת את הדעת בנושא מיחזור הכספים במהלך השנה צפויה אכן בעיה מהותית בשוק ההון המצוי מלכתחילה באווירה קשה למדי ובחוסר ודאות גבוהה.

קרנות בליל פיא – אורם 83% במניות

קרנות הנאמנות של לאומי פיא מצויות בפרופורציית מניות גדולה למדי. לצורך ההמחשה נטלנו את נתוני קרן אורם המתמחה במניות ואשר מחזיקה 83% בנכסיה במניות. להלן החזקות קרן אורם במניות לתאריך 31.12.87 במניות לפי ענפי המסחר בבורסה – בנקים שלא בהסדר 10.5%, ביטוח 2.9%, מסחר ושירותים 10.8%, מקרקעין 14.2%, מזון 7.7%, מתכת חשמל ואלקטרוניקה 8.7%, כימיה עץ ותעשיה 19.8%, השקעות 6.9%, רשימה מקבילה 1.5%, הפס או מק"מ 10.9%, מניות הסדר או הדר 1.5%. סך נכסי הקרן מסתכמים בכ־86 מליון שקלים לערך.

עכשיו עלינו לנסות ולהבין את אסטרטגיית הפעילות של מנהלי קרן אורם בחודשים האחרונים. כידוע פעלו מנהלי הקרן במגמת מכירות בבורסה, מרבית המכירות הביאו לירידות שערים במניות הקרן ובוודאי מנעו עליות שערים אפשריות אלמלא מגמת המכירות. כפועל יוצא ממדיניות מנהלי אורם התרחשו שתי תוצאות עגומות למדי מבחינת המשקיעים בקרן אורם. א. שערי חלק ממניות הקרן ירדו ולפיכך המשקיעים נפגעו והפסידו בעוד שפרופורציית המניות לא קטנה באורח משמעותי באורח חד בביותר. ב. הנזק המיידי שנגרם לשוק המניות הינו כידוע מתמשך הביא לאווירה פושרת לגמרי בבורסה. זאת במקום לנסות ולהקטין סחורה או לחלופין לנוח החזקות במניות שונות במהלך מגמת מסחר חיובית יותר.

כדאי לציין שפרופורציית המניות בקרנות כיהלום 61.3% [illegible] היתה אף היא גבוהה למדי לתאריך 31.12.87 את ההסבר [illegible] המורגל של קרנות לאומי פיא קיבלו המשקיעים בהם באכזבות תשואות עגומות למדי במהלך 1987.

דולר שחור – רגיעה 1.68־1.69

בשוקי הדולר השחור נמשכת הרגיעה ושער הדולר נע בין 1.68 ועד 1.69 לערך. הפעילות במטבעות האירופיים שקטה ביותר לאור שבועות ארוכים בהם עיקר העניין התרכז במטבעות אלה. מיעוט העיסקאות בצירוף בעיות במגזר הערבי הפעיל כידוע בשוק השחור הביאו לרגיעה ולשקט בשווקים השחורים. גם פיחות השקל ע"י בנק ישראל בימים הקודמים לא הביא להתעוררות.

* הכותב מנהל תיקי השקעות

שערי מניות

בנקים מסחריים
שאינם בהסדר ההצמדה
בהסדר הצמדה ל־88
בהסדר הצמדה ל־89

בנקים למשכנתאות

מוסדות מימון

ביטוח

מסחר ושירותים
מסחר
שירותים
מלונאות ושירותי תיירות
מחשבים ושירותי מחשוב

מקרקעין ופיתוח
נדל"ן בינוי ופיתוח
חקלאות

תעשייה
מזון ומבק
טקסטיל והלבשה
מתכת ומוצריה
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה
מוצרי בניה
כימיה, גומי ופלסטיק
עץ ומוצריו, נייר ודפוס
תעשיות שונות
השקעות תעשיה

חברות להשקעה
השקעה ואחזקות

נסחרות במט"ח

רשימה מקבילה
בנקים ל משכנתא'
שירותים
מלונאות ושירותי תיירות
מחשוב ושירותי מחשוב
נדל"ן בינוי ופתוח
חקלאות
מזון ומבק
טקסטיל והלבשה
מתכת ומוצריה
מוצרי בניה
חיפושי נפט
מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק
עץ ומוצריו, נייר ודפוס
תעשיות שונות
השקעה בתעשייה
חברות השקעה

משתנים

שם נייר	מספר עסקה	שער בשוחות	שער פתיחה	שינוי באחוזים	מחזור ש"ח
הבינלאומי	28	6859	6837	-6.25	5638.0
הפועלים	20	230	231	-6.12	112216
כלל־סחר	10	442	456	-5.96	62138
[illegible]	9	9117	9248	-7.25	1581.0
[illegible]	34	2209	2359	-6.75	19860
[illegible]	15	33016	34081	-7.80	690.0
[illegible]	25	953	995	-7.46	29413
[illegible]	16	2570	2639	-4.99	8439.0
[illegible]	15	63803	66260	-6.75	605.0
[illegible]	8	789	817	-6.29	20475
[illegible]	4	12905	13249	-6.25	720.0
[illegible]	2	664	685	-7.00	8030.0
[illegible]	6	3553	3792	-5.49	2039.0
[illegible]	9	209439	212729	-4.50	74.0
[illegible]	42	7762	8216	-10.25	5683.0
[illegible]	6	2490	2525	-6.74	2687.0
[illegible]	17	829	847	-6.54	24201
[illegible]	20	267718	296975	-6.75	166.0
[illegible]	6	14151	14847	-6.25	627.0
[illegible]	32	226	233	-5.83	281644
[illegible]	8	6847	7106	-7.50	1983.0
[illegible]	5	875	903	-7.51	8428.0
[illegible]	21	4261	4306	-6.50	7938.0
[illegible]	17	1946	1982	-6.49	17896
[illegible]	10	1184	1209	-6.99	16308

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5368.18	5345.04	ביל	3398.56	3335.20	כתר	1231.84	1214.49	[illegible]	314.85	317.46
אבוקה	472.08	462.88	גלית	647.25	639.55	להב	4918.25	4824.63	[illegible]	2543.40	2523.88
אגוז	262.59	257.65	[illegible]	359.55	356.02	[illegible]	128.46	126.93	[illegible]	——	——
אגם	103.45	101.43	[illegible]	——	——	[illegible]	368.66	381.08	[illegible]	133.66	131.17
אדיר	1756.77	1723.90	[illegible]	249.62	244.54	[illegible]	1924.80	1886.76	[illegible]	1633.70	1621.48
אדום	175.36	171.95	[illegible]	1570.62	1540.48	[illegible]	377.54	375.08	[illegible]		
[illegible]	161.75	158.78	[illegible]	269.72	264.66	מבחר	1372.05	1345.88	[illegible]	——	——
אור	434.69	425.60	[illegible]	606.15	597.88	מבטח	3963.04	3914.20	[illegible]	126.73	126.23
[illegible]	139.11	136.38	[illegible]	346.35	340.08	מגן	257.08	253.39	[illegible]	1134.47	1117.18
[illegible]	289.11	286.99	[illegible]	387.35	380.11	מגוון	3763.26	3720.41	[illegible]	539.65	531.89
אורן	818.34	802.53	[illegible]	401.08	397.47	מור	1719.70	1695.25	[illegible]	347.29	344.68
אריאל	5256.26	5154.81	הילה	——	——	[illegible]	896.40	878.20	[illegible]	173.65	170.69
אירים	5525.47	5404.52	הדר	562.23	553.51	[illegible]	25737.45	25342.47	[illegible]		
[illegible]	——	——	[illegible]	2486.95	2425.74	מיתר	1038.60	1018.72	[illegible]	19120.75	19017.12
אלון	647.93	634.86	[illegible]	109.45	107.83	[illegible]	4682.16	4595.65	[illegible]	133.15	132.95
אלמוג	——	——	[illegible]	135.43	155.43	מעיין	771.80	757.47	[illegible]	893.24	880.99
אליסם ב	97.36	95.05	[illegible]	——	——	[illegible]	584.13	581.66	[illegible]	——	——
אליסם ג	101.00	98.68	[illegible]	——	——	מרגלית	102.67	100.70	[illegible]	——	——
אליסם א	101.08	100.25	[illegible]	143.53	142.91	[illegible]	125.08	124.56	[illegible]	——	——
ארי	——	——	[illegible]	217.17	215.72	[illegible]	1359.38	1333.90	[illegible]	347.8?	343.97
אס	150.70	147.39	חן	——	——	[illegible]	148.25	146.53	[illegible]	——	——
אשל	190.37	186.45	[illegible]	114.92	112.49	[illegible]	304.25	295.27	[illegible]	454.02	450.81
אתגר	——	——	טל	6502.63	6449.16	[illegible]	490.92	483.28	[illegible]	411.52	403.80
אתרוג	256.70	254.25	יובל	——	——	נילי	155.67	153.44	[illegible]	745.08	734.54
בדולח	169.29	166.08	יהלום	177.20	173.86	[illegible]	686.62	674.85	[illegible]	789.63	770.67
[illegible]	530.61	520.44	יסודות	381.51	378.04	סגולה	140.77	138.00	[illegible]	189.33	185.67
[illegible]	495.46	485.63	יערה	——	——	[illegible]	373.84	370.41	[illegible]	256.28	251.92
בקעת	314.96	312.78	כוכב	——	——	[illegible]	——	——	[illegible]	528.94	526.51
[illegible]	1565.58	1536.26	כחל	——	——	[illegible]	——	——	[illegible]	549.50	542.96
בצע	115.42	113.72	כלנית	668.92	657.53	ספיר	176.83	176.57	[illegible]	104.76	102.76
ברק	——	——	כספית	264.16	262.27	[illegible]	——	——	[illegible]	250.06	245.27
ביא	103.96	102.42	כרמל	148.00	145.03	[illegible]	771.69	760.63	[illegible]	199.43	198.08
						עדן	490.02	482.87	[illegible]	116.39	116.23
									[illegible]	537.72	533.47

הפועלים הנפקות בע"מ

הודעה

על תוצאת הנפקה של אגרות חוב (סדרה 17 א') בערך נקוב כולל של 16,000,000 שקל חדש.

עפ"י תשקיף החברה שפורסם ביום 31.12.87, הוצעו לציבור בדרך של מכרז, אגרות חוב רשומות על־שם, 1993–2007 (סדרה 17א'), צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן, בערך נקוב כולל של 16,000,000 שקל חדש.

להלן תוצאות המכרז:

סכום מוצע	סכום הבקשות שהתקבלו	מספר הזמנות שנתקבלו	מחיר שנקבע במכרז	שיעור ההקצאה במחיר שנקבע
16,000,000 ש"ח ע"נ	40,046,000 ש"ח	129	101.5%	57.98355%

הזמנות במחיר הנמוך מהשער שנקבע בהקצאה נדחו.
הזמנות במחיר הגבוה מהשער שנקבע בהקצאה כובדו במלואן.
הזמנות במחיר ההקצאה כמפורט לעיל כובדו בשיעור ההקצאה כמפורט לעיל.
כ"א בטבת תשמ"ח – 11 בינואר 1988.

האגודה להענקת פרס לספרות צבאית ע"ש האלוף יצחק שדה ז"ל

הודעה

בעניין חלוקת הפרס ע"ש יצחק שדה לשנת התשמ"ח – 1988

הפרס לשנת התשמ"ח יוענק ליצירה מקורית ישראלית באחד מן התחומים:

1. תיאוריה צבאית;
2. היסטוריה צבאית יהודית;
3. תולדות ההתגוננות היהודית בארץ או בגולה;
4. זכרונות על שירות בהגנה או בצה"ל;
5. חבור על אישיות צבאית, יהודית.

הפרס יוענק ליצירה (ספר, או כתב יד מוגמר, שיצא לאור או עומד לצאת לאור, כתוב בשפה העברית, או סרט), שיימצא ראוי לכך ע"י חבר השופטים שייבחר ע"י הועד־המנהל של האגודה בכפוף לתקנותיה.
גובה הפרס יהיה כגובה אחד מפרסי ישראל בתשמ"ח.
באם יוגש כתב־יד, יש לצרף אליו אישור של מו"ל על הוצאתו לאור כספר.
עבודת מחקר אקדמית תתקבל רק אם אושרה כבר ע"י המוסד האקדמי לתואר שני לפחות.
הפרס יוענק בטקס שייערך סמוך ליום השנה לפטירתו של אלוף יצחק שדה ז"ל (ג' אלול), ועל כך תבוא הודעה מפורטת.
לפרס לשנת תשמ"ח לא יתקבלו חיבורים שנתפרסמו לפני אלול תשמ"ו–אוגוסט 1986.
את החיבורים יש להגיש ב־4 עותקים (בדפוס או במכונת כתיבה), לא יאוחר מיום כ"ו אדר תשמ"ח – 15.3.88 לפי הכתובת: „פרס לספרות צבאית", לידי אסתי רגב, ת"ד 4037 רח' הנשיא 12, ירושלים מיקוד 91040.
כל מידע הקשור להודעה זו אפשר לקבל אצל הגב' אסתי רגב טלפון 02-663131, (כולל רשימת הזוכים בפרס מאז תשל"ב–1972).

הועד המנהל של האגודה להענקת הפרס לספרות צבאית ע"ש האלוף יצחק שדה ז"ל

קבלת מודעות 24 שעות
מודעות
משפחתיות דאפות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב־ דבר דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

רשות הנמלים בישראל נמל חיפה

מכרז לקבלת הצעות

למתן שירות הובלת מכולות – נמל חיפה

1. רשות הנמלים מעוניינת להתקשר עם קבלן למתן שירות הובלת מכולות 20 רגל ו/או 40 רגל מנמל חיפה לאזור הקישון ו/או למסוף העורפי.
2. פרטים והסברים נוספים וכן קבלת נוסח החוזה ומכתב ההשתתפות ניתן לקבל אצל מר דוד עמר בטלפון 518283 או במשרדו בבנין מח' כספים, חדר מס' 8, בין השעות 08.00–13.00.
3. המעוניינים מתבקשים להגיש הצעותיהם בצירוף נוסח החוזה (בתוך מעטפה חתומה, שעליה יש לציין „מו"מ – שירות הובלת מכולות") ולהכניסה לתיבת המכרזים במשרד ראש מחלקת כספים בנמל חיפה עד ליום 21.1.88 בשעה 13.00.
4. רשות הנמלים אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה אחרת כלשהי.
5. הרשות תנהל מו"מ כנפרד עם כל מציע שיראה לה ו/או מו"מ עם כל המציעים שיראו לה יחד ו/או בכל הדרך אחרת שתבחר.

ח. בן־אליהו
מנהל הנמל

נדל"ן / דני גוב

אקרשטין ישקיע כ־40 מיליון דולר במשבצת הקרקע של מפעלה בהרצליה

חברת "אקרשטיין" מתכוונת להשקיע בין 35 ל־40 מיליון דולר בהקמת פרויקט הבניה במשבצת הקרקע עליה מוקם כיום מפעלה של החברה, בצומת אכדיה בהרצליה פיתוח. החברה מחזיקה בזכויות בעלות חכירה לזמן ארוך על שטח של 24 דונם המצוי בהרצליה.

לחברה מותרים אחוזי בניה בהיקף של כ־120% בלבד. החברה הגישה בקשה להגדלת אחוזי הבניה ל־200% כלומר הגדלת היקף הפרויקט בכ־60% ובהתאם לכך הוגשו תכניות לוועדה המקומית, שהמליצה על הגדלה המבוקשת.

התכנית אושרה בוועדה המחוזית, כשזכויות הבניה יהיו 200% מהנטו, עד 10% מתוכם יהיה למימוש מסחרי, % מתוך ה־10% יהיו מיועדים לאולמות תצוגה, אך לא פחות מ־300 מ"ר, השימוש הנותר יוגבל לתעשיות עתירות ידע.

בהתאם לכך הוגשו תכניות הבניה לשטח זה, להיקף כולל של כ־100,000 מ"ר (כולל מרתפים וחניה) למשרדים לתעשיות עתירות ידע, לבניה מתוכננת 10־ עד 12 מבנים.

החברה מתכוונת לבנות בכל פעם בניין אחד בשטח של כ־10,000 מ"ר כך, שניתן יהיה לגייס באופן סביר את סכומי הכסף הנדרשים לבנייתו של כל בניין ובניין.

התכנון הפרויקט כולו מאפשר בניה מודולרית ובשלבים, למשך מספר שנים וזאת בהתאם לדרישות של הצרכנים הפוטנציאליים של השטח, כדי לא לגרום להיצע גדול מדי של שטחים באזור.

בהתאם לתכנון הפרויקט, ניתן יהיה להתחיל בבניה בחלק אחד של השטח, תוך המשך השימוש במתקני היצור של החברה, בחלק האחר של השטח.

"מבני תעשיה" מתכננת פרויקטים גדולים לבניה בצפון הארץ

חברת "מבני תעשיה" מחזיקה כיום בתכנון כמה פרויקטים גדולים בצפון הארץ. מדובר בתכנית להקמת מבנים רב תכליתיים לתעשייה נקייה במגדל העמק על שטח של כ־4,000 בהשקעה צפויה של כ־1.5 מיליון דולר.

פרויקט בניה אחר של החברה הוא שוק עירוני בחצור ושוק עירוני בכרמיאל.

החברה מתכננת כיום גם הקמת מבנה עבור אגודה שיתופית "שגב" על שטח של 5,000 מ"ר בהשקעה של 2 מיליון דולר בתרדיון.

באזור התעשיה אילון התבור מתכננת החברה מפעל צ'אם למוצרי מזון מוקפא, על שטח של 11,000 מ"ר, בהשקעה צפויה של כ־3.5 מיליון דולר.

מבני תעשיה מתכננת בעיר קצרין מרכז מסחרי ושק"ם על שטח של 2,500 מ"ר בהשקעה של כ־2 מיליון דולר.

הקבלנים רוצים להשתתף בהקמת כבישי אגרה

הקבלנים מבקשים להשתלב בהקמת ובשותפות בכבישי אגרה לכשיקומו כאלה בישראל. הקבלנים מתכונים, כך נודע, לדון בהצעת הרשויות המקומיות לסלילת בכבישי אגרה כשהכוונה היא לגיוס מימון על ידי הקבלנים לביצוע עבודות אלה ובתמורה תמסר לקבלנים גביית האגרה מהמשתמשים בכבישים אלה וכן הם יקבלו שטחים בסמוך לכבישים שעליהם ניתן יהיה לפתח שירותי דרך. ההכנסות משירותים אלה יהיו כיסוי לעלויות סלילת הכבישים.

מיכרז בינלאומי למארינה בהרצליה

מינהל מקרקעי ישראל יהפוך את המכרז להקמת מארינה בהרצליה למכרז בינלאומי והוא יפורסם בתחילת פברואר.

המארינה בהרצליה תהיה הגדולה ביותר במזרח התיכון ותשתרע על שטח של 405 דונם מהם 133 דונם שטח מיובש מהים. במעגן יעגנו עד 800 יאכטות ובשטח המיובש יוקמו בתי מלון, מרכזי מסחר מסעדות וטיילת.

סקר של משרד הבינוי יבחן מגמות בענף

סקר מיוחד שהזמין משרד הבינוי ושיימשך תשעה חודשים אמור לבחון את התופעות השונות בענף בשנים האחרונות וביניהן שיטת ביצוע פרויקטים מטעם יזמים הפועלים בעזרת קבלני משנה וקבוצות עבודה, פיצול הקבלנים, אפקטיביות של הסדרי מימון חדשים ועבודה עם בנקים, נכונות להתקשר עם גורמים ממשלתיים ועוד.

את הסקר תבצע חברת "אופקים". מנהל הסקר, ישראל קודץ אומר, כי הסקר מיועד לבחון נקודות תורפה בענף, שינויים מבניים ועסקיים וריכוז הצעות לטיפול בנושאים שבאחריות משרד הבינוי.

היטל מחקר בגובה פרומיל מהמחזור יוטל על קבלנים וחברות להקמת מכון

משרד הבינוי והשיכון עומד להקים מכון מיוחד לחקר הבניה שבראשו יעמוד פרופסור יצחק ורשבסקי, כך הודיע באחרונה מנכ"ל משרד השיכון עמוס אונגר.

המכון ירכז את הטיפול בקידום המחקר והפיתוח בענף הבניה במטרה להעמידו על טכנולוגיות מתקדמות. הוא יהיה משותף לכל הגורמים העוסקים כיום בתחום זה.

חלק ממימון הפעילות של המכון יבוא מהיטל מחקר מיוחד בגובה של פרומיל אחד, שישלמו החברות הקבלניות וחברות הבניה מהפעילות שלהן בעבודות ציבוריות.

שיכון עובדים הגדילה המכירות ב־1987 בשעור של 15.4% לעומת 1986

חברת "שיכון עובדים" הגדילה אשתקד את היקף מכירת הדירות שבבעלותה, בשעור של 15.4% לעומת היקף המכירות שנה קודם לכן. בחודש דצמבר לבדו מכרה החברה 117 דירות בכל אתרי הבניה ברחבי הארץ לעומת 95 דירות, שנמכרו בחודש נובמבר.

מכירות החברה בדצמבר היו גבוהות ב־134% מהמכירות בחודש המקביל ב־1986 אשר הסתכמו בכ־50 דירות.

החברה מכרה בסך הכל ב־1987 1130 דירות, לעומת 979 דירות בשנת 1986. כאמור עליה של 15.4%

מכירות החברה אשתקד כללו 9 דירות באזור חיפה והצפון; 87 דירות באזור תל אביב והמרכז; 14 דירות באזור הדרום והנגב; 7 דירות באזור ירושלים.

מחירי הדירות, אומרת החברה, עלו בדצמבר בשעור של 2 עד 3 אחוזים.

הלהיט ב־1987 רמת אביב ג'

שכונת היוקרה הצפון תל אביבית רמת אביב ג', היתה ב־1987 האתר המבוקש ביותר בארץ בשוק הנדל"ן. בשל הביקוש הער לדירות בשטח זה, כמעט כל חברות הבניה הגדולות היו פעילות מאוד בבניה במקום. מדובר בחברות כמו שיכון ופיתוח, שיכון עובדים, רובינשטיין, רוגובין ואפריקה ישראל להשקעות.

המחירים בשכונת רמת אביב מאמירים והדברים אמורים היו ב־1987 ובכל הנראה גם השנה וגם בדירות מיד שניה ולאו דווקא בדירות היוקרתיות החדשות ביותר. ב־1986 נמכרו למשל דירות של 5 חדרים בשטח של 165 מ"ר בקומות העליונות בסכומים של 190 עד 220 אלף דולר לדירה.

הדירות הללו נמכרו לפני מספר שבועות בסכומים גבוהים ביותר כמו 260 אלף דולר ואפילו עד 280 אלף דולר, כלומר עליה ריאלית של 27 עד 36 אחוזים. כך למשל מכרה חברה כמו אפריקה ישראל להשקעות בשכונת "צמרת אביב" במקום לפני כשנה ב־1,400־1,300 דולר המ"ר ואילו היום המחירים גבוהים בכ־35% ועלו ל־1,800 דולר המ"ר.

המינהל מכר את הדירה היקרה ביותר בתולדותיו

מינהל מקרקעי ישראל מכר בימים אלה דירה אחת במחיר הגבוה ביותר, שהושג עד כה עבור יחידה אחת. מדובר בדירה ברחוב בלפור 15 בירושלים, שרכשה חברת "לוב" תמורת 800,000 שקל.

הדירה שימשה בעבר את הקונסוליה הסורקית בירושלים. היא כוללת 7 חדרים ושני גגות. בשטח כול של 357 מ"ר. מחיר המינימום שקבע המינהל היה 667 אלף שקל, ברבע פחות מהמחיר שמציע הזוכה.

תחילת העבודות בפרויקט האופרה בטיילת באפריל

באפריל הקרוב אמור איש העסקים אלפרד אקירוב, היזם של בית האופרה בטיילת, להתחיל בעבודות ההקמה. מדובר במגרש, שעליו היתה בשעתו האופרה היחידה בישראל, בסמוך לחוף הים ברחוב הירקון בתל אביב, מגרש שאותו קנה בשעתו אקירוב משני אנשי עסקים גרמניים בעיסקת אחוזים לפי 36% ותשלום מסוים במזומן.

הועדה המקומית לבנין ערים כבר אישרה את תכניות ההקמה ואקירוב, כך נודע, מתעתד להוציא כבר בקרוב מכרז לבחירת הקבלן המקים.

לפי התכנית, יבנה באתר מלון דירות של 130 יחידות במחיר משוער של 3500 עד 4000 דולר למ"ר. במקום ייבנה גם מרכז בידור גדול ומרכז עסקים בשטח של 7000 מ"ר. המרכז המסחרי לא יועמד למכירה אך ידוע, שיהיו בו בתי קולנוע, חנויות תכשיטים, מסעדות, בוטיקים ואחרים.

בקרוב המכרז הראשוני להקמת קניון השלום

בקרוב יראה אור המכרז הראשוני להקמת הפרויקט הגדול של קניון השלום המתוכנן לקום בין יגאל אלון, דרך פתח תקוה המשך רחוב קפלן ובית ידיעות אחרונות במקום המשמש היום כחניון למכוניות אשפה.

ידוע שכל חברות הבניה הגדולות מבקשות לגשת למכרז. במכרז הראשוני שיפורסם, יתבקשו החברות להגיש הצעות ראשוניות באשר ליכולתן העסקית והביצועית.

גזבר עירית תל אביב, יצחק אלרון, עומד בראש ועדה האמורה לבחור בכשבעה יזמים שיגשו למכרז העיקרי. נודע, כי בדעת עירית תל אביב להשלים את הליכי המכרז עד סוף השנה הנוכחית.

בינתיים, כך נודע, יקימו החברות השונות, המעוניינות להשתלב בפרויקט צוותים מיוחדים לבחינת הפרויקט. בין המעוניינים האחים רויכמן, דוד עוזיאלי, אזורים, רמיר, ארונסון אלרם־אשטרום.

אקרשטין מעביר את כל מפעליו

לאשדוד בעלות של 1.5 מיליון דולר חברת "אקרשטיין" מעבירה את כל מפעליה לאשדוד החל מאמצע 1988. עלות ההעברה של כל המפעלים לאזור אשדוד עשוי להגיע לסך של כמיליון עד מיליון וחצי דולר.

לחברה היו תכניות שונות לריכוז מפעליה במקום אחר באזור המרכז, או באזור פרדס חנה, או בטול־כרם במטרה לפנות את הקרקע היקרה באזור הרצליה. לאחר בדיקות מקיפות שנעשו, הוחלט להעביר לאשדוד את כל מפעליה היצרנים של החברה המצויים כיום באזור המרכז.

ירידה ב־1987 ברכישת דירות על ידי זוגות צעירים

בשנת 1987 נרשמה עליה ניכרת בהיקף התחלות הבניה ואלה הגיעו לכ־ 17 אלף יחידות בסקטור הפרטי.

הקבלנים צופים, כי ב־1988 תמשך מגמת הגידול ל מכירת דירות בסקטור הפרטי ומחיר הדירות אף יעלו השנה. אגב, 1987 אופינה גם במכירות גדולות של דירות יוקרה וירידה בחלק רכישת דירות על ידי זוגות צעירים.

חוק עידוד השקעות הון שר האוצר יבדוק ביטול

מאת מוריה אבנימלך

"צריך לבדוק מחדש את חוק עידוד השקעות הון. אילו לא היה החוק קיים, היה מצב המשק שונה ומצב תעשיית האלקטרוניקה היה אולי טוב יותר". דברים אלו אמר שר האוצר משה נסים לראשי תעשיית האלקטרוניקה בכינוס השנתי שלהם בסוף השבוע שעבר.

היועץ הכלכלי לראש הממשלה עמוס רובין מנסה זה זמן מה לשכנע את הצמרת הכלכלית ובמיוחד את שר האוצר כי יש לבטל את חוק עידוד השקעות הון. עד כה לא התבטא אף שר אוצר אחד בפומבי ברוח רעיונות אלו.

עמוס רובין טען בסוף השבוע בכינוס של המרכז הישראלי לקידום חברתי וכלכלי, כי שימוש במסים כסיוע לסקטור העסקי הוא אבסורד. לדעתו יש לבטל את ההטבות הניתנות על פי חוק עידוד השקעות הון בשם "קידום יצוא" ו"קידום תעסוקה". לדעתו אלו סיסמאות נבובות ויש לבחון אותן מחדש.

ההצעות של עמוס רובין לבטל את כל הסיוע ליצואנים אינן חדשות. החידוש הוא שלראשונה הצליח, כנראה, לשכנע את שר האוצר בהצעותיו יוצאות הדופן.

מנהל הרשות לתכנון כלכלי מעריך:

המדיניות המונטרית של בנק ישראל תיכשל כפי שנכשלה בארה"ב

מאת מוריה אבנימלך

"בשנת 1979 עשה נגיד הפדרל רזרב בנק בארה"ב, פול וורקר, נסיון דומה לזה שעושה עכשיו בנק ישראל, לשלוט על כמות הכסף ולא על הריבית. השיטה גרמה לתנודות גדולות בשער הריבית. הניסוי החזיק מעמד שנתיים ואחר כך בוטל. זה מה שיקרה, להערכתי, למדיניות המונטרית הדומה שמפעיל כיום בנק ישראל". הערכה זו נתן בסוף השבוע פרופ' שלמה מיטל, מנהל הרשות לתכנון כלכלי, ביום עיון שערך המרכז לקידום כלכלי וחברתי.

לדעת מיטל יש לאפשר לסקטור העסקי לדעת מה הם שערי הריבית שיעמוד לפניהם כדי לתכנן השקעות ולקבוע מדיניות עסקית.

פרופ' מיטל טען כי ישראל לא הצליחה להשתלב בכלכלה העולמית במובן של הקמת מפעל במדינה אחת, מעבדות מחקר בשניה ושיווק בשלישית כפי שפועלות חברות רב־לאומיות. בגלל קשיי ביורוקרטיה.

מיטל סבור כי בעוד שבעיות נומינליות ניתן לטפל בטיפול בהלם, הרי שיטה זו לא יעילה לשינוי ריאלי. כך לא ניתן להביא את הציבור להקטין צריכה פרטית על ידי אמצעי כפייה, אלא על ידי תמריצים שישכנעו אותו לעשות כן.

קר־אוף הרוויחה 5 מיליון דולר ב־1987 השנה תפתח 6 סניפים חדשים

מאת סופרת "דבר"

קבוצת הקר־אוף הרוויחה ב־1987 5 מיליון דולר על מחזור מכירות בהיקף 350 מליון דולר. היקף פעילות רשת הריבוע הכחול גדל ריאלית ב־9%, החברה תחלק מענק לעובדים זו השנה השישית ברציפות בגובה של משכורת חודשית.

בשנת 1987 נכנסה קר־אוף לכמה תחומים חדשים והרחיבה את הרשת כדלקמן:

הקמת "אלקטרוליין" – קו מוצרי החשמל והאלקטרוניקה של קר־אוף. "אלקטרוליין" פועלת ב־6 סניפים ועד סוף שנת 1988 תורחב ל־12 חנויות.

הקמת "תיקוי" – מפעל בעפולה למוצרי פלסטיק בשיתוף עם תיעוש.

הקמת רשת מזנוניות ניידות.

חתימת הסכם שותפות 50% באגודת הרצליה, בפעילות כוללת של 50 מיליון דולר.

שיתוף פעולה מסחרי עם אגודת העגנה.

הארכת שעות הפעילות מסביב לשעון בהיפר ברמת אביב ובהיפר ביד אליהו.

הקר־אוף צופה כי ב־1988 יגדל היקף פעילותה ב־35% ל־700 מיליון ש"ח. שטחי המכירה שלה יגדלו ב־15% לאחר פתיחת 6 סניפים חדשים.

קר־אוף מתכוונת להרחיב את בסיס ההון לצרכי פיתוח ע"י הנפקת אג"ח לציבור בערך של 12 מיליון דולר.

כן היא מתכננת השנה להכנס לשותפויות בתחום התעשיה, המזון המהיר, המזנוניות ובתי המרקחת, ולהקים מתקן מרכזי בלוד על שטח של 45 דונם.

המכון לפריון העבודה והיצור:

מראשית העשור ירד מספר המועסקים ביצור בכל העולם ובישראל

מאת דני גוב

מאז תחילת העשור בתקופת 1981־1986 חלה ירידה במספר המועסקים בענפים היצרניים בכל המדינות המתועשות, כולל ישראל. עם זאת, עוצמת הירידה לא היתה שוה בכל המדינות. ביפן, שבדיה וישראל ירד חלקם של המועסקים בענפים יצרניים ב־0.8%־1.5% בעוד שביתר המדינות כמו גרמניה, איטליה, בריטניה, קנדה וארה"ב, הגיעה הירידה ל־2.4% (ארה"ב) עד 4.8% (קנדה).

המכון לפריון העבודה והיצור

סכבן את הנושא אומר, כי בשנה המדווחת האחרונה, 1986 הגיע שעור המועסקים בענפים היצרניים בגרמניה ל־40.9% והוא הגבוה ביותר מבין כל המדינות המושוות שהוזכרו. השעור הנמוך ביותר נרשם בקנדה (25.3%).

בישראל שעור המועסקים בענפים היצרניים מגיע ל־29.5 שהוא מהנמוכים מבין המדינות המושוות.

גם בענף החקלאות חלה ירידה בשעור המועסקים בכל המדינות המושוות (להוציא בריטניה בה לא חל שינוי בשעור זה). הפער בין שעור המועסקים בענף החקלאות בין המדינות המושוות גבוה יותר מאשר בענפים היצרנים. השעור הנמוך ביותר מגיע ל־2.6% (בבריטניה) והשעור הגבוה ביותר מגיע ל־10.9% (באיטליה). בישראל שעור המועסקים בחקלאות הגיע ב־1986 ל־5.2%.

שעור המועסקים בענפים אחרים בישראל (בעיקר בענפי השירותים) הגיע ב־1986 ל־65.8% - דומה לשיעור זה בשבדיה (65.7%) ובבריטניה (57.1%) שעור המועסקים בענפים אלה היה נמוך במידה רבה.

לין: משק האנרגיה תלוי באופן מוחלט ביבוא מקורות אנרגיה

כל שניתן לצפות בעתיד הוא החלפת יבוא דלק ביבוא פחם

מאת דני גוב

ישראל עדיין תלויה, כמעט במאת האחוזים, ביבוא מקורות אנרגיה מחו"ל. חבר הכנסת אוריאל לין פנה בימים אלה לשר האנרגיה משה שחל והתריע על כך, כי על אף כל המאמצים שנעשו עד היום, קימת עדין תלות מוחלטת של משק האנרגיה בישראל ביבוא מקורות אנרגיה ראשוניים.

לין אומר לכתבנו, כי בשנת 6891 היתה התמונה כזו: 4.6 מיליון טונות, שוה ערך נפט, של דלקים סופקו מיבוא של דלק גולמי - % 37 מכלל הצריכה במשק.

2 מיליון טונות שוה ערך נפט היו פחם מיובא - % 32 מכלל הצריכה.

% 3 מכלל הצריכה הופקו מאנרגיה סולרית. האחוז הנותר מצריכת המשק סופק מהפקת דלקים מקומיים של 000,21 טונות גולמי ו 000,23 טונות שווה ערך נפט, גז טבעי.

יתרה מזערית, אומר לין, היתה של אנרגית רוח, ביומאסה והידרואלקטריקה.

ח"כ לין אומר, כי על פי תכניות משרד האנרגיה וההערכות העכשוויות השינוים היחידים להם ניתן לצפות בעתיד הנראה לעין, לא יהיו מהפקת אנרגיה מקומית, אלא מהחלפת יבוא הדלק ביבוא פחם.

לין מזהיר, כי עם החלפת תחנות הכוח ליצור חשמל באשקלון בסוף העשור, יהווה יבוא הפחם כ־% 93 מכלל יבוא מקורות האנרגיה הראשוניים.

בנק הפועלים נערך להרחבת נתח השוק בהדרכת המצטרפים

בנק הפועלים הכין שורת עזרים לשימוש לקוחות חדשים. הבנק המצפה להרחבת חוג לקוחותיו. למד את הצרכים המיוחדים של הלקוח החדש והכין עבורו:

★ מדריך מיוחד ללקוח חדש, המפרט את עיקרי השירותים בבנק.

★ רשימת כל סניפי הבנק עם כתובותיהם ומספר הטלפון שלהם ופירוט השירותים המיוחדים המצויים בכל אחד מהם.

★ כרטיס מיוחד ללקוח חדש, שבו יכול הלקוח לרשום את מספרי חשבונות הבנק השונים שלרשותו, ובדרך זו להסתייע בו בניהול ענייניו בבנק.

★ נרתיק פלסטי מיוחד להחזקת מסמכים הקשורים בפתיחת חשבונות בבנק ובניהולם.

הכנת העזרים משתלבת במאמץ בנק הפועלים לגייס לקוחות חדשים, הן מקרב בעלי עסקים והן משקי בית. פעילות זו, המתבצעת באופן אינטנסיבי בשנה האחרונה, זוכה בהצלחה רבה אם לשפוט על פי הנתח הגדל של הבנק בשוק הפעילות הבנקאית.

הושג הסדר חדש למכירת פוליסות ביטוח חיים ח"ץ

מאת סופר "דבר"

מכירת פוליסות ביטוח חיים במתכונת שהיתה נהוגה עד כה תימשך עד סוף פברואר השנה, כך סוכם בין האוצר והתאחדות החברות לביטוח חיים.

על פי ההסדר הקיים היו חברות הביטוח משקיעות את כספי ביטוח החיים באגרות חוב ממשלתיות מיוחדות הנושאות ריבית צמודה למדד של 5.2%.

בדצמבר הודיע הממונה על שוק ההון המפקח על הביטוח באוצר, כי החל מינואר לא תוכלנה חברות הביטוח למכור ביטוחי חיים במסגרת אג"ח ח"ץ ועל החברות לבוא לידי הסדר חדש עם האוצר.

בסוף השבוע שעבר נועדו נציגי חברות הביטוח ואנשי האוצר והגיעו לכלל הסדר חדש.

על ההסדר החדש מסר עזי לוי, יו"ר התאחדות החברות לביטוח חיים, שהודיע כי החל ממרס השנה יוצעו פוליסות ביטוח חדשות שפרטיהן יוסכמו עד למועד עליו הוסכם. ההסדר החדש קובע כי לא יחול שינוי בפוליסות ביטוח המנהלים בכל שנת 1988. השינויים שיכנסו לתוקפם במרס יחולו רק על פוליסות ביטוח חיים אישיות של עצמאיים ושכירים.

עזי לוי מסר עוד כי על פי ההסכם יונהגו פוליסות ביטוח אישיות בשני מסלולים. האחד, פוליסה המבטיחה הצמדה למדד ותשואה קבועה על בסיס של אג"ח ממשלתיות הנושאות ריבית של 4.2% לשנה. המסלול השני יורכב במחצית של אג"ח ח"ץ הנושא ריבית של 5.2% כבעבר, והמחצית השניה תהיה מבוססת על תיק השקעות פוליסה משתתפת ברווחים – שהרכבו המדויק יוסכם עד סוף פברואר.

סופר "דבר" מעיר, כי כבר ברור עתה שתיק ההשקעות יורכב מאג"ח סוגות לטווח ארוך, מהשקעה בנדל"ן – נכסים מסחריים המניבים תשואה שוטפת ובניני משרדים, מבני תעשיה ומבנים מסחריים אחרים) וכן בשיעורים קטנים, עד 5% מהתיק במניות. האוצר מציע גם נושא השקעה חדש – חבילות של משכנתאות, שירכשו בידי הבנקים למשכנתאות, צורת השקעה הנפוצה בארה"ב, המבטיחה תשואה קבועה גבוהה יחסית, לטווח ארוך בעלת סיכון הנחשב למזערי.

משלחת מפרויקט "יורוקה" האירופי תבחן הצעות מקומיות למו"פ משותף

מאת דני גוב

סיכוי בסוים לשיתופן של חברות ישראליות בפרויקט "יורוקה" האירופי, מסתמן לקראת ביקורה בארץ ב־17 לחודש זה של משלחת מנהלת הפרויקט. המנהלת תהיה אורחת התאחדות התעשיינים. פרויקט יורוקה ניזום על ידי מדינות אירופה, כדי להגביר את שיתוף הפעולה בין חברות אירופיות בתחום המו"פ הטכנולוגי לבין מוסדות מחקר אירופיים. בעקבות מערכת הקשרים שיצרה ישראל עם צרפת, נפתחה הדרך לשלב את התעשיה הישראלית בעזרת מפעלים צרפתיים במסגרת הפרויקט.

המנהלת תבחן כאן הצעות ישראליות למו"פ במסגרת הפרויקט ותבקר בין השאר ב"אל־אופ", "תדיראן", תעשיה אוירית, "אלביט", "אלסינט" ואחרים.

משה נחום, מנהל המחלקה לסחר חוץ וקשרים בינלאומיים בהתאחדות אומר, כי שיתוף פעולה כזה מביא גם לניצול מערכות השיווק של מפעלים אירופיים באירופה ובעולם, דבר המשלים את החולשה העיקרית של מפעלים ישראלים.

במהלך 1987 נעשו כבר מאמצים על ידי ההתאחדות לרכז הצעות במו"פ מהמפעלים הישראלים במסגרת הפרויקט, כדי להציעם בפני מנהלי הפרויקט בצרפת. כ־20 הצעות ישראליות נבחנו על ידי מנהלת הפרויקט, אשר החליטה לבוא ארצה כדי לבחון מקרוב את ההצעות ואולי גם אחרות.

עמנואל סקל ימונה למנכ"ל 'פוספטים בנגב' של כי"ל

מאת אמיר רוזנבליט

אלוף (מיל.) עמנואל סקל יהיה, ככל הנראה, המנכ"ל הבא של חברת 'פוספטים בנגב'. סקל יבוא במקומו של דני יקיר, שמתמנה החל מה־1 בפברואר לתפקיד מנכ"ל מפעל 'דשנים וחומרים כימיים' בחיפה. יקיר מחליף את מרק וילסקר, המסיים בימים אלה את תפקידו ועובר לנהל את מפעל ג'ולינ' בגרמניה, הנמצא אף הוא בבעלות קונצרן כימיקלים לישראל.

עמנואל סקל, שהוא בעל השכלה אקדמית בתחום הגיאולוגיה, נתן את הסכמתו לשמש בתפקיד מנכ"ל 'פוספטים בנגב', בעקבות פניה אישית של מנכ"ל קונצרן כי"ל החדש, האלוף (במיל.) חיים ארז. באחרונה הציע שר האנרגיה, משה שחל, לסקל לשמש כאחראי למערך החברות הממשלתיות העוסקות בנתן שירותים לחברות בתחום חיפושי הנפט, אולם הוא העדיף את ההצעה שהופנתה אליו מ'פוספטים'.

גורם בכיר בקונצרן כי"ל אישר את הדברים הללו בפני סופר "דבר" אולם, לדבריו, מינויו של סקל טעון עדיין את אישורה של מועצת המנהלים של חברת 'פוספטים בנגב'.

מועצת ערד בודקת הצעה להקים בישוב שוק פתוח

מאת אמיר רוזנבליט

חברה העוסקת בהקמת שווקים פתוחים, מהסוג השוק הבדואי בבאר שבע, פנתה בימים אלה למועצה המקומית ערד להקים שוק פתוח בישוב.

החברה הציעה להקים סביב השוק גדר אבנים ולתת את כל השירותים הנילווים, הדרושים להפעלת שוק מעין זה. החברה ביקשה להקצות לה למטרה זו שטח של חמישה דונם, בהנחה שניתן יהיה להקים בו כ־200 דוכנים. החברה ביקשה מהמועצה המקומית להעניק לה זיכיון "הפעלה" לתקופה של חמש שנים לאחר מכן, יועברו מיתקני השוק לבעלות המועצה המקומית.

בהצעה המפורטת שהוגשה למועצה המקומית, מדובר גם במתן פתרונות, במסגרת השוק הפתוח, לשיקום מקרים סוציאליים. עדיפות ראשונה למכירת דוכנים בשוק, תינתן לסוחרים מקומיים.

ראש המועצה המקומית ערד, אברהם (בייגה) שוחט, הודיע שההצעה נמצאת בבדיקה. בימים הקרובים יובא הנושא לדיון והכרעה בהנהלת המועצה המקומית.

נשים מצטיינות בלימודי בנקאות

138 עובדי בנקים קיבלו בשבוע שעבר תעודות דיפלומה בבנקאות, לאחר שסיימו שלוש שנות לימוד ועמדו בהצלחה בבחינות, שנערכו על ידי איגוד הבנקים.

מתוך 10 המצטיינים שנבחרו לפי הישגיהם בשלוש שנות הלימוד היו שש נשים, כאשר הנשים גורפות שניים מתוך שלושת הפרסים הראשונים.

ד"ר אשר הלפרין, מנכ"ל איגוד הבנקים, ציין כי יותר מ־2600 עובדי בנקים זכו במשך השנים בדיפלומה בבנקאות, ורבים הגיעו לעמדות בכירות ביותר במערכת הבנקאות.

נשיא איגוד הבנקים ויו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים פרופ' איתן ברגלס ויו"ר הועד הפועל של האיגוד יו"ר דירקטוריון בנק לאומי ד"ר מאיר חת בירכו את הבוגרים.

סנטור ג'ון צ'פי הבטיח לקדם השתלבות חברות מרוד איילנד בסחר עם ישראל

הסנטור הרפובליקאי ג'ון צ'פי ממדינת רוד איילנד, חבר ועדת הכספים של הסנאט, היה בשבוע שעבר אורח לשכת המסחר ישראל־אמריקה.

הסנטור הבטיח לנשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה כי עם שובו לארה"ב יפעל להשתלבותן של חברות נוספות ממדינתו בקשרי הסחר עם ישראל במסגרת הסכם אזור סחר חופשי, בנוסף לחברות דוגמת טקסטרון וקודס.

מכון ויצמן יפתח זני מלפפונים עבור מכסיקו

הסכם ראשון מסוגו נחתם בין ידע, חברה למחקר ופיתוח העוסקת ביישום תוצאות המחקר המדעי של מכון ויצמן, לבין ארגון מגדלי הירקות במכסיקו, לפיתוח זנים ביחודים של מלפפונים שיתאימו לאיזור הצפוני של מכסיקו.

מדובר בקבוצת זנים חדשים אשר יפותחו על ידי פרופ' עזרא גלון ושלמה ניאגו מהמחלקה לגנטיקה של צמחים במכון ויצמן. זנים אלה יענו על הדרישות האגרוטכניות של האיזור ולדרישות השוק. על פי ההסכם ייוצרו כל הזרעים בארץ וישווקו למכסיקו. חקלאי מכסיקו מספקים בחודשי החורף כמחצית מהיבול החקלאי של ארה"ב.

הריבית על פקדונות שקליים פח"ק ופק"ם עדיין נמוכה

הריבית על פקדונות שקליים השבוע בפקדון חוזר קרדיטורי־פח"ק, ובפקדונות קצרי מועד־פק"ם, עדיין נמוכה, אך עשויה לעלות מעט ביום ו' ה־15 לחודש.

בפח"ק על פקדונות של בין אלף לעשרת אלפים שקלים הריבית היא 11% לשנה, עד 50 אלף ש"ח 12% ועד אלף 13% ומעל מאה אלף 14%.

בפק"ם לשבוע הריבית דומה לערכים שבפח"ק. בפק"ם לשבועיים הריבית עד עשרת אלפים ש"ח היא 13% ומעל אלף 15.5%. בפק"ם לחודש על פקדונות עד עשרת אלפים ש"ח הריבית היא 15% לשנה, עד מאה אלף ש"ח 16% ומעל מאה אלף הריבית היא 17% לשנה.

שערי מטבע חוץ ביום 09.01.87

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.53	1.60	1.53	1.60	1.53	1.60	1.5642	1.5838	1.5623	1.5817	1.5642	1.5839	1.5730
1 מארק גרמני	0.92	0.96	0.92	0.97	0.92	0.97	0.9395	0.9512	0.9387	0.9505	0.9434	0.9553	0.9462
1 ליש"ט	2.73	2.86	2.76	2.84	2.75	2.89	2.8023	2.8374	2.8082	2.8432	2.8046	2.8394	2.8227
1 פרנק צרפתי	0.27	0.29	0.27	0.29	0.27	0.29	0.2789	0.2824	0.2793	0.2828	0.2788	0.2823	0.2801
100 ינים יפאניים	1.17	1.23	1.18	1.24	1.18	1.24	1.2005	1.2155	1.2045	1.2195	1.2041	1.2193	1.2095
1 גולדן הולנדי	0.82	0.86	0.82	0.86	0.82	0.86	0.8371	0.8476	0.8383	0.8488	0.8362	0.8467	0.8415
1 פרנק שוויצרי	1.13	1.18	1.13	1.19	1.13	1.19	1.1518	1.1663	1.1517	1.1660	1.1527	1.1672	1.1570
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2610	0.2643	0.2604	0.2637	0.2611	0.2644	0.2624
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2458	0.2488	0.2452	0.2483	0.2453	0.2484	0.2470
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2451	0.2482	0.2444	0.2474	0.2450	0.2481	0.2463
1 מארק פיני	0.38	0.39	0.38	0.40	0.37	0.40	0.3851	0.3899	0.3853	0.3901	0.3854	0.3903	0.3879
1 דולר קנדי	1.19	1.24	1.19	1.25	1.19	1.25	1.2147	1.2299	1.2139	1.2290	1.2147	1.2300	1.2232
1 דולר אוסטרלי	1.02	1.12	1.06	1.14	1.06	1.14	1.0978	1.1115	1.0982	1.1119	1.0980	1.1119	1.1059
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.47	0.80	0.50	0.70	0.7899	0.7998	0.7884	0.7982	0.7915	0.8014	0.7940
10 פרנקים בלגיים	0.44	0.46	0.44	0.46	0.44	0.46	0.4479	0.4536	0.4496	0.4552	0.4493	0.4550	0.4488
10 שילינגים אוסטריים	1.31	1.37	1.31	1.37	1.31	1.38	1.3381	1.3548	1.3344	1.3711	1.3369	1.3537	1.3447
1000 לירטות איטלקיות	1.25	1.32	1.25	1.33	1.26	1.34	1.2803	1.2963	1.2799	1.2959	1.2811	1.2972	1.2867
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9427	1.9671	1.9396	1.9638	—	—	1.7163
1 דינר ירדני	4.43	4.70	—	—	4.36	4.66	—	—	—	—	—	—	4.5932
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	0.02	0.03	—	—	—	—	—	—	0.0324
1 לירה מצרית	0.66	0.70	—	—	0.68	0.74	—	—	—	—	—	—	0.7236

חשד: בחינות בגרות מודלפות לחוץ לארץ

מאת יעל מישביץ, סופרת „דבר" לענייני חינוך

בהנהלת משרד החינוך עלה באחרונה חשד שתוכן בחינות הבגרות הודלף מהארץ לחו"ל באמצעים אלקטרוניים תוך ניצול הפרשי הזמנים לטובת הנבחנים בחו"ל.

החשד עלה לאחר שהתברר שהנבחנים בבחינות הבגרות הישראליות בחו"ל, בני שליחים ובעלי אזרחות ישראלית אחרים, מקבלים ציונים טובים יותר מהנבחנים בארץ. לפי החשד נבחני חו"ל יודעים מראש את תוכן הבחינות המשודרות אליהם במשובים או בפקסימיליה מנבחנים בישראל, מגיעים לבחינות עם תשובות מוכנות וכך משיגים יתרון בציונים.

ראש המינהל הפדגוגי במשרד החינוך בנימין אמיר מסר כי לא ניתן לאמת את החשד הנוגע לכמה מאות נבחנים, עם זאת באחרונה הונהגו שינויים בבחינות הבגרות הנשלחות לחו"ל כדי למנוע חשיפה מוקדמת של השאלונים בגלל הפרשי הזמנים.

השנה נפסלו כ־100 בחינות בגרות בגלל חשד שהנבחנים העתיקו בבחינות. מאות מחברות בחינה נוספות נמצאות בבדיקה בגלל חשד דומה. לדברי אמיר, כמות המבחנים שנפסל השנה אינה עולה על זו שבשנה שעברה. בימים אלה קיבלו ראשי המחוזות במשרד החינוך רשימת בתי ספר שהבדיקה העלתה שכמות ההעתקות אצלם גדולה במיוחד. מאחר שהאחראים על טוהר הבחינות הם מנהלי בתי הספר והמורים המשגיחים, ייתכן שמבתי הספר החשודים תישלל הזכות להשגיח על הנבחנים ותופעל בהם השגחה חיצונית בבחינות הבגרות.

ביהמ"ש פסק: אגרת הטלוויזיה – בעד אחזקה, לא על טיב וכמות השידורים

מאת יוסי ליברביץ
סופר „דבר"

בית המשפט המחוזי בחיפה קבע אתמול בפסק דין כי האזרחים משלמים לרשות השידור עבור הטלוויזיה שברשותם ולא בעד טיב השידורים. בכך ביטל את פסיקתו של שופט בית המשפט לתביעות קטנות בכרמיאל, שמואל ברלינר, שקבע בזמנו כי על המדינה לפצות אזרח בעקבות השביתה הממושכת שפרצה ברשות השידור.

יוסף כהן, תושב כרמיאל, תבע ב־29 בדצמבר אשתקד את רשות השידור וביקש החזר 200 שקל עקב השביתה בטלוויזיה. כהן טען כי בהיותו אזרח המשלם חובותיו למדינה, בכללם אגרת טלוויזיה, יש לו זכויות והוא זכאי לצפות בתכניות טלוויזיה סדירות. הוא הוסיף כי אם המדינה שומרת חוק, היא צריכה לפטור אותו מתשלום האגרה במהלך ימי השביתה.

השופט ברלינר קבע בפסק דינו כי אינו בטוח אם תשלום האגרה יוצר חוב מצד רשות השידור כלפי האזרח, אבל נראה לו שיש לרשות חובה מסויימת כלפי הציבור לתת שירותים במידה סבירה התואמת את לוח המשודרים. הוא גם מתח ביקורת על „הסכסוכים הפנימיים וההשבתות שהפכו לחם חוק, הגורמים עוגמת נפש לציבור בכלל ולתובע בפרט שקם לתבוע את עלבונו".

הוסיף השופט: „נראה לי שצריך לתת ביטוי לתחושת הקיפוח של האזרח ולא להתיחס לשאלת האגרה", ופסק שהמדינה תשלם לכהן פיצוי של 50 שקל.

עו"ד רחל לבצלטר מפרקליטות מחוז חיפה ערערה בשם המדינה על ההחלטה לבית המשפט המחוזי בחיפה וטענה שאגרת הטלוויזיה מוטלת בגין אחזקת מקלט ולא בתמורה לשידורים ולכן האגרה היא בבחינת תשלום־חובה.

השופט דוד קציר קבע בהחלטתו כי השופט ברלינר פסק את אשר פסק שלא על יסוד טענות התובע כיוון שזה תבע החזר של חלק האגרה משום שלא קיבל את השידורים שהיה זכאי להן. השופט קיבל את גרסת המדינה וקבע שאין קשר בין האגרה לבין כמות השידורים או טיבם. הוא הוסיף כי קביעתו של ברלינר שהשביתות וההשבתות הן בגדר לחם חוק היא אמירה כללית שאינה מעוגנת בשום ראיה שהובאה בפניו ובהעדר ראיות כאלה, אין אפשרות לפסוק פיצויים. לכן קבע כי התביעה „חסרת שחר" וקיבל את ערעור המדינה.

אזכרה בשש שנים למות מוסה חריף

מאת שמעון וייס, סופר „דבר"

היום תיערך בקיבוץ צרעה אזכרה במלאות שש שנים למותם הטראגי של ח"כ מוסה חריף, אשתו מוריה ובנם תגי, שנספו בתאונת דרכים בגליל המערבי.

את יום האזכרה יציינו מספר אירועים, כולם בחצר המשק. בשעות בוקר ולפנה"צ יתקיימו במועדון החבר של המשק הכנס השנתי של המחלקה לתכנון „כנס מוסה" שידון בנושא תכנון מרכז כישוב. בצהריים ייערך טכס התחלת העבודות באתר הבניה של „יד חריף", שיהווה מרכז אמנויות.

אחר הצהריים תיערך העלייה לקברם של בני משפחת חריף, ובערב ייערך כינוס לזכרם.

מת פרופ' פנחס אפרתי

(ע). – פרופ' פנחס אפרתי, שהיה שנים רבות מנהל המחלקה הפנימית ב' בבית החולים קפלן ברחובות, מת במוצאי־שבת בגיל 80.

הוא היה בין מניחי היסוד של הרפואה המודרנית בארץ. ייסד את החברה לרפואה פנימית, החברה להמטולוגיה ולרפואת המשפחה ושירת עשרות שנים בקפלן עד שיצא לגמלאות לפני מספר שנים.

הלווייתו תיערך היום ב־2 בבית העלמין של רחובות.

שוב נמצאה חבית רעילה

(ע). – חבית ובה חומר הדברה מסוכן נמצאה אתמול בצהרים ברחוב שארית ישראל 23 ביפו.

החבית, שמשקלה כ־180 ק"ג, הכילה חומר הדברה בדרגת ריכוז גבוהה מאד המסוכן למגע אדם. שוטרים העבירו אותה למרכז ריקון רעלים ברמת חובב.

נפרצה דירת השופטת אבנור

מאת נתן רועי
סופר „דבר"

תעלומה אופפת את נסיבות הפריצה לביתה של נשיאת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, חנה אבנור, ברמת גן אתמול בבוקר. לא נלקח דבר. המשטרה פתחה בחקירה.

עו"ד גיצלטר למנוחות

(ע). – קהל רב ליווה אתמול למנוחות את העו"ד התל אביבי אליהו גיצלטר שמת במוצאי שבת לאחר שלקה בדום לב בעת שצפה בטלוויזיה בביתו. בן 66.

בהלוויה השתתפו בני המשפחה, שופטים מבית המשפט העליון ובראשם הנשיא מאיר שמגר, שופטים ועורכי דין, ראש העירייה שלמה להט, חברי כנסת, שותפו למשרד שנים רבות עו"ד ד"ר יהושע רוטנשטרייך [illegible]

נזק הטריסטזה עלול להגיע ל־150 מ' דולר

מאת דויד מרשוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

אם לא יטפלו בצורה מיידית במחלת הטריסטזה, הפוגעת מאד בענף ההדרים, עלול הדבר להביא לעקירת 150,000 דונם פרדס והנזק המצטבר לפרדסנים עלול להגיע ל־150 מיליון דולר כבר בשנים הקרובות – מוסר מזכיר ארגון מגדלי הדרים שמואל גלבץ.

גרדת גרמה העברת חולים מהאורטופדית בנהריה

מאת יוסי ליברביץ, סופר „דבר"

הנהלת בית החולים בנהריה נאלצה לפנות את המחלקה האורטופדית ולפזר את 16 החולים בה במחלקות האחרות לאחר שאצל אחד מהם התגלתה תולעת הסקאביאס הגורמת גרדת.

התולעת התוקפת במהירות את כל הסובבים את נושאה התגלתה בסוף השבוע. ננקטו אמצעים למניעת התפשטות המחלה וכל הציוד כולל הסדינים והמזרנים רוססו. האחיות, הרופאים והחולים נבדקו כדי למצוא אם נדבקו בתולעת.

שני החיילים ואזרח התיישבו על הפורץ עד בוא המשטרה

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

משטרת מרחב דן העניקה אתמול תעודות הערכה והוקרה לשני חיילים: משה נרקיס וישראל שלך ולאריאל בינו (18) שלכדו ב־22 בדצמבר פורץ לדירתה של נחמה בזתניק מרחוב עולי הגרדום 42 ברמת החייל שגנב מכשיר וידיאו.

ישראל שלך סיפר אתמול: „היינו במרכז המסחרי של רמת החייל ואז שמענו את נחמה צועקת 'גנב גנב'. רצנו לכיוון המרכז המסחרי ושאלתי אותה לאן ברח. היא סימנה לכיוון בריחתו ופתחנו במרדף אחריו עד למתנ"ס של רמת החייל ושם התפצלנו. משה נרקיס רץ לרחובות הסמוכים וגילה אותו. עקבנו אחריו ברגל וליד איזור התעשיה, בין השיחים, תפסנו אותו ואריאל בינו לקח ממנו את הוידיאו. התישבנו עליו עד שהגיעה המשטרה ועצרה אותו".

סגן ניצב יצחק יפתח, סגן מפקד מרחב דן, העניק לשלושה את התעודה שבה נכתב בין השאר: „במרדף שתיאורו איננו מבייש שום סרט בלשי סוג הצלחתם לתפוס את הפורץ ולהסגירו לידי כוח המשטרה שהגיע למקום".

יום התלם הראשון בקק"ל

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

קק"ל ציינה אתמול את „יום התלם הראשון": יום ייסודה לפני 88 שנה וחנוך החריש ההסטורי באדמת פתחתקוה.

300 מורים, ופעילי תנועת המורים למען קק"ל נפגשו אתמול ליד בית היערנים הראשון על שם הרצל ביער חולדה ומשם עלו לירושלים בדרך בורמה בהדרכתו של אלוף (מיל.) עמוס חורב.

סטקייה לחרדים „לא תעסיק גויים"

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

גם זה קורה בירושלים: סטקייה חרדית ראשונה נפתחה שלשום בשוק מחנה יהודה, איזור הסטקיות של הבירה.

שלושה אנשי עסקים חברו לפתיחת הסטקיה בשביל האוכלוסיה החרדית הגדלה של ירושלים. השלושה – בדל'ה וייס לשעבר מנהל מלון רמת תמיר, פורץ המנעולים מ„בית הבטיחות" דוד ויטנשטרן, ואיש העסקים רמי בקרלו – שכרו את סטקיית „ירושלים" והפכו אותה לגלאט כשר.

„הבשר שלנו טרי וכשר למהדרין", אומר ויטנשטרן, „אנו מעסיקים משגיח כשרות מיוחד הבודק עבורנו את הבשר, הירקות והסלטים. לא נעסיק גויים בבישול". לדבריו הסטקיות האחרות בירושלים אינן עונות על צרכיה של האוכלוסיה החרדית המקפידה בדיני כשרות.

המושבים תובעים להקפיא את פעולות מינהלת ההסדר

מאת דויד מרשוב
סופר „דבר" לענייני חקלאות

מזכירי תנועת המושבים יוחנן דניאל וגדליה גל תובעים להקפיא את פעולות מינהלת ההסדר של המושבים, משום שלדעתם אין לה הכלים הדרושים לסיוע להם.

כן הורתה התנועה לחבריה לא לחתום על הסכם ההסדר בלי אישור מהבנק מפני שלאחר שיחתמו על חיוב בגין תשלום חוב אישי, הם עלולים להידרש לחתום שנית על חיוב בגין הערבות ההדדית־משקית. כן לא יתחייבו המושבים לעבוד עם בנק אחד בטרם יאושר המנגנון שיבטיח אשראי מרוכז של הבנק אתו הם עובדים והסדר תשלומים סביר.

במכתב ששלחו אתמול מזכירי תנועת המושבים לשרי האוצר והחקלאות נסים ונחמקין ובן לראשי המחלקה להתיישבות הם טוענים כי „הפער בין הציפיות שיוצרים ביקורי אנשי המינהלה במושבים לבין המועד בו יבוצע ההסדר, אם בכלל, מביא לאכזבה ולנטיה גם מצד מושבים שמוכנים היו לקבל את הסדר ועדת רביד".

השניים מוסיפים עוד במכתבם כי אין דבר גרוע מאשר קיום אסיפה כללית במושב בלי שאחריה מתחיל מיד תהליך הביצוע. „במצב זה למעשה המוסדות משלים את המתיישבים ולכן אנו מציעים להקפיא את פעולות המינהלה עד אשר יסוכמו הפרטים המעשיים כולל ההסכמים בין שרי האוצר והחקלאות עליהם התחברנו בעקבות הדיון על תקציב המדינה וההסכמים בין האוצר והבנקים".

גל וגדליה מציעים כי רק אז תחודש המינהלה את פעולתה. השניים שלחו העתק ממכתבם לראש הממשלה יצחק שמיר ולמ"מ ראש הממשלה שמעון פרס.

שינויים בדפוסי הפנאי של הישראלים

✶ פחות: קריאת ספרים וקולנוע
✶ יותר: בילוי במופעי בידור

מאת יעל מישביה, סופרת „דבר"

בעשור האחרון פחת מספר קוראי הספרים בישראל. בעוד שלפני כ־10 שנים קראו 52.6 אחוז מהאוכלוסיה לפחות ספר אחד בחודש, היום עושים זאת 49.1 אחוז.

שיעור הקוראים „הכבדים", הקוראים שלושה ספרים ויותר בחודש, פחת בשיעורים גדולים, לפני עשור 43.3 אחוז והיום רק 31.

על כך מצביעים ממצאי סקר הרגלי קריאה ובילוי שערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. מהממצאים מתברר כי שיעור קוראי הספרים מבין יוצאי אירופה ואמריקה גבוה הרבה יותר מאשר בין יוצאי אסיה ואפריקה: 58.9 אחוז לעומת 38.5.

עוד עולה מהסקר ששיעור קוראי העיתונים נשאר יציב בעשור האחרון, 82 אחוז מהאוכלוסיה קוראים עיתון לפחות פעם אחת בשבוע והמבדלים בין העדות בתחום זה אינם גדולים: 77.6 אחוז מול 83.5.

לפי הסקר נשים קוראות ספרות יפה יותר מגברים אבל הגברים מובילים בקריאת ספרות בלשית, בדיונית, עיונית ותורנית.

כמחצית האוכלוסיה, 48.8 אחוז, צופה לפחות בסרט וידיאו אחד בחודש. לעומת זה חלה ירידה בשיעור צופי הקולנוע: 62.9 אחוז לפני 20 שנה לפחות פעם בחודש לעומת 41.7 אחוז כיום.

בעוד ששיעור מבקרי המוזיאונים, הקונצרטים והתיאטראות נשאר יציב, עלה מאד שיעור צרכני מופעי הבידור: לפני עשור 14.4 אחוז צפו במופע בידורי אחד בחודש וכיום 28.6.

עוד מתברר מהסקר כי שיעור המבקרים בתערוכות ספרים לא עלה בחמש השנים האחרונות: כ־13 אחוז מהאוכלוסיה ביקרו בתערוכת ספרים אחת בחודש.

שפייזר על להט

צלופח פוליטי ולהטוטן האוסף תרומות בחו"ל להאדרתו האישית

מאת נתן רועי
סופר „דבר" בתל־אביב

„אין לנו אמון בצ'יץ' לא כראש עיריה ולא כאדם. התנהגותו המבישה בפרשת הגוף הבוחר את הרב הראשי של תל־אביב היא עבודתו חמרור ארום נוסף – אחד מסדרה ארוכה. עלינו לשקול בימים הקרובים את המשך קיומה של הקואליציה העירונית" – אמר אתמול ח"כ אליהו שפייזר בכינוס לשכת מחוז תל־אביב של מפלגת העבודה.

לדבריו הקואליציה היא עם צ'יץ' ולא עם הליכוד והתברר כי צ'יץ', שמיר ושרון חד הם. האיש הוא צלופח פוליטי: מקים מפלגת מרכז תנוע ממנה, משמיע הצהרות יוניות וחוזר כשזנבו בין רגליו אל חיקה החם הבטוח של חרות. ההתנשאות והיהירות מביאים אותו להאמין כי הוא ותל־אביב חד הם", אמר.

שפייזר הוסיף כי צ'יץ' אוסף את התרומות כראש עיריה בשם כל אזרחי העיר אך מוציא אותן כטוב בעיניו ככלי פוליטי להאדרתו האישית. משום כך, אמר שפייזר, „מפלגת העבודה תקים קרן מסלה אשר בכספים שתאסוף בחו"ל תפעל למען צרכים חברתיים דחוקים בעיר, ולא – כמנהג ראש העיריה – על אנדרטאות, מבצרי בטון ואביזרי קוסמטיקה וטיוח המכסים על עזובה ומצוקה".

כן ציין שפייזר כי להט הוציא השנה יותר משלושה וחצי מיליון שקל על קוסמטיקת המדרכות בעוד שאין מכונת ריסוק אבני כליות באיכילוב שמחירה רבע מיליון דולר. כמו כן בית החולים ליולדות בקריה ובית החולים הדסה דומים יותר לאורוות מאשר למוסדות רפואיים. הרבה סבל היה נחסך, הטעים שפייזר, אם צבי ארקשטיין (בעל המפעל המייצר את לבני המדרכות) היה מרוויח השנה קצת פחות. לדבריו מערכת החינוך המתמוטטת באיזורי דרום העיר הינה קאוס בלי בשביל מפלגת העבודה ו„בשום פנים ואופן לא נסכים להעלאת המסים של העיריה ב־15 אחוז כפי שמתכנן צ'יץ'".

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של האם והסבתא
שמחה (פאני) שפר
(לבית קמר)
ההלוויה תתקיים ביום שני כ"א בטבת תשמ"ח 11.1.88
בשעה 15.00 בקיבוץ כפר החורש.
משפחות: זרחי, שפר והורוביץ
ובית כפר החורש

מועצת פועלי תל־אביב–יפו
משתתפת באבלה של
נוזהת קצב
יו"ר הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות
על מות
אמה ז"ל
תדי קאופמן
מזכיר המועצה

במלאת שנה לפטירתו של
שבתאי הרלינג ז"ל
נפקוד את קברו ביום שלישי כ"ב בטבת תשמ"ח
12.1.88 בשעה 16.00 בבית העלמין שדות־ים.
בשעה 17.00 חברים מספרים על שבתאי –
במועדון הקיבוץ.
המשפחה
ובית שדות־ים

ליואל אירום,
למשפחה
ולקיבוץ גלעד
אתכם באבל על מות
קלרה
כל עובדי תמה

במלאת שנה לפטירתה של חברתנו היקרה
חיה פוקס־גרביה ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום רביעי 13.1.88 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ גן שמואל

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו
אברהם אבישי ז"ל
נעלה לקברו ביום רביעי כ"ג טבת תשמ"ח, 13.1.88,
בשעה 16.00. נפגשים בשער בית העלמין.
בשעה 17.00 נקיים אזכרה בחדר האוכל
המשפחה
וקיבוץ בית־השיטה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הגמלאי
זאב סלוצ'ק ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
החברים הגמלאים בחברת החשמל

לחברנו יעקב אוניקובסקי
מנכ"ל קרן ההשתלמות לאקדמאים
במדעי החברה והרוח
משתתפים בצערך במות אביך
שלמה ז"ל
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ
ההנהלה והעובדים

ארגון חברי ההגנה
מרכין ראשו לזכרו של
אליעזר (לסיה) גלילי
ז"ל
מאבות המחשבה הצבאית של ההגנה
נשיאות „הארגון הארצי
של חברי ההגנה"

אנו מודיעים בצער רב
על פטירתו של בעלי ואבי
מרדכי פורמן ז"ל
ההלויה תתקיים ביום ג' 12.1.88
פרטים בטלפון 04־234555
עמליה ויהודה פורמן
והמשפחה

יקירנו
שמריהו (שמיקה) רויטמן
מדובנא
איננו
ההלויה תצא היום יום שני כ"א טבת תשמ"ח 11.1.88 בשעה 1.30 אחה"צ מבית ההלוויות העירוני
רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין הדרום גבול חולון בת־ים
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

אבלים:
אשתו: רחל
בתו וחתנה: נעמי ואהוד בלק
בתו וחתנה: אורה ואילן אולסקר
נכדיו: בני, עדי, רוני
אחותו: נחמה מחרוק וב"ב
אחותו וגיסו: סוניה ושמואל פלדמן וב"ב

השבעה בבית המנוח רח' הלסינקי 4 תל אביב

על מותו של
פרופ' **פנחס אפרתי**
מראשוני ומקימי מחלקה פנימית ב'
ומכון המחקר לציטולוגיה ומורפולוגיה
של הדם בבית החולים קפלן ברחובות
ההלוויה היום בשעה 14.00 בבית העלמין ברחובות.
אבלים
בית קופת־חולים

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
שאול גפנר
במות **אביו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של יקירתנו
דבורה גולד גורביץ
ההלוויה תתקיים היום יום שני כ"א טבת תשמ"ח 11.1.88
בשעה 13.00 בבית העלמין סגולה בפתח־תקוה
השבעה בבית המנוחה ברח' שפירא 69, בפ"ת.
האבלים: הבן: אהוד וחוה גרבן
הבת: רחל ושמואל כפיר
הנכדים: שרון, אלון, אלה ונועה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל הועד הפועל
הסתדרות פועלי המזון

הודעה על קיום בחירות
לועידה הי"ג של הסתדרות פועלי המזון ולמועצות האגודות המקומיות

מרכז הסתדרות פועלי המזון, בישיבתו מיום רביעי ט"ז טבת תשמ"ח – 6/1/88, החליט על קיום בחירות לועידת ההסתדרות המקצועית הארצית ולאגודות המקצועיות המקומיות.

הבחירות הנ"ל יתקיימו ביום שלישי – א' סיון תשמ"ח – 17 במאי 1988.

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	3	3 –	מעונן
אמסטרדם	5	7 –	מעונן
בואנוס איירס	17	33 –	בהיר
הלסינקי	-4	2 –	מעונן
הונג קונג	17	19 –	בהיר
וינה	-3	0 –	מעונן
ז'נבה	-4	7 –	בהיר
טוקיו	3	8 –	בהיר
טורונטו	-11	-5 –	מעונן
יוהנסבורג	17	27 –	מעונן
לונדון	9	9 –	מעונן
ליסבון	5	12 –	מעונן
מדריד	-1	11 –	בהיר
מונטריאול	-13	-7 –	מעונן
ניו יורק	-2	0 –	בהיר
סאן פאולו	18	24 –	מעונן
פאריס	11	11 –	מעונן
פרנקפורט	-1	6 –	מעונן
ציריך	2	7 –	מעונן
ריו דה ז'נרו	21	29 –	גשום
שטוקהולם	2	4 –	מעונן
שיקגו	-19	-14 –	בהיר

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. 5102622
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35242
swissair

תיקון טעות:
בהודעת תכנון ובניה רחובות על חלקה 33 מגרש 51 בגוש 3652 שהתפרסמה בתאריך 7.1.88 נפלה טעות כך שאחוזי הבניה בבניין יגיעו לסה"כ 131% ולא כפי שפורסם.

חתום על דבר
עכשיו במחיר מיוחד
לשנת
1988
ותהנה מטובי הכותבים
דבר
דבר השבוע
דבר אחד
שם דבר בעתונות
„דבר" אגף השיווק, טל. 03־286141

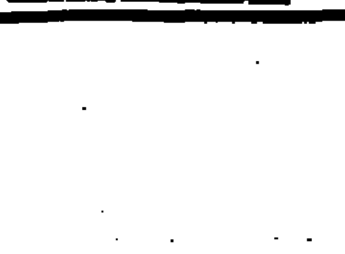

מפלגת העבודה הישראלית
המחלקה לענייני דת
„העובד הדתי"

כנס פעילים דתיים

כנס הנבחרים והפעילים הדתיים
על הנושא: **תיפקוד המועצות הדתיות**
יתקיים ביום רביעי כ"ג בטבת תשמ"ח (13.1.88)
בבית מרכז המפלגה רחוב הירקון 110, תל־אביב,
באולם הישיבות בשעה 16.00.
בהשתתפות:
ח"כ הרב **מנחם הכהן**
ינחה: הח' **אלי סדן**
הכניסה למוזמנים.

דבר היום

עוזי בע"מ

המפלגות מוזהות כדרך־כלל עם השרים הבכירים העומדים בראשן, לא עם ממלאי התפקידים המנגנוניים והאידיאולוגיים. לרוב מתעניינים רק בקהילה הפוליטית והתקשורתית, להבדיל מהציבור בכללו, בסוגיות יחסי־הכוחות הסיעתיים או הרעיוניים המשתקפים מהצלחת מועמד זה או אחר להיבחר למזכ"ל מפלגה ולשרוד בתפקידו. מקרה עוזי ברעם שונה. ברעם כבש לעצמו מעמד איתן במפלגת העבודה ונחשב בעיני הכל לאחד הבולטים בדור־הביניים של המפלגה, זה המתדפק על דלתות הממשלה ועל צוות המנהיגות בעתיד.

התפטרותו של ברעם בשבוע שעבר הפתיעה גם את הצמרת המפלגתית, גם את ידידיו וגם את רוב הבוחרים־בכוח ב"עבודה". מיותר להגזים ולטעון כי ברעם הוא אחד בדורו, שבלעדיו "העבודה" אבודה, אך אסור לזלזל בחולשה הפנימית שנחשפה בהתפטרותו. מזכ"ל מפלגה מלוכדת ובוטחת בנצחונה הקרוב אינו נוטה לפרוש מתפקידו. התסכול האישי והערכת המצב הפוליטית נמהלו כאן. וודאי, המצב האובייקטיבי אינו פשוט: בממשלת אחדות שהיא ממשלת קיטוב, גם הטיפול בעניינים מדיניים־בטחוניים, וגם זה שבעניינים כלכליים־חברתיים, נתקל בקשיים. אך מסתבר שברעם מרגיש כי יתר הידברות היה מקל על המפלגה. גם אם ברור שבמפלגת העבודה, הפלוראליסטית באופייה, תמיד יישמעו יותר מקול אחד ונימה אחת – ומוטב כך מאשר קולקטיביות רעיונית – הרי יתר תיאום בוודאי רצוי וגם דרוש.

כחובב־כדורסל מסור יודע ברעם כי לעתים נאלץ מאמנה של קבוצה להודיע על התפטרותו, כדי לעורר את ההנהלה לשנות את יחסה לשחקנים ולקו המנחה אותם. חצי שנה בלבד לפני תחילתה הרשמית של מערכת הבחירות, אך כבר בתוך ההכנות המעשיות, צופים בדריכות במצב "העבודה" רבים מהמעוניינים כי הכנסת הבאה תרכיב ממשלת התקדמות מדינית. הפניות לעוזי ברעם כי יחזור בו מהתפטרותו באו ובאות מכל החוגים במפלגתו והדבר יכול לשמש לו בסיס להנחה כי שיתוף־פעולה מתואם אכן יתהדק. גם אם המלה "גורלי" נישאת לעתים לשווא, הרי שנה זו היא הרת גורל פוליטי ומוטב להימנע מזעזועים מיותרים בה.

לקחים מחודש מהומות

מאת מוטה גור

להחיש את לוח־הזמנים להסדר מדיני בראיית פיסגת מוסקווה כיעד; לא להוציא את צה"ל מערי השטחים וממחנות הפליטים – הרעיון מסוכן; לבחון אפשרות הידברות עם המנהיגות המקומית שמאחורי ההתפרעויות

נראה, כי פרט לאנשים מעטים, ולצערי חלקם בתפקידי מפתח, חשים ומבינים רוב הישראלים שלחודש ההתפרעויות בשטחים ו"יום השלום" בישראל, משמעות עמוקה לעתיד קיומנו ביחד עם שכנינו הערבים בכלל, והפלשתינאים בפרט. ייתכן שמאפיינים כגון "היסטורי" או "מהפכני", עדיין טעונים הוכחה. אין אנו מוכנים לאפשר לאירועים "ללכת בעצמם". מן הראוי לבדוק כבר עכשיו חלק מההשלכות של האירועים ולהסיק מהן מסקנות – ולו גם חלקיות או זמניות בכמה תחומים חשובים.

■ ההסדר המדיני

כאילו מאום לא קרה, מלמדים אותנו מומחים פוליטיים – בהם גם נציגי מפלגות המאמינים בוויתורים מפליגים ביהודה, שומרון ועזה ובהקמת מדינה פלשתינאית – כי בשנתיים הקרובות אין כמעט סיכוי לזרז את התהליך המדיני. הטיעונים לכך לקוחים מהמילון ומהשעון הפוליטי הרגיל: הבחירות בישראל רק בעוד שנה. הבחירות בארה"ב וכניסת נשיא חדש לתפקידו בעוד יותר משנה. העולם הערבי נתון במלחמת איראן־עיראק. שתי מעצמות העל עסוקות ביחסיהן הגלובאליים ואין ראשיהם נתונים למשברים אזוריים שהינם משניים כרגע.

אני משוכנע שלוח הזמנים חייב להיות מהיר יותר – ויכול, אם נכיר בחשיבותו. ייתכן מאוד שאילו התאפיינה האווירה המדינית בתנופה ובסיכויים כפי שהיתה בעת כהונתו של שמעון פרס כראש הממשלה, היתה התמונה בשטחים ובעולם שונה כיום מן הקצה אל הקצה. אין בכוונתי לטעון שלא היו כלל התפרצויות – על כך לא תמיד יש לנו שליטה בלעדית – אך השלכותיהן בארץ ובעולם יכלו להיות פחות חמורות.

ועידת הפיסגה הבאה במאי השנה במוסקווה צריכה ויכולה לשמש יעד לקידום התהליך המדיני בתמיכת המעצמות. מוסקווה היא מקום לשלב בדיונים גם עליה רבתי מברה"מ ומותר להניח שאם תראה ברה"מ אצלנו נכונות לשתפה בתהליך המדיני, תהיה אצלה פתיחות בעניין בעיותינו־אנו – הן היהודיות והן הישראליות. לברה"מ השפעה ישירה גם על סוריה וגם על אש"ף ושניהם חיוניים – לחיוב ו/או לשלילה – בתהליך השלום עם ירדן והפלשתינאים. באווירת המתינות הנוכחית בין ארה"ב לברה"מ נראה לי שאם היוזמה הישראלית תהיה ממשית ופותחת, אפשר שתיאות ארה"ב לתת ידה לכך, גם אם מוקד הדיונים הראשון יהיה במוסקווה; ומבחינת הגישות אל סוריה והפלשתינאים אולי אף תעדיף זאת.

לכן זה הזמן לממשלת ישראל להפשיל שרווליה.

■ המדיניות בשטחים

בעימות הנוכחי בשטחים חייבת מדינת ישראל לצאת בידה על העליונה – הן מפני שמדובר בשאלה קיומית ומפני שחייבים אנו – ויכולים – להגיע אל שולחן המו"מ מעמדה ברורה של עוצמה, בטחון ונכונות לפשרות וויתורים מתוך שיקול דעת ולא באווירת לחצים, חולשה ועקשנות.

שוב נשמעת הטענה הישנה שמוטב לצה"ל לפנות ערים

(המשך בעמ' 8)

אין פארדוקסים נצחיים

מאת אמנון דנקנר, וואשינגטון

מעצבי מדיניותה של ישראל צריכים להיות מודאגים: כמה זמן יחלוף עד שהתזוזה בדעת הקהל האמריקאית כלפי ישראל תחלחל אל הקונגרס ואל ראשי הממשל ותחולל שינוי במדיניות

חלפו הימים שבהם יכול שגריר ישראל בוושינגטון לקבוע פגישה עם בכירי הממשל בהינף־טלפון. במשך השבוע שעבר ניסה השגריר משה ארד שוב ושוב להיפגש עם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ, אך עוזריו דחו את ארד שוב ושוב, בטענה של לוח־זמנים עמוס. שולץ התפנה לקבל את ארד רק ביום חמישי אחרי הצהריים, כאשר כבר לא היה טעם רב בפגישה, שכן שעתיים לפני שהתקיימה עמד שולץ בחדר מסיבות־העיתונאים של מחלקת המדינה ודיבר בהדגשה ובחום על יחסי ישראל וארה"ב. הוא הגדיר אותם יחסים ידידותיים חשובים ביותר, "יחסי־מפתח", כלשונו, "שאינם ניתנים לערעור".

דברים אלה של שולץ חשפו את הפארדוקס במדיניותה של ארה"ב במזרח־התיכון: דווקא בשעה של תזוזה משמעותית בדעת־הקהל האמריקאית בכיוון אנטי־ישראלי נזקק שולץ להצהרות אהבה להוטות.

מעצבי מדיניותה של ישראל צריכים להיות מודאגים מן השאלה, כמה זמן יכול פארדוקס זה להימשך וכמה זמן יחלוף עד שהתזוזה בדעת־הקהל תחלחל אל הקונגרס ואל ראשי הממשל ותחולל שינוי במדיניות. פארדוקסים הם תופעה מוכרת במדיניות, אך יש להם תכונה מובהקת של זמניות. מדיניות היא סיכום ראציונאלי של מרכיבים רבים וגם אם היא יכולה לסבול מרכיבים לא־נכונים במשוואה – היא נוטה לתקן אותם, לאזן את המשוואה ולהשתנות שינוי ראציונאלי. במשוואת המדיניות האמריקאית יש שני מרכיבים שאינם עולים בקנה אחד – מצד אחד ממשיכה ארה"ב לתמוך כספית ומדינית בישראל הכובשת, ומהצד האחר מודיעה ארה"ב כי מצב הכיבוש אינו מקובל עליה כפתרון לאורך זמן, לא מבחינה מדינית וגם לא מבחינה ערכית. המאורעות בשטחים הטילו את ארה"ב לתוך תזזית של ריצה בין שני הקטבים – הודעות גינוי לישראל מחד גיסא והצהרות ידידות להוטות מאידך – והבליטו את הסתירה ואת הפארדוקס.

הפארדוקס הבולט השני מבצבץ בתוך יחסה של הקהילה היהודית בארה"ב לישראל. מנהיגיה הראשיים של הקהילה התייצבו לצד ישראל: יו"ר ועידת הנשיאים מוריס אברם היה הדובר הראשי של עניינה של ישראל, הן בכלי־התקשורת והן בפגישות עם ראשי הממשל. מרתק היה לראות את אברם מופיע לצידו של הרב הרפורמי אלכסנדר שינדלר בתכנית הראיונות של דייוויד ברינקלי, ברשת איי־בי־סי בשבוע שעבר. השניים הובאו לדיון משודר. מפיקי התכנית, היודעים שדעותיו של שינדלר ממוקמות בצד היוני של המפה הפוליטית בישראל, קיוו כי השניים יחלקו איש על דברי רעהו, אולם שינדלר היה זהיר ומאופק והסכים בכל עם אברם, לאכזבת המפיקים שהיו מעוניינים בוויכוח ובעימות.

לכאורה יש בכך כדי לגרום שמחה וסיפוק לשמיר ולרבין, אולם גם כאן כדאי לשים לב לסתירה בין דברי המנהיגים לבין ההרגשה בקרב חלק נכבד של הרחוב היהודי.

מכבר לא היתה התהום בין יהדות ארה"ב לבין ישראל רחבה ועמוקה כל־כך. התמונות בטלוויזיה גרמו ליהודים בושה ורגש ייאוש. שאלות נוקבות נשמעות בבתי־הכנסת ובמרכזים הקהילתיים. יהדות ארה"ב, ברובה המכריע, היא יהדות ליבראלית, שאימצה לה ערכים אמריקאיים וכלל־אנושיים מתקדמים: אין היא יכולה להשלים לאורך שנים עם מצב, שעליה לענות אמן, כמי שכפאו שד, אחרי מדיניות כיבוש, המבטאת ערכים מנוגדים, שהם לזועה לנפש הליבראלית.

וזה עוד לא הכל. ביהדות ארה"ב מתחילה לקנן הרגשה עמוקה ומטרידה של ניכור כלפי ישראל החדשה. זהו מין משבר זהות בין יהדות זו לבין ישראל המשנה את צביונה, ישראל שבה אין האידיש שפה שניה, שבה במקום התרפקות על העיירה מנסים למצוא מכנה־משותף בין מערב למזרח, שבה החומוס תפס את מקומו של הגעפילטע פיש וחיים משה הוא הכליזמר הכמעט־לאומי.

דוגמה מובהקת לניכור הזה ולדבקות בעבר היתה הלחץ שהפעילה מנהיגות היהדות בארה"ב למען בחירת שמחה דיניץ ליו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית ולא נסים זווילי. בלי רצון לפגוע בדיניץ, זה היה ביטוי של בעתה מצד יהדות ארה"ב נוכח ההכרח לקיים דיאלוג ושותפות עם הישראלי החדש: זה שאינו יודע לספר בדיחה טובה באידיש, זה שאינו שותף למאגר הזכרונות העיירתי שממנו שואבת המנהיגות היהודית המסורתית כאן את לחלוחית שורשיה התרבותיים.

פרצופה החדש של ישראל, כשהוא מחובר למדיניות רשמית של המדינה שערכיה סותרים את ערכי היהדות האמריקאית, שני אלה אינם יכולים שלא לשחוק מדי יום את שורשי התמיכה הנלהבת של יהדות ארה"ב בישראל. גם בתחום זה אין הפארדוקס יכול להתקיים במלוא חריפותו לאורך ימים.

אי אמון כבדיחה

מאת שלמה גינוסר

ריבוי השימוש שעושות סיעות האופוזיציה בהצעות אלו עומד ביחס הפוך לסיכוי להטריד, להביך – לא כל שכן להפיל – את הממשלה הזאת הנשענת על קואליציית ענק

לאופוזיציה המבקשת להטריד ולהביך את הממשלה (ואופוזיציה שאינה טורחת לעשות את המינימום הזה אינה ראויה לשמה) יש כמה וכמה אמצעים פארלמנטריים לעשות זאת. עומד לרשותה מוסד השאילתא (ולאחרונה גם השאילתא בעל פה), המאפשרת לחבר הכנסת היחיד להטריד את הממשלה באמצעות "טיפוס" על שרים בודדים, תוך ניצול עקרון האחריות המיניסטריאלית. האופוזיציה יכולה לנצל את מוסד ההצעה הדחופה לסדר־היום. גם המוסד הפחות דרמאטי – ההצעה הרגילה לסדר־היום – הוא מכשיר יעיל אם יודעים לנצל אותו כראוי. אפשר להטריד את הממשלה אפילו באמצעות ... שמעטים מאוד־ הצעות החוק הפרטיות המצליחות לעבור הליך חקיקה שלם. בדרך כלל הן מצליחות לדלג רק על המשוכה הקלה־יחסית של קריאה טרומית ואחר־כך הן "נקברות" בוועדה כלשהי. אף־על־פי־כן, הממשלה חייבת להתייחס אליהן.

אופוזיציה חייבת, כמובן, לא רק להטריד ולהביך, אלא גם להפיל את הממשלה. ואכן, המכשיר הקלאסי והדרמאטי ביותר לטרטר את הממשלה היה, עד כה, הצעת האי־אמון. בימים כתיקונם, הצעת אי־אמון היתה מצליחה להניע את כל המנגנון הפוליטי־פארלמנטרי. כהרף־עין היה מופעל מערך לוגיסטי שלם. גיוס־חירום. חישובים אריתמטיים. קריאות טלפון לכל קצות תבל היו מבהילות למטוסים שרים וחברי כנסת שנאלצו לקטוע שליחויות לאומיות עלומות בגולה הדוויה. ח"כים קודחים נישאו באלונקות לאולם המליאה לרגע המכריע של ההצבעה הגורלית. היו אלה שעותיהם הגדולות של ראשי סיעות, מזכירים ומצליפים חורשי מזימות ועורכי חשבונות. המטבחים הפוליטיים לא הדיפו אז, אולי, ריחות ניחוח ולא מעט תבשילים הוקרחו בקדירות הבין־סיעתיות, אבל דראמה לא חסרה. לעיתים די היה בקולות ספורים בלבד כדי להפיל ממשלה. גם אז, בימים של טרם ממשלת־אחדות־לאומית, לא קרה אמנם שממשלה כלשהי נפלה בגלל הצבעת אי־אמון. אך לא בממשלה אחת – ולא פעם או פעמיים – גרמו הצעות אי־אמון דפיקות־לב לראשי הקואליציה, דפיקות־לב שנמשכו בקצב מואץ עד תום ההצבעה ממש. הצבעות אי־אמון לא היו צחוק.

גם היום, הצעות אי־אמון בממשלה הן לא צחוק. הן רק בדיחה. לעיתים בדיחה עלובה. השימוש שסיעות האופוזיציה עושות בהצעות האי־אמון עומד ביחס הפוך לסיכוי להטריד ולהביך (לא כל שכן להפיל) את הממשלה הזאת, הנשענת על קואליציית־ענק. בשלושת המושבים ... את כנס החורף הנוכחי) הגישו 119 הצעות אי־אמון. 30 הצעות אי־אמון הגישה סיעת "כך" בלבד, ודווקא כהנא מסמל בכנסת הזאת – בין שאר הדברים שהוא מסמל – את השקיעה הפאתטית של מוסד הצעת האי־אמון. ברוב הפעמים היה אולם המליאה מרוקן כמעט לחלוטין בשעה שהצעות אלה נדונו והמתח הפארלמנטרי גלש אל מתחת לאפס.

גם הדיונים בהצעות האי־אמון של סיעות אחרות, הן של חד"ש (20 במספר) ושל הרשימה המתקדמת לשלום (16) והן של סיעות שהוויכוח איתן מתנהל במסגרת הקונסנזוס הציוני הרחב או הצר יותר, הושתתו לריק. מפ"ם, למשל, הגישה בשלושת המושבים הראשונים של הכנסת הנוכחית 18 הצעות אי־אמון, "התחיה" הגישה 13 הצעות אי־אמון ור"צ – 15.

הכנסת הזאת השיגה שיא חסר תקדים בהתפוררות המוסד של הצעות האי־אמון. כבר אירעו בעבר מקרים שחברי כנסת מן הקואליציה תמכו בהצעות אי־אמון בממשלה, אולם בכנסת הזאת סיעה קואליציונית שלמה לא רק תמכה בהצעה כזו, אלא הגישה אותה בעצמה. ב־24 בדצמבר 1985 הגישה סיעת אגודת־ישראל הצעת אי־אמון בממשלה "נוכח חוסר־היענות לתביעות בנושא דת". בחקיקה אין ביטוי מפורש להסכם הקואליציוני. אמנם ב־1962 נקבע, על בסיס "חוק המעבר", שעקרון האחריות המשותפת יחול גם על המישור הפארלמנטרי, נוסף על המישור הממשלתי: נקבע שם ששר אחראי לא רק להצבעתו שלו, אלא גם להצבעת חבריו במליאת הכנסת. כפי שהסביר בשעתו השר משה שחל, בחוות־דעת שנמסרה לממשלה: "רצונו של המחוקק להדק את המשמעת הקואליציונית הפך, למעשה, את השר לערב להצבעת חברי־סיעתו במליאת הכנסת". אולם כיוון שאגודת־ישראל ניצלה את הטיעון הפורמאלי שהיא אינה חברה בממשלה ואת הנסיבות המעשיות שאי־אפשר לפטר שר שלה מן הממשלה, מן הטעם הפשוט שאין לה שר בממשלה, לא ננקטו נגדה כל סאנקציות.

השר שאין לה לא פוטר, אך לעומת זאת גם לא נלקח ממנה אחד התפקידים הפארלמנטריים המכריעים ביותר: תפקיד יו"ר ועדת הכספים שהיא, כידוע, הוועדה החשובה ביותר בכנסת, והיחידה שלממשלה, לכל ממשלה, יש סיבה לפחוד ממנה. הכנסת היא ללא ספק הפארלמנט היחיד בעולם, שבו יו"ר ועדת הכספים (במקרה זה ח"כ אברהם שפירא) מגיש הצעת אי־אמון בממשלה וממשיך לכהן בתפקידו. במקרה זה, הקואליציה, בתגובתה הצינית על צעד ציני לא פחות (אם לא יותר), הרימה תרומה לא מבוטלת לגישור ולבנאליזציה של מוסד הצעת האי־אמון.

בכנסת הזאת חל טשטוש בין הצעה לסדר־היום לבין הצעת אי־אמון ונתקהה הייחוד של הצעת האי־אמון, הן בגלל נסיבות אובייקטיביות (יחסי הכוחות בין קואליציה לאופוזיציה) הן בגלל חישובים מוטעים של סיעות אופוזיציה. השוואה בין כמות ההצעות לסדר־היום לבין כמות הצעות האי־אמון שהגישו סיעות האופוזיציה בשלושת המושבים הראשונים של הכנסת האחת־עשרה מדגימה היטב את טשטוש התחומים הזה: בתקופה האמורה הגישו כל סיעות האופוזיציה גם יחד קצת פחות מ־600 הצעות לסדר־היום, ולעומת זאת הן הגישו, כאמור, 119 הצעות אי־אמון. מי צריך להתייחס ברצינות להצעות אי־אמון, שלא רק שאינן מאיימות על הממשלה אלא אף אינן מצליחות להעלות את המתח הפארלמנטרי מעבר למה שעושה הצעה דחופה לסדר־היום?

הצעות האי־אמון הללו (והצבעות האי־אמון שהיו בכנסת בשבוע שעבר על רקע המהומות בשטחים הדגימו זאת היטב) גם מאלצות את סיעות הקואליציה להצביע כאיש אחד בעד הממשלה. בשנת בחירות כדאי, אולי, לסיעות אופוזיציה מימין, כמו "התחיה" ו"צומת", להבליט את "הידיים הקשורות" של הליכוד למערך, כפי שכדאי לסיעות האופוזיציה משמאל, כמו ר"צ ומפ"ם, להבליט את "הידיים הקשורות" של המערך לליכוד. בהצבעת אי־אמון אפשר לגרוף רווחים אופטיים כאלה ואחרים. לעומת זאת, בהצעה דחופה (ואף רגילה) לסדר־היום נוח הרבה יותר לסיעות

(המשך בעמ' 8)

בזווית חדה / חגי אשד

קביים של כזב

הטענה "אנחנו הכובשים, הם חיים תחת כיבוש" – החלוקה החד כיוונית הזאת של תפקידים ואשמה – כוזבת משום שיש בה גרעין עובדתי אחד של אמת וחסרים כל גרעיני האמת שהובילו אל הגרעין האחד הזה

הצורך הדחוף והחמור בקידום תהליך השלום בין ישראל לערב, על ידי משא ומתן שיוביל לפשרות כואבות ומסוכנות, אינו זקוק לקביים של כזב: הוא יכול להלך על רגליו שלו, על הקרקע של המציאות האמיתית, הגועשת והבוערת, בלי להיזקק לראייה מסולפת של המציאות הזאת. זו הטענה העיקרית בדרך של הכללה כלפי התיאטרון הישראלי המקורי, שברובו הוא תיאטרון פוליטי־תעמולתי. מיטיבה לתאר אותו מירי פז בכתבתה ("דבר השבוע", 8.1.88) על המחזאות העברית. מצוי בה משפט המפתח: "במצב הנתון אין סימטריה: היהודים הם הכובשים, הערבים חיים תחת כיבוש." תיאור ממצה וקולע של הדגל העיקרי המתנוסס מעל למחזאות הישראלית הפוליטית העוסקת בסכסוך הישראלי־ערבי על כל היבטיו. אנחנו הכובשים. הם חיים תחת כיבוש. חלוקה ברורה, חד־כיוונית וחד־צדדית של תפקידים ושל אשמה.

וזוהי טענה כוזבת מעיקרה, דווקא משום שיש בה גרעין עובדתי אחד של אמת. חסרים בה כל גרעיני האמת שהובילו אל הגרעין האחד הזה, שזרעו והצמיחו אותו. ממילא חסרים בו כל גרעיני האמת של יציאה מן המצב, שמתואר כמצב של כאן ועכשיו, שאין לו עבר וממילא לא יכול להיות לו גם עתיד. הכזב הוא לא רק בלתי־מוסרי, הוא גם מזיק ומסוכן. הוא מכה את עצמו פעמיים בנשקו הוא. גם בנשק ההוקעה המוסרית שהיא לאמיתו של דבר בלתי־מוסרית, וגם בנשק התועלת שהיא לאמיתו של דבר מחסום נוסף בדרך להיחלצות מן המצב הנוכחי, שהוא אכן בלתי־צודק ומסוכן גם יחד, אך לא באורח חד־צדדי וחד־כיווני. גורמים רבים שחברו יחד ליצירת המצב שנוצר. ויש גורמים רבים מחוץ למשוואה הפשוטה חסרת הנעלמים – "אנחנו הכובשים, הערבים הם הנכבשים וזה הכל" – שחייבים להיות שותפים במאמץ ההיחלצות מן המצב הנוכחי.

רצועת עזה לא נוצרה על ידי הכיבוש הישראלי. העובדה ההיסטורית האמיתית היא שרצועת עזה נוצרה כמובלעת גיאוגרפית נפרדת על ידי הכיבוש המצרי בשנת 1948. הצבא המצרי פלש אז לארץ ישראל תוך הפרת החלטת או"ם על הקמת מדינה יהודית ומדינה ערבית־פלשתינאית בארץ ישראל. הצבא המצרי כבש את רצועת עזה, לא כמטרה בפני עצמה. הוא ניסה להגיע לתל־אביב ונבלם בגופם ובדמם של חיילי "גבעתי" ויתר לוחמי צה"ל. וכך הוא נתקע בכיבוש של רצועת עזה שאליה נמלטו עשרות אלפי פליטים של מלחמת העצמאות, שהערבים הם שפתחו בה בנסותם לכבוש את ארץ ישראל, כולה או רובה. פליטים אלה, המונים עכשיו מאות אלפים יחד עם יתר תושבי הרצועה, מצבם לא ייפתר גם לאחר שיסתיים הכיבוש הישראלי ולאחר שיחדלו להיות נכבשים. מי יספק להם תעסוקה ושיכון הוגנים? איזה עתיד צפוי להם לאחר הכיבוש? כמה יהיה שונה ממצבם בשנות הכיבוש המצרי?

הכיבוש המצרי והאיום שהוא יצר לבטחונה של ישראל ולשלומם של יישובי הספר וכל יתר יישובי הדרום הוא לא רק פרק בהיסטוריה ובגיאוגרפיה של ארץ ישראל. הוא גם פרק בביוגרפיה של רבים מתושבי ישראל שחיו אז כאן והוא שעיצב את תודעתם ותחושתם לגבי הסכסוך ודרכי פתרונו. לגביהם רצועת עזה היא זיכרון של איום מן העבר ואולי גם לעתיד להופעת הצבא המצרי במרכז הארץ.

זהו זיכרון אמת ששום הצגת תיאטרון לא תוכל למחות אותו. הוא גם פרק בהיסטוריה הארוכה של העם היהודי, מזה ארבעת אלפי שנה, שברוב תקופותיה היה העם היהודי נתון במצב של מצור סביב סביב, כיבוש, הגלייה. זה לא רק זיכרון של השואה. מספיק לשם כך הזיכרון של תולדות ההתיישבות היהודית במאה השנים האחרונות. מאורעות 1988 יכולים להירשם בה כחוליה נוספת בשרשרת של המאורעות בשנים 1921, 1929, ו־1936־9. כל אחת מהן דוכאה מבחינה צבאית אך הסבה ליישוב ולתנועה הציונית נזק מדיני כבד. כמה נלעג הוא הנסיון להשוות היסטוריה פלשתינאית בת כמה עשרות שנים לכל היותר, להיסטוריה יהודית בת אלפי שנים. האומנם כל כך קל לפלשתינאים ליהפך ליהודים, בהבל פה תעמולתי ובדילוג אחד על פני אלפי שנים? איזה תהום של בערות טמונה במשוואה הזאת של "הפלשתינאי הוא היהודי של ימינו", הנובעת מהתעלמות מן ההיסטוריה וכל משקעיה: כך יכולים לומר בלי שמץ של בושה שהפלשתינאים הם יהודים ושהיהודים נאצים. וכך אנחנו מגיעים למשוואה של "אנחנו הכובשים והם הנכבשים וזה הכל" של התיאטרון הפוליטי הישראלי שמתעלם מן הזיכרון ההיסטורי והביוגרפי היהודי, הציוני והישראלי. בכך הוא משמיט מתחת לרגלי עצמו את הקרקע של יצירה תרבותית אמיתית, שהרי באין זיכרון אין תרבות.

אבל זה לא רק עניין של זיכרון ולא רק עניין של העבר. המצב הנוכחי של מדינת ישראל ושל העם הפלשתינאי ושל הסיכסוך הישראלי־ערבי בכללותו הוא מצב של הידרדרות מסוכנת. יש צורך דחוף בהיחלצות ממנו לא בגלל העבר, אלא למען ההווה והעתיד. לא בכוח הוקעה מוסרית, שהיא צדקנית וצבועה בגלל חד־צדדיותה, אלא למען צורך קיומי, פוליטי וצבאי.

האמת היא שלא רק ישראל יצרה את המצב הנוכחי של כיבוש ונכבשים. גם לא רק הדחף של ההרס העצמי היהודי מימי החורבן ועד ימינו, שאותו רוצה לחשוף יהושע סובול ב"סינדרום ירושלים" שלו. גם זה רק חלק מן האמת. לעולם הערבי והמוסלמי על כל זרמיו הפנאטיים ויצרי ההרס העצמי הטמונים בהם יש והיה תפקיד נכבד ביצירת המצב הזה. וכך גם לפלגנות הפלשתינאית האגרסיבית של רצח אחים ואויבים מאז ועד היום. וגם למעצמות הגדולות – הבריטים והצרפתים בעבר והאמריקאים והסובייטים בהווה. לכל אלה צריך להיות תפקיד מתואם ומשולב בהיחלצות מן המצב הזה. ישראל לבדה לא תפתור אותו, כשם שלא עליה מוטל עיקר האשמה להיווצרותו. דרושה חלוקת תפקידים אזורית ומעצמתית שבלעדיה לא יקודם תהליך השלום ובלעדיה לא ייחלצו הפלשתינאים ממצבם. זו המשוואה האמיתית של הסכסוך הישראלי־ערבי ושל מצב הפלשתינאים בתוכו. והיא גם המצביעה על הדרך האמיתית היחידה לאפשרות פתרונו. ולא המשוואה הפשטנית המכשילה, של תיאטרון התעמולה הישראלי.

דיוקן של שאפתן צעיר

"אקונומיסט", מיוחד ל"דבר"

כשרון הפירסום של דייוויד מלור נתקל לא אחת ביחס של בוז מצד עמיתיו, אף כי בסתר ליבם היו רוצים להידמות לו

השמן, המשמש לסיכת מנועים, משמש גם להחלקת התקדמותם של אישים במכונה הפוליטית. דייוויד מלור בן 38, שר־המדינה לענייני חוץ בממשלת בריטניה, גילה כי חלקלקות וערמומיות, יחד עם קמצוץ של העזה, הם הדרך הטובה ביותר לשר צעיר ושאפתן לעורר תשומת־לב. הוא השתמש במרשם זה בפיקחות רבה, כשהוכיח את ישראל על המצב במחנות הפליטים ברצועת עזה, עד שהצליח בהערותיו לגנוב את הכותרות מביקורה של ראש ממשלתו במזרח־אפריקה.

פינצ'לי, איזור הבחירה של מארגרט תאצ'ר, ממוקם בצפון־לונדון. שם רבים הבוחרים היהודים: יש לה, לתאצ'ר, ידידים יהודים רבים, אך נראה שהתנהגותו הנפוחה של מלור תפריע לה יותר מאשר תוכן דבריו: גם היא מעוניינת בוועידה בין־לאומית שתוביל להגדרה עצמית כלשהי לפלשתינאים. שר־החוץ שלה, סיר ג'פרי האו, בנאומו לפני ידידי ישראל במפלגה השמרנית ב־1986, דיבר על "השפעתם האכזרית של שני עשורים של כיבוש אדמות ערביות". דבריו אלה, שלא כמו דבריו של מלור, לא זכו כמעט לתשומת־ליבה של העתונות.

באוגוסט אשתקד, כשפרץ המשבר במפרץ הפרסי, היו שני השרים הממונים עליו בחו"ל והוא נשאר מופקד על משרד־החוץ. כמעט מדי בוקר התראיין בתכנית החדשות הראדיו הפופולארית של בי.בי.סי, והיה פותח כל תשובה על שאלה בשימוש בשמו הפרטי של המראיין.

נראה שיש בכל־זאת בסיס לכשרון יחסי־הציבור שלו. פקידים במשרד־החוץ ובמשרד־הפנים מצביעים על נסיונו של מלור, שהוכשר כעורך־דין, לקלוט מידע בתידרוכים ולהשתמש בו מיד בסיטונין. הם מציינים לשבח את יכולתו לשקול את עמדתו ולתת לה ביטוי בעת ובעונה אחת. מלור קשוב לנימוקים ופתוח דיו לקבלם, הם אומרים. אבל, כפי שאומר אחד מאנשי משרד החוץ, "אין הוא מסוג הבחורים, שהיית רוצה לצאת בחברתם לחופשה".

בשר ודם ובעיקר שררה

מאת עליזה ולך

ככל שנדמה שכבר נאמר הכל על כוחה המשחית של השררה, אפשר לסמוך על הפוליטיקאים הישראלים שיוסיפו לים הכללי משהו משלהם. אפשר לחשוב שהמקוריות של אישים פוליטיים נמדדת בתרומתם הייחודית ללקסיקון הנורמות הפסולות. אי־אפשר להימלט מהרושם, שמשאת־נפשו של הפוליטיקאי הישראלי היא שלא ייפקד מקומו במצעד האיוולת. המועמדים התורניים הם ח"כ משה ארנס והשר אברהם שריד.

משה ארנס צבר לעצמו אהדה ציבורית רבה כשפרש מהממשלה לפני יותר מארבעה חודשים מפני שלא יכול היה להשלים עם החלטתה להפסיק את פרוייקט ה"לביא". בהסקת מסקנות אישיות הפגין ארנס יושר ציבורי הנגזר מדבקות בעקרונות, שאינו נפוץ במקומותינו. ארנס, שאינו נחשב לטיפוס נמהר ופזיז, שקל את צעדו שקול היטב ולא הועילה אפילו פנייתו של מנחם בגין אליו בנסיון אחרון להניאו מכוונת הפרישה מהממשלה.

בפרישתו מהממשלה הותיר ארנס מאחוריו לא־תיק ומושב בפורום האקסקלוסיבי המכונה קאבינט מדיני. נראה שהעריך כי את מה שייגרע ממעמדו בפרישתו המיניסטריאלי יצבור בהתמסרותו לענייני מפלגתו, שבה הוא משמש יו"ר המזכירות, ובתוקף הפנאי והמעמד הפנים־מפלגתי יבנה את עצמו בביתו. אלא שהעניינים ב"חירות" גופה יגעים כדי כך, שעד מהרה התברר כי שום תשואה אישית לא תצמח לו מהשתקעותו בתחום הארגוני־המפלגתי. לקידומת "שר" משקל סגולי חסר־תחליף.

מקורביו בתנועת החירות היו הראשונים להבחין בשחיקת מעמדו והם שהגיעו למסקנה שיש להחזירו לממשלה. לשם כך יצרו רשת של שמועות על פניות אל מישה ארנס שיחזור לממשלה. בין שמות השדלנים להחזרתו לממשלה לא הוזכרו שמותיהם של אנשי דוד לוי או אריאל שרון, שלא הרגישו מן הסתם בחסרונו ליד שולחן הממשלה, אלא אנשים המזוהים עם מחנה שמיר־ארנס. והאם זה פלא, מישה ארנס לא דחה את הפניות על הסף ואף החליף דברים בנושא עם ידידו יצחק שמיר. על־פי האווירה שהשתררה ב"חירות" בשבוע שעבר נראה כי שובו של ארנס לממשלה קרוב מאוד.

כיוון שאין רע בלי טוב, נדגיש קודם את החיוב: משמח להיווכח שגם השר משה ארנס השלים עם סופיותו של פרוייקט ה"לביא" ונואש ממאמציו לגייס אנשי עסקים פרטיים שיטלו על עצמם את המשכו. הרי לא יעלה על הדעת שאיש הגון כמו ארנס לא יכבד את החלטות הממשלה שהוא חבר בה וימשיך במסעותיו לחו"ל בחיפוש אחר משקיעים אפשריים להחייאת הפרוייקט. אלא שלא זה העיקר. העיקר הוא שאפילו איש הגון כמו משה ארנס, מסתבר, דואג בראש וראשונה למעמדו האישי ולעזאזל העקרונות. ארנס הרי יצטרף לשולחן הממשלה בעד פחות ממה שהיה לו בעבר. ככל הנראה לא יהיה בסיבוב המיניסטריאלי החדש חבר בקאבינט, שכן שמיר כבר הודיע שלא יבקש ממחליפו השר בלי־תיק יצחק מודעי להחזיר את "כרטיס החבר" שקיבל רק באחרונה למועדון עשרת המיוחסים. מכונית ה"וולוו" תהיה אפוא פרס הנחמה היחיד, ואולי, מברק־ברכה מבגין, בנוסח: "שמח שהשתכנעת".

ארנס אינו הפוליטיקאי היחיד שהוכיח באחרונה שהשררה בראש מעייניו. השר אברהם שריד אינו מפגר אחריו. בסוף השבוע שעבר היה עליו להעיד בבית־המשפט המחוזי בחיפה, בהזמנת פרקליט מחנה מודעי, אך הוא לא הופיע לדיון המשפטי. למי שכבר שכח נזכיר, שהמפלגה הליבראלית מתכנסת בחודשים האחרונים בבית־המשפט המחוזי בחיפה בתכיפות גדולה יותר מאשר בביתה בתל־אביב. פעם עותר לבית־המשפט מחנה שריד־פת־נסים ופעם עותר אליו מחנה מודעי, וכיום אין בקיא גדול בנבכי תקנון המפלגה הליבראלית ובמאבקי־הכוח שבה מהשופט מיכה לינדנשטראוס. ובכן, בסוף השבוע שעבר התכנס בית־המשפט ביוזמתו של מחנה מודעי, ואחד העדים היה אמור להיות יו"ר הנהלת המפלגה אברהם שריד.

אלא שאברהם שריד לא הגיע לדיון ובא־כוחו טען, כי שריד אינו סתם יו"ר הנהלת המפלגה, ואפילו לא סתם שר, אלא שר המשפטים, ובתור שכזה הוא יו"ר הוועדה למינוי שופטים ולכן אין זה הולם שיופיע בבית־המשפט. כלומר, הופעתו של שר המשפטים בבית־המשפט, טען בא־כוחו, עשויה להשפיע על השופט לעוות את הדין, ומי כמו שר המשפטים חרד למשפט צדק. השופט מיכה לינדנשטראוס, הבוטח בשיקול־דעתו העצמאי ואינו חושש מהסטית פסק־הדין בגין נוכחותו המאגנטית של השר הממונה, סבר אחרת. "השר שריד הוא בשר־ודם", השיב לבא־כוחו של ה"בשר־ודם". "דינו כדין כל אזרח במדינת ישראל, שבה יש שוויון של כולם בפני החוק".

נראה שרק לא־משפטן מסוגל לראות את הצדק שבהבחנת השופט. אילו נימק בא־כוחו של השר שריד את אי־הופעתו של מרשו בהיעדרות מהארץ, היה השופט, בוודאי, משתכנע בנקל, שכן ידוע לכל ששר המשפטים מרבה להיעדר מהארץ בתוקף תפקידו כשר התיירות. אבל טענה מוזרה כמו זו שהשמיע היא עלבון לאינטליגנציה ולמערכת המשפטית. נכון ששרי משפטים אינם מרבים להופיע בבתי־המשפט כעדים, אך גם מפלגות אינן פוקדות את בתי־המשפט באינטנסיביות כמו זו של המפלגה הליבראלית. יתר על כן, אם שר המשפטים מרשה לעצמו להטיל חשד של משוא־פנים בכל מערכת המשפטית, מי ייצא להגנתו כאשר יטיל בה דופי כל מי שהעדותו לדין תהיה בעיניו לצנינים.

אך חשוב מכל: אברהם שריד קיבל את תיק המשפטים כפיקדון זמני ולא כאלוהי ישראל במעמד הר סיני. אילו היה מי משרי הליכוד מוכן להתחלף עם יצחק מודעי בתיקים לפני כשנה וחצי, לא היה איש מציע את תיק המשפטים לשר התיירות. וביתר תוקף, אילולא מורך־לבו של ראש הממשלה יצחק שמיר – שאינו מחשיב די את תיק המשפטים, מצד אחד, שלא רצה לתבוע משריד חילופי תיקים מצד שני, שאינו מוכן להיכנס לעימות עם מפלגת העבודה בגלל תביעה להשיב את מודעי למשרד המשפטים מצד שלישי – לא היה גם שריד כעת פנים מול בית־משפט בישראל. די בשיעור הרע בפוליטיקה שנותנת מפלגתו של השר שריד, אין צורך שהוא עצמו יטביע חותם אישי פסול.

صكا عن الاصل

מכתבים למערכת דבר

שעתם של האטדים ושל האיזובים

שעת דימדומים זו אסר בין חורבנות הבתים – השני והשלישי – שעת סביאה הוללות, פריעת חוק, הפרת רסן, התגרות, התעוללות, אין כמוה להשכין הנפש ולנקיעתה.
זו שעה של מלכות הנרפות, של רפיסות הדעת ושל העדר שיקולה, שעה מאיימת בחורבן אישית.
זו שעה בה עומדת למבחן ההוויה כולה ולא רק חוסנם של אדרות הסלטן בה.
זו שעה בה יתורץ הדין ויינזר לטבח או להסד.
זו שעה שאיש לא יוכל לברוח בה מהכרעה או להיות ליסון האנונימיות.
זו שעה בה ייתבע כל אחד להיות אחד מבפנותיהם – לכאן או לכאן – להכריע ולהיזוקף בכל כובד משקלו. שעת דימדומים זו, שעה בה מתגרנת הדימוקרטיה כמו שן חלב על כף נסיגתה היא שעת הזהות שלנו – ימין ושמאל וכל אשר בינינו.
זו שעה בה איש הישר בעיניו יעשה עקום.
זו שעה בה חייב היער – במידה שעצי הפנים להיעדר – ללמוד את הלקח העגום של משל יותם.
זו שעה בה צריך שיקרא בכל בית אב בישראל פרק ט' בספר שופטים.
זו שעה שאי־אפשר להינקות בה, להורן בניקיון כפיים, לטאטא אל מתחת לשטיח, להזות ספרי על המורסות, לצאת פטור בלא כיפול שורש שראשיתו בבערת.
זו שעה בה נטבעים כל המסרבים להודות באמת בחותם בליימוזה של הקלות, של הבושה ושל החרפה.
זו שעה בה צפים על פני המים העכורים השכבות השומניות של השקרים הגסים, של ההתחסקויות, של הליכלוכים הנפלטים ממעמקים.
זו שעה בה לא כדאי לשגות בשום אשליות משום שמאום לא יילמד גם הפעם.
זו שעה בה איש לא יוכל לרשת את כס העולמים עליו יושבים לבטח, וחזיתים כמו תחת תאנה וגפן, האטדים והאיזובים.
הכתובת על הקיר – פרס־יעה ומזעזעת בכל שהיא – אינה מסגוררת אותם. הם אינם מסוגלים לקרוא אותה. היא כתובה בשפת הדברים הפשוטים ביותר, בלשון שאינה משתמעת ל"כך" ול"לא", בלשון חדה וחלקה, בהירה וחד־משמעית, אלא שעיניהם נשואות אל מקום אחר מן האותיות פורחות.

אברהם שרון
רביבים

תגובה כושלת בעימות עם המחנה הערבי

ברצוני להקדים בתחילת דברי שאני שייך למחנה החושב שאסור לנו להחזיק לאורך ימים ב"שטחים" ולשלוט על מליון וחצי ערבים ביהודה ושומרון ועל שש מאות אלף ערבים נוספים ברצועת עזה. ביניהם גם נוסריים וגם הכרוזים בתוך הכרת המציאות הגיאופוליטית.
לאחר מלחמת ששת הימים כשכבשנו שטחים נרחבים שהיו בשליטת עבר הירדן ומצרים עם אוכלוסיה עצומה ועוינת, אנו נוקעים בעולם כולו כמדינה כובשת המדכאה את התושבים בשטחים שנכבשו.
לכאורה, כדי שנסיר מעצמנו את הכתם של מדינה כובשת ומדכאה, אנו צריכים פשוט לחזור לגבולות שהיו לנו לפני מלחמת ששת הימים ואז יסודרו יחסי שלום בינינו לבין המדינות השכנות. אולם, לצערנו, אי־אפשר להאמין שמדינות ערב ישלימו עם קיום מדינת ישראל בכל שטח שהוא בארץ־ישראל. הרי לפנינו זאת מאז קום המדינה בהתאם להחלטת האו"ם, כשהמדינות השכנות יצאו להשמידנו, ואחר נצחוננו במחיר הנורא של 6000 חללים, חשבנו שאלה יהיו גבולות המדינה (בלי יהודה ושומרון ובלי עזה), אבל אויבינו לא השלימו עם המצב הזה וב־1967 יצאו שוב נגדנו למלחמת השמד.
מפלגת העבודה מחפשת פתרון איך להחזיר את "השטחים" לשלטון עצמי של התושבים בבלי שהשטחים האלה ישמשו מחדש קרש־קפיצה להתקפה חדשה נגדנו.
עיקר דברי אלה מכוונים לתופעה שבוויכוחים מתווכחים עם תועמלנים ערבים הכגנים אותנו ככובשים אכזריים (ולפעמים משווים שלטוננו לשלטון הנאצים) וטענות אלו אנו שומעים ולא דוחים טענות־שקר אלו על הסף, כי במצב הזה שנעשינו מדינת כיבוש, אשמים הם הערבים בלבד. העם בישראל, ברובו הגדול היה מאושר לו הערבים היו מסכימים לשלום איתנו בגבולות שהיו לנו לפני מלחמת ששת הימים, אבל הערבים אינם רוצים בכך.
לפני ימים אחדים שמעתי בערב את דבריו של חבר הכנסת הערבי מטעם מפ"ם מוחמד וותד. הוא הצדיק את סביבת המחאה של ערביי מדינת ישראל, כתגובה על דיכוי הערבים בשטחים, והוא מכנה עצמו חבר במפלגה ציונית סוציאליסטית. חושבני שאם ח"כ מוחמד וותד יצהה להיות כן, הוא צריך להודות שהסיבה לכך שאנו עם כובש, הם הערבים עצמם שלא השלימו עם קיום מדינה יהודית בכל שטח שהוא בארץ־ישראל.
דברים אלה חייבים אנו להבהיר בכל ויכוח שיש לנו עם ערבים או עם שונאי ישראל אחרים.

אליהו מרדי
פתח תקוה

החוק והמצפון – מה עדיף?

"דבר" (25.12.87) מספר לנו כי: "יותר ממאה חיילים וקציני מילואים הבהירו עד כה כי אם ייקראו לשירות מילואים, לא יציתו לפקודה לקחת חלק בדיכוי המהומות והמרי בשטחים".
אין זו שאלה של מספר מילואימניקים או מספר בוגרי השמיניות. זו היא שאלה עקרונית: במקרה של התנגשות בין החוק והמצפון – ידו של מי על העליונה? לפי דעתי, יש מקום שאנשי השלטון ואנשי החוק ילמדו, יבררו היטב ויוליכו בצורה סופית על הקו בו יש על הממשלה לנקוט במקרים אלה.
בספרו "טרוצקי" (עמ' 320) כותב יצחק דויטשר: "הקולאקים, כמו הבורגנים העירוניים, גוייסו רק לשירות־"עזר" ולגדודי־"עבודה". מתנגדים לעבודת־הצבא מטעמי מצפון או מטעמי דת שוחררו מן הגיוס". המדובר בימי מלחמת האזרחים ברוסיה בתקופת המהפכה הבולשביקית.
אינני מחסידי מהפכה זו, אבל "מכל מלמדי השכלתי".

דוד רוזנבר
חיפה

תשובה לשאלת ח"כ גרנות

ח"כ אלעזר גרנות הציג שאלה לשמיר: "כיצד היית נוהג לו היית ערבי הגר בשטחים"? תשובתי לח"כ גרנות: הייתי משלים עם העובדה שעמי הפסיד במלחמת ששת הימים ובמקום שנכבוש את ת"א הצליחו הישראלים להגיע לשכם, חברון, בית לחם וכו'. הואיל וקיימת מדינה פלשתינאית הקרויה ירדן ועוד 21 מדינות ערביות בהן אני יכול להשתלב, אין לי מה לחפש כאן. מולי, שהישראלים אינם גומלים לנו כפי שאנחנו רצינו לגמול להם, כלומר, לזרוק אותם לים – ואף נותנים לי למכור את רכושי ולהגר ללא בעיות.
הפתרון המכובד הוא, איפוא, להודות בהפסד שהפך לעובדה היסטורית, ולהגר, או להיכנע למרותה של ישראל.

יונתן אליהו
ירושלים

איזה חלוף משמרות?

במאמר כמעט "אותה גברת" ("דבר" 14.12.87) מביע חגי אשר דאגתו הרבה על "המתבשל" באחרונה במפלגת העבודה. ח.א. כוכיה, שאין להשתבח "בסופר דמוקרטיה" שנוצרה אחרי ביטולה של "הוועדה המסדרת" מהעבר ובמקומה נוצרו "עיסקות ובריתות" בין ראשי המחנות והמגמות ש"יד אחת רוחצת יד שניה" ובמקום שיקולים מעמיקים והחלטות של ראשי המפלגה כעל לשולחן בעד מי להצביע – מתקשרות ונוצרות עיסקות לפי רשימות מוכללות מוסכמות ומוכנות מראש.
ח.א. שואל מה אנו יודעים על דעותיהם ועמדותיהם של "הצעירים" חברי המרכז החדש "היונים הרדיקליות" שמוותרות בקלות על המסורת והרציפות ההיסטורית של תנועת העבודה ואישיה – ובידיהם דין חלק שעליו הם יכולים לכתוב כיום מה שירצו...
בתוך עמי אני יושב ויודע, שאכן רבים וטובים במפלגת העבודה שותפים לדאגתו של חגי אשר מההידרדרות האידיאית והתכליתית העלולה להיווצר בציבורנו עם יתוף הרדיקלים "הצעירים" למיניהם, המתייחסים בזילזול ובביטול לפועלם ולמעשיהם של אישי ומנהיגי תנועת העבודה ולאלה שנוו והלכו אחריהם – בוני הארץ ומקימי מדינת היהודים, שקלטה אותנו שלי ארצות ערב שהצטרפו גם הם לחיזוקה ולביצורה של המדינה וללחום מלחמותיה שנכפו עלינו, בעוד הם עצמם הרמונים והורגים רומיהם עד לא הוכיחו רצון ויכולת להגיע לבנה אחת, לגורל תרנגולת ולנמוע עץ אחד בארץ הזאת, וכי כל כוחם הוא "להידחק" לתקשורת כל שני וחמישי ולהרבות בדיבורים ובביקורת סרק על העושים במלאכה המושכים בעול יום־יום בביטחה, במדיניות, בכלכלה ובמלאכת בניין הארץ.
רבה היא תקוותנו, כי הטובים בנינו ונכדינו ימשיכו בדרכי אבותיהם ובבוא היום יתייצבו ויקבלו לידיהם האגמונות את המשך "העשייה" מידי הממשלת "המזדקנת" על מנת לפעול ולהתקדם על פי חזונם ומורשתם של הדגולים באישי תנועת העבודה הציונית סוציאליסטית.

ישראל פולישצוק
בית עובד

לא לשיגרה – כן להתרעננות

אני מאמין, כי בחירתו של שמחה דיניץ כיו"ר הנהלת הסוכנות היהודית מבטאת יותר מכל את רחשי הלב והכמיהה שהתרעננות בכל אורחות פעולתה של הסוכנות היהודית ובמיוחד העליה.
כמי שנושא העליה יקר לליבו (שימשתי כראש משרד העליה באיזור האגמים הגדולים בארה"ב), כואב לי לראות את השיגרה האוכלת בנו בכל פה. כואב לי לשמוע את זעקת התחינה של העליה כשהיא הולכת ונחנקת תחת תילי תילים של אבקה־שיגרה והאדישות מצד אחד והמלל האין־סופי הסר־התכלית בנושא העליה מצד שני.
עצם המחשבה שהעליה הולכת ומצטמצמת גורמת לי חרדה עמוקה שמקורה לא רק באידיאולוגיה ציונית ובערכים עליהם הושתתה מדינת ישראל בבואה לאור העולם. דברים חשובים ללא שיעור כשלעצמם, אלא בעיקר מהטעמים הפרגמטיים והמעשיים. לא יתכן קיומה של מדינת ישראל ריבונית, עצמאית, דמוקרטית ובעיקר – יהודית ללא עליה ובמיוחד מארצות המערב.
הדברים צריכים להיאמר בצורה ברורה וגלויה, ישראל ללא עליה תתקיים אמנם, אך אוי לו לאותו קיום.
אם אמנם יצליח דיניץ בהסרת האבק המצטבר משולחנות הסוכנות נדמה לי, כי הפעולה הראשונה חייבת להיות באיוש הנכון של המחלקות.
איוש נכון של ראשות מחלקת העליה לדעתי, ואני יודע בברור שגם לדעת רבים אחרים, הוא – אורי גורדון, גמרין, חרטון, נרגה, מפעיל פרוייקטים מעניינים ובעיקר חי ונושם את נושא העליה. אין שום ערובות, כי אכנם אורי יצליח לגרום לעליה שתזרום בזרם אדיר, אך מובטח, כי יגייס את כל מרצו, דמיונו ומסירותו בניסיון לחדש – ולאותה התרעננות, לאותה התחדשות – אנו מייחלים.

רזיאל צונג
חולון

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון נכח בהצגת הבכורה של ההצגה "נוצות" בתיאטרון הבימה שפתחה את חג המחזה המקורי במסגרת חגיגות הארבעים. סקר שערך משרד החינוך והתרבות מגלה כי מאז הקמת המדינה הועלו בארץ למעלה מ־250 מחזות מקוריים. 2,350,000 ישראלים מבקרים בשנה בהצגות תיאטרון.
בתמונה: השר נבון מברך את הסופר חיים באר בתום ההצגה "נוצות" המבוססת על ספרו רב המכר המתאר דמויות של תמהונים וחולמים בירושלים.
צילום: דניאל מורדזינסקי ישראל סאן בע"מ

כאשר שר הבטחון יצחק רבין, היה מפקד חטיבת "הראל", היה ניסן הרפז מזכיר ההסתדרות בבירה נער לוחם. על הר הקסטל בקרבות ירושלים. השבוע יצא לאור ספר של הירושלמי, עם השמם היפה והארוך ביותר בירושלים, ואולי בישראל – מישאל מאירי – שלקח על עצמו משימה ספר, אודות הקרבות בהר הקסטל.
בימים אלה כשהתארח יצחק רבין במועצת פועלי ירושלים, ניצל ניסן הרפז את ההזדמנות להראות לו את הספר החדש, שזה עתה יצא לאור ולהעניק לו עותק ממנו.

טריומוורים המוסר

בבוקר יום התפטרותו של ח"כ עוזי ברעם, מתפקיד המזכ"ל, עוד נדמה היה שהנושא המעניין ביותר את חברי המפלגה הוא ההיערכות לבחירות הפנימיות של מועמדיה לכנסת. על רקע זה פרחו באחרונה במפלגת העבודה צמחי פרא המעבירים את אווירת ההתמודדות העתידית. לכן החליט השר משה שחל להציע למזכ"ל המפלגה, שתוקם ועדה לקביעת הנורמות בבחירות הפנימיות. גם את הרכבה הציע שחל מקרב "זקני העדה": יצחק בן אהרון, חיים צדוק, ויוסף אלמוגי.

עליזה ולך

מחפש עבודה

כבר ביום שבו הודיע על התפטרותו לא התייחסו אל הודעתו של ח"כ עוזי ברעם (בתמונה). ברצינות יתרה, אך הוא לא הסתיר ממקורביו את נטיית לבו לא לחזור בו מההתפטרות. על פי ההודעה שקרא בלשכת המפלגה הובן גם שהקדנציה הנוכחית שלו בכנסת היא ה־אחרונה. "אם אתה מבטיח לי את מחלקת העליה בסוכנות אני לא צריך יותר שום דבר", אמר ח"כ ברעם ליחיאל לקט, מזכיר תנועת העבודה הציונית, שישב בחדרו של ברעם לאחר שהתפזרו הנדהמים. "אין על מה לדבר", השיב לו לקט והביע בכך את דעתו שח"כ ברעם מוכרח לחזור בו מהתפטרותו.

עליזה ולך

קיסינג'ר בשלו

מנהיג המפלגה ה־נוצרית־סוציאלית, ראש ממשלת בוואריה פרנץ יוזף שטראוס, חזר לא מכבר מפגישה עם מיכאיל גורבצ'וב ב־מוסקווה ודיבר עם שובו רבות על האווירה החד־דשה בברית־המועצות עד שרוב הפרשנים הגרמניים פירשו זאת כמעין הצטרפות חדירה שלו למחנה חסידי הדטנט. בשבוע שעבר ארחה מפלגתו של שטראוס במושב חברי הפרלמנט ועסקנים בכירים אחרים שלה את ד"ר הנרי קיסינג'ר (בתמונה), שחזר ומתח ביקורת על ההסכם האמריקאי־סובייטי, קיסינג'ר הזהיר מפני סיוע מערבי למיכאיל גורבצ'וב, כדי שיצליח בהתמודדות פנימית עם יריביו. לדעתו עשוייה מדיניות "הגלאסנוסט", אם תצליח, לחזק את ברית־המועצות, בלי שזו תוותר על שאיפותיה, ולהעמיד את המערב במצב קשה עוד יותר מאשר בתקופה שלפני מדיניות הרפורמה בקרמלין.

ש. שלמה

"להשחיז" לשונות

השחיזו לשונותיכם: שני אורחים בעלי משקל ושמות פולניים קשים באים לבקרנו בסוף ינואר ייז'י קושינסקי, לשעבר ראש אגודת הסופרים באמריקה, שכתב בין היתר את "הציפור הכחולה" ו"להיות שם", מגיע לביקור ראשון בארצנו מטעם הקרן האמריקאית ללימודים פולניים־יהודיים. קושינסקי המכהן כיום כנשיא הארגון שמסונף למכון ללימודים פולניים באוקספורד, ישתתף בכנס־פולני יהודי בארץ. אחת מהרצאותיו בארץ, במכון ואן ליר בירושלים, תהיה בנושא "להיות שם כיהודי פולני". קושינסקי יבקר בבית התפוצות ויהיה נוכח בהקרנת הסרט "להיות שם" שהיה סרטו האחרון של השחקן הבריטי הנודע פיטר סלרס. אקס פולני חשוב אחר שמגיע לכנס הוא פרופ' בז'ז'ינסקי לשעבר היועץ לבטחון לאומי של הנשיא קרטר. בז'ז'ינסקי הוא בן לדיפלומטים פולנים בקנדה שנשאר ביבשת הצפון אמריקאית לאחר מלחמת העולם השניה והפך למומחה לנושא ארצות גוש הברזל. מעניין מה יש לו לומר על הגלאסנוסט וההסכם הגרעיני האחרון בין הרוסים לאמריקאים.

רמי לוין

נשמו לרווחה

ח"כ בנימין בן אליעזר המכונה "פואד" ביקר עם רעייתו באחד מבתי המלון הגדולים בתל־אביב ונקרא לשיחה במשרד המנהל. אשתו, שהרגישה בהיעדרו, פתחה בקריאות רמות: "פואד, פואד!" קצין הבטחון נחפז כיד למקום מלווה בחמישה שומרים ואלה פתחו בסריקות בהולות אחרי מסתנן "מן השטחים". כאשר נמצא סוף סוף המבוקש הוכיח לנוכחים שאמנם היה פעם בשטחים, כמפקד יו"ש.

מוסבה חלבי

נופש בטבריה

את סוף השבוע האחרון בחר לעשות יוסי גינוסר, איש השב"כ לשעבר, שכיכב בעתוני סוף השבוע דווקא בטבריה. סביר להניח שלא הגיע לעיר הכנרת משום שעיתונאי נאמר, ידידו הצ'רקסי, מתגורר לא הרחק משם בכפר קמא. כך או כך, לא ניכר בגינוסר שהסערה המחודשת שחוללו דבריו בסוף השבוע, הטרידה אותו. הוא התגורר במלון פלאזה בעיר, שם נפגש באקראי עם כמה מידידיו, באי הפורום הישראלי. בהבדאי שבת בחצות בא בלווית אשתו למסעדה הסינית "הבית" של חוף "לידו" וזכה לא רק לארוחה דשנה, אלא גם לליווי צמוד של צוות ההוי מתאילנד המורכב מבלצרים ונגנים של המסעדה. אלה סיימו לסרת את בני הזוג גינוסר והחלו לפזז ולנגן שירים ונעימות מהמזרח. גינוסר שביקש להתרחק מעין הבצלמה לא הצליח בכך והרי הוא לפניכם עם נגני המסעדה.

שמעון וייס

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

בולים
תרנגול כפרות בבהוטן

מאת אריה לינדנבאום

התיעוד הבולאי עולה, כנראה, על כל צורת הנצחה אחרת, שכן אין כבולי דואר העוברים יבשות ואוקיאנוסים ועליהם המסר הבולעד. מי היה מצפה שמדינה נידחת ורחוקה מכל מרכזי הציוויליזציה, בהוטן שבהרי ההימליה, תכבד אותנו בסידרת בולי "יודאיקה" שכמותם לא הופיעו אפילו במדינת ישראל.
בהוטן, שכאשר כתבתי לשם מכתב לפני כמה שנים, קבלתי בחזרה עם הערת פקיד הדואר הישראלי שכתב כי "אין מדינה

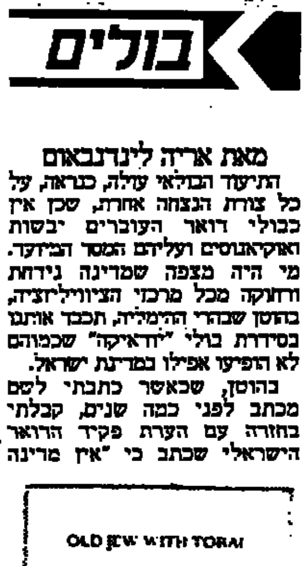

כזאת", ומספר כותבי מכתבים שם הוא בוודאי כמספר כותבי מכתבים בקטנה בכושבות ישראל, בהוטן זו הוציא זה עתה סידרת בולים ענקית עם 24 יצירות שאגאל. בתוך 24 היצירות של האמן היהודי הגדול יש כמובן אוצר בולים של "יודאיקה" שלא לדבר על כך שהבולים כשלעצמם הם יודאיקה בעצם היותם יצירות שאגאל.

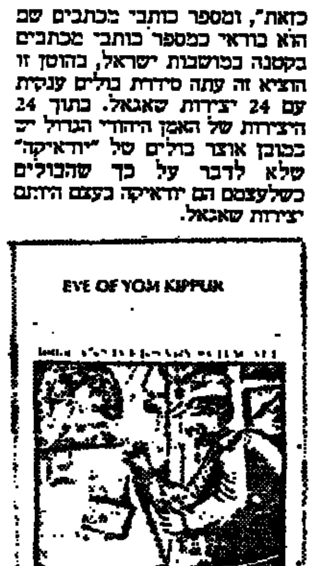

בסידרה הסנסציונית לכל הדעות, 12 בולים ו־12 גיליונות־זיכרון. שאגאל הרבה לצייר כידוע, מוטיבים יהודיים ואלה אכן הונצחו בסידרת הבולים. בסידרת בולי בהוטן הוא־שה

אפשר למצוא את משה רבנו שובר לוחות הברית; הרבי מויטבסק; הקליזמרים; יהודי לבן עם ספר תורה; ואפילו יצירה בשם "כפרות יום כיפורי".
בין 24 היצירות יש הרבה יצירות לא יהודיות כמו רומיאו ויוליה למשל, אך כאמור, עצם היותם בולים עם יצירות שאגאל, מכניסים אותם ליודאיקה.
בולי שאגאל הופיעו השנה במספר ניכר של מדינות, ביניהן אנטיגואה, ברבודה, דומיניקה, גמביה, גרנדה, גרנדה גרנדינס, רדונדה, סיירה ליאונה ואף מרוקו באירופה. לפני בולי יובל הבאה של שאגאל, הופיעו בולים עם יצירותיו בישראל, צרפת וארה"ב.

שגיאה בתורה

מי אינו יודע שאות סגויה בתורה פוסלת אותה מבחינת ההלכה היהודית. לא כן בבולאות. אדרבה, במקרה שלנו הפריט הופך להיות מעניין יותר. בין הבולים האחרונים של בהוטן שהוקדשו ליצירות שאגאל, מצאנו שגיאה מעניינת ביותר: – בבול עם ספר התורה הודפסה המילה "תורה" בלטינית ללא האות "H" בסוף המילה. ההסבר לבולים ניתן רק בשורת הבולים העליונה, בשובל קטן הצמוד לחלקו העליון של הבול. בשובל של בול התורה היה צריך להיות כתוב "Old jew with TORAH" ואולם ה־"H" שבסוף המילה "נשברה", בדפוס והודפס "TORAI". השגיאה מופיעה, כאמור, רק בבולים עם השובל.

פרח האהבה

זו השנה החמישית ברציפות שראש השנה האזרחית באמריקנית מגיע לשיאו ביום הופעה הגיני של "בול אהבה" חדש, שסדרתי הדואר מנפיקים מדי שנה. הפעם, זה הדר בלי־לבוב מלא.
"בול האהבה" הופיע לראשונה כבול מן הענין בשנת 1982 והביא עצמו כפופולרי מאד לשולח ברכות לחג הולנטיין (הוא ה־14 בפברואר) בו זוגות אוהבים נוהגים להתכתב ביניהם, הזמנות להתגבת ידואר כללי.
עם התקרב חצות ה־31 בדצמבר מורדת לאט דמות עקבית של הבול ממגדל השעון של משרד הדואר העתיק בוואשינגטון והתך ספירה לאחור לשניות האחרונות של שנת

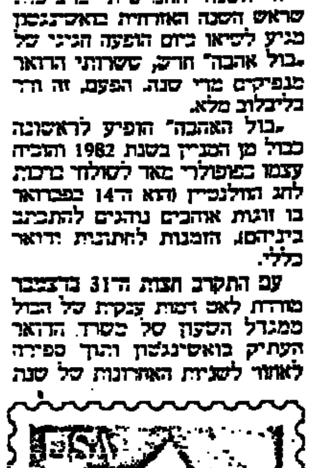

1987 בפני אלפי חוגגים, נעצרת תמונת הבול בבסיס המגדל ותחנת את לתחילת שנת 1988.
באחור יותר נראה הבול במצעד הוורדים בפסדינה, שבקליפורניה.
קרוב לביליון (!) "בולי אהבה" 1988 הודפסו כדי לספק את דרישת הלקוחות.

שינויים בתאריכוני הדואר

פרופ' ראובן סיוון מירושלים, הפנה את תשומת לבנו לשינוי שחל באחרונה בכמה שירותי דואר בארץ, שהחלו להשתמש בתאריכונים הלועזיים מימין לשמאל. בניגוד לחותמות תאריך שנהגים להטביע בצורה המקובלת כאשר הסיפרה השמאלית מציינת את היום בחודש, השניה את החודש והימנית את השנה (11.1.1988), החלו בציינים את התאריך מימין לשמאל, כפי שמבטאים בדיבור – הסיפרה הימנית מציינת את היום, השניה את החודש והשמאלית את השנה (1988.1.11), בשלב ראשון מופעלת השיטה בשרותי דואר כמויימים בלבד.

אנגלית במונגוליה

מונגוליה, שעד לא כזמן הדפיסה את בוליה בהונגריה, מדפיסה עתה בלונדון, כשבוליה מופצים על־ידי חברה אמריקאית. זאת כוודאי, הסיבה, שבבולים מופיע רק שם המדינה במונגולית (באותיות רוסיות) ואילו ההסברים לבולים ולציורים מודפסים בשפה האנגלית לרבות שם המדינה. כמצב שאין תקדים לצורה זו, שכן בכל אסיה והמזרח הרחוק מופיע רק שם

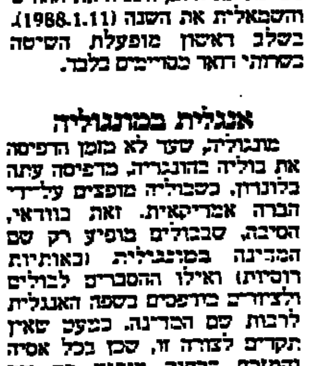

המדינה בלטינית, כמו קוריאה, יפאן, כאריין האחרות ואילו כל הסבר נוסף בבול מופיע בשפת המדינה בלבד.
במונגוליה, כאמור, מופיע שם המדינה בקלבלה בלטינית ובמונגולית באותיות קטנות של הסבר נוסף – באנגלית.
מונגוליה היא רפובליקה עממית בשטח של כ־600 אלף קמ"ר מרובעים, בת כשני מיליון תושבים. הסידרה האחרונה הוקדשה לאחר הסיפורים הבוקרים של מארק טוויין האמריקאי, בשם "הצפרדע הקופץ" עבריש לסופר ואלס ריבנב. הספור פורסם ב־1865 והוא עסקה את הסופר לפרסום. סידרה דומה הוקדשה לסיפור של האחים גרים – "האמיץ הקטן". בכל סידרה 4 בולים וגיליון מזכרת.

לקחים

(המשך מעמ' 7)

ומהות פליטים ולהתרכז באוכלוסיות במרכזי תקומת מפתח. בלבד. הצעה זו, נוסף על היותה בלתי־מעשית, טומנת בחובה סכנות גדולות ביותר לעצם בטחון המדינה. נניח שצה"ל אומנם יתרכז בנקודות מפתח, כגון כבישים. מה יפריע לפורעים להתנכל לחיילינו שם ומה יפריע להם לעשות זאת לאחר התארגנות בלתי־מופרעת בריכוזי האוכלוסיה ה"חופשיים" מנוכחות צה"ל? חיילינו יאלצו אז, לשם הגנתם, למנוע מן המתפרעים להתקרב וכך יחזרו, ולו גם בצעד אחר צעד, לשלוט ולהחזיק באזורים שהתפנו – ואז ייראה הדבר, באוכלוסיה ובעולם, כעין כיבוש־מחדש על כל סיכוניו לחיי אנשים ולתדמיתה של מדינת ישראל.
ונימוק נוסף: בעוד אשר נוכחות צה"ל בכל מרכזי האוכלוסיה מחייבת את המתפרעים והמחבלים לפעול בשיטת "פגע וברח" ובממדי טרור מצומצמים יחסית, הרי פינוי האזורים הללו יפתח לפניהם אפשרויות בלתי־מוגבלות להכנת הפעילות נגד ישראל – אם בהפרעות סדר ואם ובעיקר בהרחבת המבצעים של פעולות הטרור נגד ישראל: ריכוזי אוכלוסיה אלה יהפכו למרכזי מלחמת גרילה שהינה שלב מוכר במלחמת עמים לחופש ולעצמאות.
כל זמן שאין הסדר מדיני, עלינו להבטיח שלא תוכל להתפתח גרילה כזאת, שכן היא תוסתת על סחור פעילי הכפיה טוטאלית על כל חלקי הציבור הערבי ואז נעמוד מול מתקפה מאורגנת של התפרעויות המוניות והרחבת פעולות צבאיות, גם נגד צה"ל וגם נגד האוכלוסיה האזרחית בישראל.

■ מנהיגות ערבית חדשה בשטחים

המומחים להערכת האירועים בשטחים טוענים, כנראה בצדק מסוים, שבניגוד למקרים דומים בעבר, הפעם היתה יותר ספונטאניות מקומית עם גילויים חשובים של מנהיגות מקומית – לא יד אש"ף ולא "עובנית אש"ף מבחוץ.
האם קמו לנגד עינינו מנהיגים מקומיים אשר בעצם היותם כאן אתנו ובולים, בתוך ההתפרעויות, להנהיג לא רק נגד ישראל אלא גם בעד דרכים אתה: האם תהיה להם עוצמת השפעה להוביל את אנשיהם לסרוב ולחיזורים כשם שהובילו אותם להפגנות ולשיבוש בכות כנגד ישראל? האם יהיה להם אומץ לעבוד נגד הנהגת אש"ף ולשכנע את מנהיגיהם המרכזיים להשלים עם קיומה של ישראל ולהפסיק את הטרור? האם יעמוד בהם אומץ לכם גם נגד שאיפת ירדן לשלוט באוכלוסיה הערבית בשטחים או למצוא דרך לשתף פעולה עם בית המלכות ההאשמי?
בכל הבחינות ראוי לבחון ביסודיות אם אכן קמה הנהגה אלטרנטיבית, כי ייתכן שנפתח פתח חדש להידברות ולאו דווקא לעימות.

■ ערביי ישראל

ערביי ישראל צריכים להבין, שרוב העימות הכוזצי עם ישראל לא תביא להם תוצאות חיוביות, מהטעם הפשוט שבעניין זה מדובר בעצם קיומה והייה של המדינה. אין טעם להתעמק בספקולציות על היכול להשתבש בהמשך עימות כזה. אך אי־אפשר שלא לתת להבין שזה תחום חיים אחר שבו אין לישראל כל אפשרות נסיגה. לכן, לאור ההתפרצויות הבלתי־מתוכננות שהפתיעו לדעה גם ראשי רשויות ערביות לא מעטים, חיוני שהם ינקטו צעדים פוליטיים אשר יבטיחו להם הישגים כהמשך מאבקם הצודק לשוויון זכויות אזרחיות אולם ימנעו הקצנה נוסח רק"ח.
מפלגה עצמאית ערבית נוספת תיכוף בהכרח לעבודות קיצוניות. נודעת חשיבות מיוחדת להמשך שילובם של ערביי ישראל במפלגות הקיימות. כוונת משה ארנס לפצל את ערביי ישראל, לקרב קבוצות מיעוט של בדווים ודרוזים ולדחוף את הרוב המכריע של ערביי ישראל המוסלמים אל עבר רק"ח, ובלבד שלא יצביעו עם מפלגות ישראליות המתחרות בליכוד, גובלת – במיוחד בעיתוי כה רגיש – ממש בחוסר אחריות לאומית.
צריך לקוות כי ערביי ישראל יכירו בסכנות הצפקפות גם להם עצמם בהליכי הקצנה, וכי במסגרת חיים פוליטיים תקינים, באמצעות המפלגות, הכנסת והתהליכים הדימוקרטיים החוקיים, נמשיך להתקדם ביחד לחברה משולבת טובה וצודקת יותר.

אי אמון כבדיחה

(המשך מעמ' 1)

האופוזיציה לפורר את המירקם הקואליציוני בהצבעות ולקרצף את הדבק המלאכותי, המחזיק את ממשלת האחדות הלאומית, שכן הצבעות כאלה פחות מחייבות את חברי הקואליציה וח"כים בודדים יכולים "להתבטא" כך נגד ממשלתם.
האופוזיציה מחמיצה את ההזדמנויות הללו. אילו היו ההצבעות בכנסת בשבוע שעבר, בדיון על ההתרחשות בשטחים, מתקיימות בעקבות הצעות והוספה לסדר־היום ולא בעקבות הצעות אי־אמון, היו סיכויי האופוזיציה רווח הרבה יותר נחת, שכן ההצבעה הקואליציונית היתה מתפרקת, הנהלת הקואליציה היתה נופשת והממשלה היתה נקלעת למבוכה לא קטנה.
אבל האופוזיציה, כשוטה, לקחה בקסם האנכאי של הצעות אי־אמון. בכך היא גם נוגסת נתחים הגונים בסדר־היום של הכנסת ותו־חצי צרה, גם כשוכת לידי הקואליציה, הנהוקת לה בפנים בכל הצבעת אי־אמון, גם מחמיצה הזדמנויות לקעקע את ההצבעה הקואליציונית בנושאים החיוניים ביותר שעל סדר־היום הלאומי וגם מנציחה את ההרגשה המזויפת, בכנסת ומחוץ לה, שהליכוד והמערך יכולים להמשיך כך עוד כמה שנים טובות.

הלוח הכללי

מזכירות/בתבניות מנוסות
המבטיחות עבודה קבועה ובטוחה
בין השעות 14.00–19.00
בתנאים סוציאליים בחלים ללא יום ו.
הדרישות:
■ בוגרות 12 שנות לימוד במגמה העיונית.
■ הופעה נאה.
להתקשר לרבקה טל. 03-5101420

למשרד נסיעות דרוש/ה
סוכן/ת נסיעות מורשה
נסיון מוכח של שנתיים אנגלית־עברית.
לפנות ליהל 03-5449196

לחברת תכנון
דרוש/ה
מהנדס כבישים
– 5–10 שנות נסיון בתכנון כבישים
– שליטה בשפה העברית
– 5 ימי עבודה בשבוע
לפנות טלפונית 03-434453

לבית ספר תיכון בת"א
דרושה
מורה למשרדאות
לפנות בשעות הבוקר
לטל' 03-299610, 03-290340

דבר לפני 60 שנה

לא גירוש – אלא גלות

לפי ידיעה ממוסקבה – טרוצקי ואחרים מבין מנהיגי הקומוניסטים לשעבר הוגלו לגלילות רחוקים, אחרים כהם לסיביר. בחוגים סובייטים מודיעים כי זינובייב וקאמנב אשר הגישו לוועד המרכזי מכתבי חרטה, אינם בין הגולים.

אספת הועד הלאומי

באספת הועד הלאומי שנפתחה בירושלים נוכחו כמעט כל חברי הועד, ב"כ הקהילות, חברי ההנהלה, עתונאים וקהל אורחים גדול. ה' ד. ילין פתח בנאום הגיני והח' בן־צבי סיים את הנאומים והברכות על אישור כנסת ישראל. הועלתה גם דרישת הישוב מהועד החקלאי בפ"ת.

ברלין־קהיר במוטוציקל

ב־8 בינואר הגיעו לחיפה שני רוכבי מוטוציקלים. חברי "קלוב האבטומוביליסט הגרמני", ה"ה גרלמן וד"ר שפיר, העושים את דרכם מברלין לקאהיר.

לפני 40 שנה

מוה"ב תבטיח ביצוע החלטות האו"ם

המזכ"ל של האו"ם הודיע שבשעת הצורך תקח מוה"ב על עצמה את מלוא האחריות להגשמת החלטת העצרת.

דחיית עליה וקבלת זכיונות

לאלה תשאף המשלחת הבריטית בלייקסאכסס. הדרישה הבריטית לדחיית העליה הבלתי־חוקית על נימוקים "המוסריים": למנוע תלאות מן הפליטים, שלא הוכנו עדיין בשבילם "סידורים מתאימים בארץ".

התקפה על רמת־רחל

התקפה שנמשכה כשמונה שעות, נערכה על רמת־רחל. הצבא והמשטרה גילו יחס אדיש לנקודה בכל יכולתם. בהתקפה נגרמו נזקים והטלפון של הנקודה נותק.

של מי החיים האלה בעצם?

עד לפני שנים מספר שימשה הביולוגיה כקובעת ומגדירה את מעמד האשה. ההגבלות שהוטלו על הנשים ומעמדן תורצו ביכולתן ללדת ילדים. בארצות המערב בוטלו מגבלות אלו וההתייחסות לאשה, לפחות מבחינת החוק, היא כאל אדם עם מלוא הזכויות.

אולם גם על הישג אלמנטרי זה קיים איום ורבים מוכנים להגביל את זכויות האשה תחת הסיסמה של טובת העובר. בקליפורניה נדונה הצעת חוק, להטיל מאסר על נשים שאפשר לפרש את התנהגותן כמסכנת את עוברן

פמלה סטיוארט בעת הדיון המשפטי

מאת אראלה דאור

פמלה סטיוארט היא אמריקאית תושבת קליפורניה שאיבדה את תינוקה בן ששה שבועות. היא נעצרה ונאסרה על־פי סעיף משנת 1926 בחוק העוסק בהגנת הילד. התביעה טענה כי ההתנהגות של סטיוארט בזמן ההריון תרמה למות התינוק.

החוק במקורו נחקק כדי שאפשר יהיה לאכוף על אבות מחוייבות כלפי ילדיהם ולהטיל עליהם את אחזקת הילדים. התביעה ניסתה, במקרה זה, להרחיב את תחולת החוק ולהשתמש בו כדי לקבוע את מידת המחוייבות של אשה בהריון כלפי העובר שאותו היא נושאת.

פמלה סטיוארט דיממה ביום הלידה. התינוק נולד עם פגמים חמורים במוחו. המשטרה שעצרה אותה טענה, שסטיוארט חיכתה שש שעות עד שפנתה לבית החולים ובכך סיכנה לא רק את עצמה אלא גם את התינוק שעמד להיוולד. נוסף לכך, טענה המשטרה, נמצאו שרידים של ברביטוראטים ואמפטמינים בדמה.

העילה להגשת התביעה נגד סטיוארט היתה הרצון לעשות משהו בקשר למספר הגדול של עוברים החשופים לסמים ברחם אימם. לו היתה התביעה מתקבלת, אפשר היה לגזור על סטיוארט עד שנה מאסר וקנס של 2000 דולאר.

האם התביעה היתה מוצדקת? השופט בסאן־דייאגו, המקום שבו נשמע המשפט, לא חשב כך. הוא קיבל את הטיעון של האיגוד האמריקאי לזכויות האזרח, שהחוק אינו עוסק בעוברים שטרם נולדו וכמו כן לא ראה השופט כל הצדקה להתערבות השלטונות ולהפקעת הזכות הבסיסית של האשה לפרטיות.

אולם זה לא היה סוף הסיפור.

הנסיון להרחיב את התחולה של החוק לא נשאר בגדר מקרה בודד. הוא נהיה לחלק ממערכה שלמה המנסה להגביל את זכות האשה על גופה וליטול ממנה זכויות אלמנטריות של אוטונומיה וריבונות.

אד רויס, סנאטור במדינת קליפורניה, החליט לצאת להגנת העוברים שלא נולדו. לאחר כשלון התביעה במקרה של סטיוארט הוא הכין הצעת החוק הכוללת הגנה מפורשת על העובר. החוק המוצע מאפשר להעמיד לדין פלילי כל אשה בהריון, שניתן לראות בהתנהגותה סכנה לעובר. אם החוק יתקבל, תהיה כל אשה בהריון בקליפורניה נתונה תחת האיום של העמדה לדין פלילי אם אפשר יהיה לפרש את התנהגותה כמסכנת את חיי העובר.

החוק הובא לפני ועדה משפטית שבדקה את ההצעה ושמעה את הטיעונים של שני הצדדים, המתנגדים והמצדדים.

הוועדה קיבלה את הטיעון כי החוק נוגד את החוקה ופוגע בזכויות הפרט שעליהן היא מגינה ופסלה את ההצעה. הוועדה קיבלה גם את הטיעונים של המתנגדים לחוק, שיהיו לו תוצאות הפוכות מאלה שהוא רוצה להשיג: נשים, במיוחד אלה מהאוכלוסיה הנמצאת בסיכון גבוה, תחששנה לפנות למוסדות רפואיים שמא יימצא פסול בהתנהגותן והן תישלחנה למאסר ובכך תחול הרעה במצב.

פמלה סטיוארט היתה במעצר ששה ימים. לא משום שנמצאה אשמה, שהרי התביעה בוטלה, אלא מהסיבה הפשוטה, שלא היתה לה אפשרות לשלם את הערבות הנדרשת להשתחרר עד המשפט.

סנאטור רויס לא נרתע מהפסילה החד־משמעית של הוועדה. הוא אינו מוותר וממשיך במאבק למען החוק. השינוי היחיד שאותו הוא מוכן לקבל הוא – הכנסת אופציה של טיפול תרופתי. יועציו גם טוענים, שתנאי הערבות שיידרשו יהיו קלים. אולם, כפי שמציינת ג'ודי רוזן, אחת מעורכות הדין של סטיוארט וחברה בארגון לזכויות האזרח, אפשרות כזאת איננה קיימת. המבנה המשפטי אינו מאפשר זאת: הערבות נקבעת לכל מקרה בנפרד, ולא בהתאם לחוק שעל־פיו נעשה המעצר.

רוזן והמתנגדים האחרים מצביעים על כך, שהחוק המוצע אינו תורם לפתרון הבעייה האמיתית, והיא: ריבוי הנשים בהריון הנמצאות מחוץ למסגרת רפואית. בשנה שעברה, כשלושת אלפים נשים בהריון בקליפורניה לא קיבלו כל טיפול רפואי בגלל מחסור בכסף או היעדר ביטוח רפואי. המצדדים בחוק, לעומת זאת, אינם תומכים בהרחבת התמיכה הכספית בשירותים רפואיים לנשים בהריון.

כל אשה בהריון מעוניינת מן הסתם לעשות את המכסימום לטובת העובר. אולם לא זאת התמונה המתקבלת מהצעת החוק. נקודת המוצא של החוק הפוכה והוא מעמיד בשאלה את ההתנהגות של כל אשה. ואין קל מזאת: קפה, סיגריות, אלכוהול ועוד מוצרים חוקיים רבים אחרים, הם מקור להשפעה שלילית על העובר. ויש סכנה שהדיאלוג בין הנשים והממסד הרפואי ייעשה בצל איום של תביעה פלילית.

כבר היום יש זלזול של חלק מהממסד הרפואי ברצון החולה. בארה"ב היו מקרים של ניתוח קיסרי על פי צו משפטי וצעירה אף נעצרה למשך זמן ההריון בטענה שהיא חסרה את היכולת למצוא את השירותים להם היא זקוקה. סקר שנעשה ב־76 מוסדות אוניברסיטאיים־רפואיים בארה"ב מראה, כי קיים מיעוט לא מבוטל, כמעט כמחצית מהנשאלים, החושב שיש להטיל מעקב על נשים בהריון ולחייב אותן לקבל טיפול רפואי. כרבע מהנשאלים תמכו בסנקציה של מעצר כדי להבטיח קבלת הטיפול. מספר דומה ראה בלידה מחוץ לכתלי בית החולים דבר שיש לאסור עליו. גם בארץ מנסים למנוע לידות מחוץ לבית החולים על ידי העמדת קשיים בקבלת כספי הביטוח הלאומי.

סנאטור רויס צופה תמיכה לא רק של הקבוצות המתנגדות להפלות אלא גם של עורכי דין ורופאים. הצלחה של רויס תביא לשינוי הגישה לנשים בעת הריונן לכדי רחם בלבד ולא אדם שלם, עם אישיות ורצונות משלו. אך לא בהריון בלבד מדובר. הפלות, קשיים בלידה ופגמים מולדים יכולים להיות תוצאה לאו דווקא של התנהגות בזמן ההריון אלא עוד הרבה לפניו.

האם כולנו נהיה חייבות בדין וחשבון על התנהגותנו ועל צורת החיים שלנו והשפעתן על עוברים פוטנציאליים?

■ הפרטים נלקחו מ"הבטאון הרפואי של ניו־אינגלנד", מאי 1987.

„כפר עופרים", התקוה והקשיים להגשמתה

מאת נעה גל

יותר מהכל בולטים על פניה של תקוה דימנט סימני עייפות גדולה. תקוה היא אמא של עדי, היום בן 21. עשרים ואחת שנים של קשיים והתמודדות עם תפקוד ברמה נמוכה, עם תלות בלתי פוסקת. עדי לא מדבר, לא קורא ולא כותב. לא לומד חשבון. הוא זקוק להשגחה ולסיוע מתמידים. לא יכול לעזוב את הבית ולהסתדר מחוצה לו בכוחות עצמו. „העולם הפנימי שלו לא כפוף לעולם החיצוני שבו הוא חי", מסבירה אמו, „לא על פי הערכים ודרכי ההתנהגות הנורמליים. אנחנו למדנו לקרוא אותו והוא, במשך הזמן, באופן עקבי ורצוף ואחרי הרבה תרגול, למד לקרוא אותנו".

עדי הוא אוטיסט. להורים, בעל מפעל, ותקוה, מורה בבי"ס מקיף, יש עוד שני בנים, האחד בוגר מעדי והשני צעיר ממנו. משפחה שכל חייה סובבים סביב עדי, מתוכננים ומאורגנים בהתאם לצרכיו.

„עדי נולד בלידה רגילה. במשך חודשי חייו הראשונים הבחנתי שאיננו מגלה סימני תקשורת ותגובות המתאימים לתינוקות בני גילו. הוא לא דיבר בזמן, לא החזיר סימני חיבה. בסביבות גיל שנתיים אמר לי רופא באופן חד־משמעי שהוא אוטיסט.

„התגובה שלי היתה, כמובן, קשה. נוסף על כך, מעבר לקביעת העובדה לא נתנו לנו הרופאים שום הדרכה ועצה. כי כל הידע וההיכרות עם תופעת האוטיזם היו מוגבלים בתקופה ההיא. לא היו פסיכולוגים ומדריכים שיעזרו, לא מוסד מתאים שיקלוט את הילדים האלה.

„התחושה החזקה ביותר שלנו היתה בדידות.

„אחרי שהתאוששנו מההלם הראשוני וקלטנו את מלוא המשמעות של המצב, התחלנו לחפש דרכים לעזור לעדי. בשנים הראשונות הוא עבר מגן לגן. אחר כך, במחלקה מיוחדת בבית החולים „שיבא", ניתן לו טיפול פסיכיאטרי, יחד עם ילדים נוספים במצבו. כשהיה בן שבע אמרו ב„שיבא": אין לנו מה להוסיף יותר לקידומו. נתנו לנו להבין שאין תקוה להתפתחות נוספת ועדיף שנעביר אותו למוסד מחוץ לבית.

„אני סרבתי בכל תוקף. באותה תקופה כבר יצרנו קשר עם הורים אחרים, והגיעו לידיעתנו שיטות טיפול חדישות מהעולם. החלטנו ליזום הקמת מוסד חינוכי ולצורך זה – ולצרכים נוספים – הקמנו בשנת 1974 את אגודת אלו"ט לקידום הילדים האוטיסטים בארץ".

הדרך היתה, כצפוי, רצופה הרבה תלאות בירוקרטיות ולא מעט חוסר רגישות, לפי דבריה של תקוה.

במשך שנתיים חיפשו ההורים מבנה שיתאים לבית הספר המיוחד. „ביקשנו הכרה ממשרד החינוך, מהשרות למפגר במשרד הרווחה, ממשרד הבריאות. בכל מקום נאלצנו להאבק כדי לשכנע את הנוגעים בדבר שהילדים שלנו נהרסים במקומות שאינם מתאימים להם. וכמובן – תקציב. חסר ומחסור בכוח אדם מקצועי.

„חפשנו צוות שיעזור לילדים. וכך הבאנו על חשבוננו שני מורים – פסיכולוגים, מבי"ס לילדים אוטיסטים בוושינגטון, שהכשיר צוות מדריכים ומטפלים ממסגרת החינוך המיוחד במשרד החינוך ונתן גם הדרכה להורים. שכרנו מבנה ישן בצפון ת"א, שיפצנו אותו ומאוחר יותר קבלנו מעירית ת"א את מבנה בית הספר „הר נבו", שהפך לבית הספר „יחדיו". זוהי המסגרת החינוכית הראשונה והיחידה, המיוחדת לילדים אוטיסטים.

„עדי לומד בבית הספר הזה מגיל תשע. המטרה היתה, שהילדים ישהו שם עד גיל 16, לכל המאוחר. את ההסעה מממנת המועצה המקומית, את שהיית הילדים עד השעה שתים־עשרה בצהרים מממן משרד החינוך. את השעות מהצהרים ועד שש בערב, שעת החזרה הביתה, מממנים ההורים יחד עם האגודה. בפועל נמצאים בבית הספר ילדים בוגרים יותר, כמו במקרה של עדי. וכך הוחלט על הצעד הבא: הקמת מוסד פנימייתי מתאים למתבגרים, שיהיה מסגרת מוגנת לחיות בה למשך כל חייהם.

„אני אישית נסעתי מתל־אביב צפונה, עד חיפה, ביקרתי בכל המועצות האזוריות והישובים וחפשתי שטח אדמה מתאים למבנה הפנימיה. איש לא היה מוכן להקצות לנו שטח בתחום ישובו", מספרת תקוה. לבסוף, לפני שלוש שנים נמצא המקום המתאים, שהקצתה מועצת רמת השרון בקרבת „הכפר הירוק", והוחל בבנייתו של „כפר עופרים" – מוסד חינוכי למתבגרים אוטיסטים, ע"ש עופר אביגדורי ז"ל, שסבו קיפח את חייו התאבד, מתוך יאוש ואוזלת יד נוכח מצבו.

אך סדרת המצוקות לא תמה. המוסד יכול להכיל 30 עד 35 מתבגרים והמתדפקים על שעריו נאמדים, לדברי תקוה, במאות. „זוהי ההוכחה לכך, שנחוצים עוד מוסדות דומים באזורים אחרים בארץ. ואנחנו, אומנם, מיחלים להקמת פנימיות נוספות בגליל, בירושלים, בדרום. קשה לי לחשוב שבשל מצוקת מקום לא יקבלו את עדי למוסד. אני יודעת שישנה סכנה כזו, ואני מתארת לעצמי מהי הרגשתם של הורים אחרים במצבי... אנחנו, במשפחה, הגענו לקצה גבול היכולת. איננו מסוגלים עוד להחזיק את עדי בבית. אבל לא הייתי רוצה שיאבד במוסד את כל הרגלי החיים המסודרים שלמד בבית ויסוג לאחור. אני לא רוצה שהמוסד החדש יהיה „בייביסיטר", אלא מוסד שיקומי־טיפולי, שיהיה תחליף לבית חם, נותן ואוהב. התכנון הוא, שתהיה בו הדרכה שוטפת ועזרה בהתפתחות. אם ישנם מתבגרים שיכולים לרכוש מיומנויות מקצועיות, שיוכלו לעזור להם שם".

עכשיו חסרים 700 אלף דולר להשלמת העבודות לקראת פתיחת הכפר. תקוה דימנט מדברת על „עיוות מבחינה ממסדית". „יום ההתרמה השנתי הוא, לדבריה, האפשרות היחידה לעזור להורים ולאגודה. אין גורם ממלכתי, ולו אחד, שהקציב סכום כלשהו למטרה זו. המעמסה הכספית הכבדה נופלת, לדבריה, על כתפי ההורים. משרד הבריאות הבטיח, בזמנו, לתקצב את המקום, לכשיקום, באופן שוטף. התקציב יהיה מקביל לזה של בית חולים לחולי נפש ועל פי מתכונת דומה: בעד כל מיטה.

„השאלה הגדולה שאני שואלת את עצמי: מה יהיה בעתיד? מעסיקה אותי בעיית השנים הבאות. אני דואגת לשילובו של עדי בסדרי החברה בה יחיה, ומאוד חוששת שלצורך מילוי הציפיות השיקומיות־טיפוליות שיש לי מהמוסד החדש, תקציב של בית חולים לחולי נפש, לפי מספר מיטות, לא יספיק".

יום ההתרמה יתקיים ביום חמישי השבוע, ה־14 בינואר. הציבור יכול לתרום גם בחשבון 270090 בבנק הפועלים, סניף רמת, תל אביב.

ציור של ילד אוטיסט, תלמיד ביה"ס „יחדיו", מייסודה של אלו"ט

יוזמה של אנשי קרן לב"י, הקרן לבטחון ישראל, הביאה למפגש בין חיילי בית הספר למקצועות אחזקה לבין קשישים בבית האבות „המבריא". אנשי לב"י שבהם מדובר, הם שישה חיילים בצבע קבע, המהווים יחידה צבאית בפני עצמה. במסגרת הערכותם לגיוס כספים מן הציבור, הם יוזמים מפגשים אנושיים לקירוב לבב קהל התורמים לחיילי צה"ל. בבית הספר למקצועות האחזקה של צה"ל רוכשים החיילים מקצוע. זהו מוסד חינוכי לכל דבר ועיקר תקציבו מקרן לב"י. בתמונה: חיילי הבסיס למקצועות אחזקה וקשישי „המבריא" במסיבה.

בלהה דבורי

הגליל – סגולה להצלחה

אידילונג
ממליץ ולהיפך

„הדר הגליל" חוגגת שנה לפעילות השוקולדית שלה.

נתכנסו, בחדר קטן בבית סוקולוב, הרבה יותר עתונאים משיכול החדר להכיל (מה? כל כך הרבה עתונאים מתעניינים בייצור שוקולד?) ומנכ"ל „הדר הגליל" ד"ר עמי דולב, סיכם בפני המתכנסים שנת פעילות מבורכת.

הד"ר דולב הוא משאת־נפש של כל חברה ליחסי ציבור. כוכב תקשורתי ממש. בלשון בהירה ופשוטה, בלי התחכמויות והסתבכויות, קיבלתי ממנו בדיוק את התמונה שהוא רצה להציג לפניך.

גם על כל השאלות הוא ענה מבלי לענות על מה שלא רצה לענות עליו.

נו, אז „הדר הגליל" היא הצלחה. נכנסו יפה לשוק ומרחיבים ומייצרים מוצרים נוספים – סיכום מתוק כמו השוקולד.

חוץ מדבר אחד:

הד"ר התלונן, שאחת הבעיות של אזור פיתוח כמו צפת, המקום שבו שוכן בית־החרושת, הוא הקושי להשיג כוח אדם מעולה. הצלחה בצפת, טוען ד"ר דולב, היא לעבור לתל־אביב.

ויש כאן תמיהה גדולה:

שתי הצלחות גדולות בשטח הצרכנות, הצלחות שסחבו אחריהן את כל השוק, הצלחות שאפשר לומר עליהן שהן מהוות נקודה ביפנה בין שתי תקופות – התקופה שלפני „הדר הגליל" ו„יין הגולן" התקופה שאחריהן – שתי הצלחות ששינו את מפת המדינה בכל מה שנוגע ליין ולשוקולד – ושתיהן נמצאות בצפון של המדינה. אז למה, בעיני שוכני צפת ורמת הגולן, איש מצליח חייב להיות תל־אביבי?

מעניין, איפה גרים המנהלים של שני מפעלים מצליחים אלה?

את הפרס הזה מר דולב לא ציין...

„צא לנוף אך אל תקטוף"

שבוע שמירת הטבע שיתקיים בשבוע ט"ו בשבט (6.2.88–30.1.88) יוקדש השנה לשמירה על פרחי הבר, תחת הסיסמה שבכותרת, וזאת כדי לחזק את קהל השומרים על ערכי הטבע והנוף בארץ ולהרחיבו. היום ידועים בארץ למעלה מ־2500 מינים של צמחי בר – עושר יוצא דופן בהשוואה לארצות אחרות, בהתחשב בגודלה של ישראל. עם זאת, מתעורר מדי פעם הצורך לשוב ולהעמיק את ההיכרות עם פרחי הבר כדי להבטיח את שמירת המינים המוגנים הנמצאים בסכנת הכחדה.

במהלך שבוע זה יתקיימו אירועים שונים: צעדה בעקבות הפריחות, טיולים וסיורים ללא תשלום, הרצאות, תערוכות ציורים והקרנות סרטי טבע. חלק משמורות הטבע יהיה פתוח בשבת, 30 בינואר, ללא תשלום. פרטים: במודיעין של החברה להגנת הטבע, טל: 03־375222.

תשמור על פרחי ארצנו

מלוא הקשת סגנונות וצבעים

מאת ורדה צימרמן

גרשון ברם עדיין מאמין בפוטר. הוא ממשיך לעצב שפע מהמגוון של דגמים מפוטר – פלוס: פלוס פרווה סינטטית, פלוס כותנה ציינס מבהיקה, פלוס (מעט) גברדין ולורקס. אבל הפוטר עודנו המלך. גם לחורף הבא. הצצה לשנה הבאה התאפשרה בתצוגת האופנה שערך לטובת האגודה הישראלית לטרשת נפוצה. במטרה לעודד איסוף תרומות לבניית מעון לחולים במחלה חשוכת המרפא הזאת.

לא את כל הדגמים אפשר יהיה לרכוש בחורף זה או הבא אחריו, אבל לפחות נוכחנו שוב לדעת, שברם הוא אופנאי פורה ומלא הפתעות. 30 דוגמנים ודוגמניות צעדו על מסלול מלון הילטון במשך כשעה ופרשו לפני הקהל מיגוון עצום של סגנונות. הקו הספורטיבי מאוד זכה לחידוש צבעוני בציינס כותנה מבריק, בצבעים עזים. פסי אפליקציות בבגד עצמו או במלוא הדרו במעילי גשם, ועליוניות בוורוד, כחול, כתום, צהוב. ואפשר להסתכן ולהתנבא שאלה יהיו דברי־מבחר. בוואריאציה על הפוטר הקלאסי או במחליפיו. הרכסנים, אומר ברם, גם הם ימשיכו ללוות אותנו בחורף הבא וגם המיני, בחצאית צרה או בקלוש. אבל... ושוב החידושים: מכנסוני הגרב שמתחת יהיו דו־צבעוניים. לכל רגל הצבע שלה, נקודות אור לבגד שחור כולו. והבלוזונים לפעמים יסתירו את החצאית כמעט לגמרי. המיני הזה לא תמיד יהיה סימטרי ותתוסף לו פרווה סינטטית קצרה יותר. האי־סימטריות, אגב, חוזרת גם במעילים ובחלקים עליונים צמודים למותן. כן, המותן עדיין מודגשת מאוד, אם בחולצות צמודות אם בחותך בבגד ואם בחגורות־כיסים.

אלמנט נוסף שחזר בתצוגה היו הברדסים – גברים רעולים במברדסים וגם נשים, בחולצות שכמיה שצווארון מתקפל ונפתח בצורות שונות.

ועוד אצל ברם: מכנסיים במותן גבוהה מאוד, הנושקת לזוזה חולצות קצרצרות, לגברים וגם לנשים. פונצ'ו־גשם מבהיק בשלושה צבעים חזקים, גם הוא לגברים ולנשים. ובכלל, הגברים זוכים לתשומת לב רבה בקולקציה. לפחות אלה היכולים להרשות לעצמם ללבוש מכנסיים רחבים־רחבים־רחבים, מקטורנים עם צווארוני צעיף, מכנסיים ללא רכיסה או ג'קטים מפרווה סינטטית כמו הנשים. שלמען עיצב ברם מערכות רבות בשילוב פרוות סינטטיות מסוגים שונים ובצבעים שונים, חלק במרכיב בגד וחלק במעילי־קלוש, המזכירים במקצת את אלה שלבשו כוכבות הקולנוע הזוהרות של אז.

האריגים, אגב, רובם חלקים. במקום הדפסים מקושטות החולצות בכפתורים מבהיקים או בפסי אפליקציות מציינס מבריק. מעטים מודפסים כבאטיק. קשת הצבעים מתרכזת בשחור, לבן, חומים שונים, ירוק, אדום, כחול וסגול.

ים סוף כהשראה

ב־20 בינואר ירדו תלמידי שנה ב' במחלקה לצורפות של האקדמיה בצלאל לחוף ים סוף. הם ישהו במקום יומיים כדי להתרשם ולחוש את הפאונה והפלורה של המקום וכשיעלו שוב לירושלים, יוכלו להתחיל בעבודה על פרוייקט: עיצוב סיכות סביב חיי הצומח שבאזור.

זה יהיה הפרוייקט השלישי של תלמידי המגמה, המתקיים בשיתוף עם תכשיטי „פרני". השינוי הפעם הוא – הכללתו בתכנית הלימודים. בשנתיים הקודמות יצרו תלמידי המגמה לצורפות טבעות בסגנון שנות החמישים וכן ענקי צוואר בהשראת יצירות מוסיקאליות, לאותו גוף מסחרי. עבודות אלו מוצגות בבית „פרני" גם היום וכמה מבוגרי המגמה הם היום ממעצבי החברה וכולם מרוצים. ב„פרני" רואים בזה נחת מתוצאות הפרוייקטים הקודמים, ולתלמידי „בצלאל" ניתנת הזדמנות לעבוד בחומרים יקרים ולהתנסות בעבודה מעשית בתנאי השוק.

הסיכות שיעוצבו במסגרת הפרוייקט יוצגו בתערוכה שתתקיים בבית „פרני" במארס. ועדת שיפוט בראשותו של אלבי' חורך, מנהל המחלקה בבצלאל, נציגי „פרני" וגם נציג מבין הסטודנטים יבחרו את הסיכות לתצוגה. במסגרת התערוכה יחולקו גם פרסים.

תאונות־דרכים חמורות בשנת 1987

תאונות/ נפגעים	סה"כ 1987	סה"כ 1986	השינוי באחוזים	ממוצע שבועי 87	ממוצע שבועי 86	השינוי באחוזים	ממוצע חודשי 87	ממוצע חודשי 86	השינוי באחוזים
קטלניות	438	368	19%	8	7	19%	36	31	19%
קשות	2898	2594	12%	56	50	12%	242	216	12%
סה"כ חמורות	3336	2962	13%	64	57	13%	278	247	13%
הרוגים	497	415	20%	10	8	20%	41	35	20%
פצועים קשה	3750	3331	13%	72	64	13%	312	278	13%
סה"כ נפגעים	4247	3746	13%	82	72	13%	354	312	13%

1987: 497 הרוגים, 3,750 פצועים קשה

בשבוע הראשון של 1988 נמשכה מגמת הירידה במספר ההרוגים

מאת אריה ארד

עליה של 20 אחוז במספר ההרוגים ושל 13 אחוז במספרם של הנפגעים קשה - זה סיכומו של קציר הדמים בכבישי הארץ בשנה שעברה. אולם לקראת צאת השנה הסתמנה מגמה של התמתנות ובחודשיים האחרונים חלה ירידה רצופה הן במספר ההרוגים והן במספר הנפגעים קשה. לפי שעה אין הסבר חד־משמעי לתופעה.

ב־1987 נהרגו 497 איש ב־438 תאונות קטלניות בהשוואה ל־415 איש ב־368 תאונות בשנה הקודמת; 3,750 איש נפצעו קשה ב־2,898 תאונות קשות בהשוואה ל־3,331 איש ב־2,594 תאונות ב־1986. בעשרה אנשים נהרגו בשנה שעברה מדי שבוע ו־72 נפצעו קשה בהשוואה לממוצע שבועי של שמונה הרוגים ושל 64 פצועים קשה ב־1986.

למרות שהשנה האחרונה היתה קשה מאד מבחינת הקטל בדרכים, אפשר אולי לשאוב עידוד ממגמת הירידה במספרן של התאונות בסופה של השנה. לאחר ירידה של 19 אחוז במספר ההרוגים בנובמבר בהשוואה לאוקטובר, חלה בדצמבר ירידה נוספת של 9 אחוזים. 39 איש נהרגו בדצמבר בהשוואה ל־43 בנובמבר ול־44 בדצמבר 1986, ירידה של 11 אחוז. מספר ההרוגים בדצמבר האחרון, כמוהו כירידה של חמישה אחוזים בהשוואה לממוצע החודשי בשנה שעברה.

מגמת הירידה במספרם של ההרוגים נמשכה גם בשבוע שעבר, השבוע הראשון של ינואר: למרות עליה של ששה אחוזים במספר התאונות הקטלניות, מסתמנת ירידה של עשרה אחוזים במספרם של ההרוגים. בהשוואה עם הממוצע השבועי של השנה שעברה מגיעה עוד יותר. מסתבר, שבהשוואה לממוצע השבועי של השנה שעברה חלה ירידה במספרם של ההרוגים תוך עליה מקבילה במספרם של הפצועים קשה. אם תתמיד מגמה זו, יתכן שההסבר לירידה במספר ההרוגים מאז נובמבר נעוץ בהחלת החובה לחגור חגורות־בטיחות גם בערים במועד זה. לפי שעה אין כמובן וודאות, שזה ההסבר הנכון הדורש מעקב נוסף. בין כה וכה, אם להסתמך על השבוע האחד הזה, אנו נמצאים עתה בקצב שנתי של 364 הרוגים ושל 3,900 פצועים קשה - ירידה של כ־30 אחוז במספר ההרוגים ועליה של 4 אחוזים במספר הפצועים קשה: העליה במספרם של הפצועים קשה מקזזת את הירידה במספר ההרוגים.

הסיבות לעליה החמורה בתאונות אשתקד ידועות היטב. ייקור יחסי של הנסיעה באוטובוסים מול הזולה מלאכותית יחסית של המכונית ושל הנסיעה בהן בצד הפיגור בסלילת דרכים והתדרדרות צמתים קריטיים יצרו צפיפות בלתי נסבלת בכבישים. למשטרה לא היו די שוטרים לפקח על התנועה ולהסדירה. בתנאים אלה כל מישגה, כל טעות גורמים מיד תאונה.

ואף על פי כן, המגמה השתנתה לקראת סוף השנה, למרות שהתנאים לא השתנו. השינוי היחיד היה החלת החובה לחגור חגורות־בטיחות גם בשטח בנוי. קל איפוא לייחס את הירידה במספר הנפגעים לעניין זה. כן כזמן נוצרה תחושה כי בדרכים מצויים יותר שוטרים ואלה מחמירים יותר ברישום דו"חות.

תאונות חמורות — דצמבר 1987

תאונות/ נפגעים	דצמבר 1987	נובמבר 1987	השינוי באחוזים	דצמבר 1986	השינוי באחוזים
קטלניות	33	40	-17%	38	-13%
קשות	225	219	3%	312	-28%
סה"כ חמורות	258	259	-0%	350	-26%
הרוגים	39	43	-9%	44	-11%
פצועים קשה	301	304	-1%	379	-21%
סה"כ נפגעים	340	347	-2%	423	-20%

לי נראה, כי יש להביא בחשבון עוד גורם, אולי חשוב יותר. תופעה ידועה היא, שלאחר גל של תאונות אחוז בציבור בהלה, המביאה לידי יתר זהירות. אוקטובר היה אחד מחודשי השיא בתאונות הדרכים ולדעתי הנהגים אכן נבהלו. התאונות היו לשיחת־היום והנהגים החלו מקדישים יתר תשומת־לב לנעשה סביבם. כן יתכן, שפקקי־התנועה המתמידים מיום ליום ומזג־האויר הגשום הביאו אנשים למעט ככל האפשר לצאת מבתיהם וממשרדיהם וכך פחת מספרן של הנסיעות.

בין כה וכה, יש להמשיך במעקב כדי לראות, אם מדובר בתופעה חולפת או בשינוי של ממש במגמה. והעיקר: אסור לשקוט על השמרים.

תאונות־דרכים חמורות — ינואר 1988

תאונות/ נפגעים	1-7.1	סה"כ ינואר 88	חשבון חודשי	דצמבר 1987	השינוי באחוזים	ינואר 1987	סה"כ 1988	ממוצע שבועי 88	ממוצע שבועי 87	השינוי באחוזים
קטלניות	7	7	35	33	6%	34	7	7	8	-12%
קשות	59	59	295	225	31%	249	59	59	56	5%
סה"כ חמורות	66	66	330	258	28%	283	66	66	64	3%
הרוגים	7	7	35	39	-10%	35	7	7	10	-30%
פצועים קשה	75	75	375	301	25%	313	75	75	72	4%
סה"כ נפגעים	82	82	410	340	21%	348	82	82	82	0%

חמישה ימי גשם: 20־70 אחוז מהמיכסה לחודש כולו

חמישה ימי גשם בשבוע הראשון של חודש ינואר סיפקו 21 עד 69 אחוז מכלל הממוצע הרב־שנתי לחודש כולו. הגשמים שירדו מתחילת העונה עד יום ה' סיפקו 110 עד 176 אחוז מהממוצע העונתי. למעשה כבר ירדו 51 עד 88 אחוז מכלל הממוצע הרב־שנתי לחורף כולו.

למעשה נמשך פרק־הגשמים האחרון ארבעה ימים בלבד, מיום א' עד יום ד' ורק בנגב המשיך לרדת גשם גם ביום ה'. בפרק־הגשמים האחרון, שהחל ביום א' ירדו בחיפה 90 מ"מ, בתל־אביב 68, בבית־דגן 65, בהר־כנען 63, בעמק יזרעאל 52, בעזה 41, בדגניה 36, בירושלים 27, בבאר־שבע 26 ובאילת 12 מ"מ.

מתחילת העונה ירדו באילת 59 מ"מ גשם, שהם 240 אחוז מן הממוצע כל החורף ו־595 אחוז מן הממוצע לעונה עד כה. תיירים, שביקשו להימלט לאילת מפני החורף האירופי, עמדו משתאים מול הגשמים העזים באזור, בעוד באירופה יש עצירת שלגים ממושכת.

רק ירושלים יצאה יחסית מקופחת בפרק־הגשמים האחרון, שכן קיבלה 2 מ"מ פחות מהממוצע היחסי לשבוע הראשון של ינואר; אולם מבחינת חלקה בעונה כולה מצבה טוב, כאשר הגשמים שירדו בה מגיעים ל־152 אחוז מהממוצע לעונה עד כה.

כבר היום עשויים הגשמים להתחדש, כאשר מגיע לארץ האפיק הדרומי, כפי שנחזה בסוף השבוע. בשבת נמצא בשמי הארץ רכס ברומטרי מלווה בזרימת אוויר יבש וחמים מהמזרח. אולם אתמול באו עננים רבים בגובה רב ובינוני. הגשמים עשויים להתחיל היום בצפון בריעון מה, אולם אחר כך יתחזקו ויתפשטו ליתר חלקי הארץ. הם ייפסקו בהדרגה מחרתיים. עם תחילת הגשמים שוב ירדו מידות החום.

גשמים בינואר 1988

המקום	סה"כ בינואר	ממוצע ינואר	ב־% מממוצע	ממוצע יחסי	ב־% מהיחסי
תל־אביב	68	132	52%	30	128%
חיפה	90	131	69%	30	204%
עזה	41	83	49%	19	118%
בית־דגן	65	135	48%	31	113%
העמק	52	129	40%	29	77%
ירושלים	27	126	21%	29	-6%
הר־כנען	63	194	32%	44	43%
באר־שבע	26	47	55%	11	142%
דגניה	36	97	37%	22	64%
אילת	12	2	780%	0	3354%

הגשמים מתחילת העונה עד 7.1.88

המקום	סה"כ עד 7.1.88	הממוצע לעונה זו	ה־% מהממוצע לעונה זו	הממוצע השנתי	ה־% מהממוצע השנתי	הממוצע לעונה מהממוצע לשנה
תל־אביב	424	296	143%	539	79%	55%
חיפה	445	253	176%	508	88%	50%
עזה	218	198	110%	371	59%	53%
בית־דגן	360	277	130%	535	67%	52%
העמק	315	221	142%	483	65%	46%
ירושלים	271	179	152%	486	56%	37%
הר־כנען	408	289	141%	718	57%	40%
באר־שבע	104	85	121%	204	51%	42%
דגניה	197	162	122%	384	51%	42%
אילת	59	10	595%	25	240%	40%

גידול בתיירות הנוצרית; ירידה בתיירות היהודית

מאת דויד מושיב

נתוני התיירות לשנתיים האחרונות מראים, כי בצד גידול ניכר בתיירות הנוצרית לארץ יש קפאון או אף ירידה בתיירות היהודית. שר־התיירות אברהם שריר רואה בכך כשלון למפעל הציוני. פירוש הדבר, שפעילי התיירות למיניהם לא הצליחו לחדור לשכבות רבות יותר של העם היהודי. אמנם מקרב התיירים האמריקאים היו היהודים 70 אחוז, רובם במסגרת ביקורים חוזרים, והנוצרים 30 אחוז, אולם בקרב התיירים מאירופה היו היהודים רק 26 אחוז והנוצרים 74 אחוז.

מארה"ב באו בשנה שעברה 420 אלף תיירים, 28 אחוז מכלל התיירים באותה השנה. מסתבר, שרק 300 אלף תיירים יהודים באו מאמריקה לישראל, כלומר רק 5 אחוזים מכלל 6 מיליון היהודים היושבים בארה"ב. נראה איפוא, כי על לשכת התיירות, על הארגונים היהודיים ועל שאר הגורמים הפועלים בקרב היהודים להיות יותר נמרצים כדי להגדיל את מספר היהודים, שיבואו לפחות לבקר בישראל. סביר להניח, שאם יגדל מספרם של היהודים האמריקאים, שיבואו לארץ לביקור ראשון, הם יבואו גם לביקור שני ושלישי וכך יגדל מספר התיירים היהודיים לישראל.

גם בארצות אירופה אפשר להגדיל את מספר התיירים היהודיים לישראל, מה גם שמשך המרחק הוא רק 4־5 שעות טיסה. מאירופה באו לישראל השנה 916 אלף תיירים, 61 אחוז מכלל התיירים שבאו לארץ. הווה אומר, מספר היהודים שבאו מארצות אירופה נע בין 220 ל־240 אלף תיירים. נראה איפוא, שאפשר בהחלט להגדיל את מספר היהודים שיבואו מאירופה. הדבר מחייב הידוק הקשרים בין הקהילות היהודיות ובין ישראל.

יש לקוות כי שנת ה־40 תסייע להגדיל את היקף התיירות היהודית לישראל.

פפושדו: לא תיירות עממית

נשיא התאחדות בתי־המלון אלי פפושדו אומר, שעל המלונאים לשפר את בתי־המלון שלהם. לדעתו יש להקים קרן בת 50 מיליון דולר למימון שיפוצם של מלונות.

לדעתו של פפושדו הגיעה המלונאות בישראל לרוויה מבחינת מספר החדרים ואין עוד לבנות מלונות חדשים. ריבוי החדרים במלונות גורם, לדבריו, תחרות פרועה, המביאה להורדת המחירים. הוא קורא לבסס את התחרות על רמת המוצר המוגש לאורחים.

פפושדו אינו תומך בתיירות עממית המשלמת 10־15 דולר ללילה. לדעתו יש להתבסס על תיירים בעלי היכולת, המוכנים לשלם 75־80 דולר ללילה תמור מוצר טוב.

בסכמו את שנת 1987 אומר פפושדו, כי גדל מספרם של התיירים הנוצרים, בעוד שמספרם של היהודים יציב. הגידול במספר התיירים הגדיל את התפוסה הממוצעת במלונות מ־55 אחוז כ־1986 ל־65 אחוז בשנה האחרונה.

גידול בתיירות מיפאן

עם עליית רמת החיים ביפאן יוצאים מדי שנה מאות אלפים מבני ארץ זו לחופשות לארצות אירופה, לארה"ב ולמקומות אחרים. ישראל רחוקה מאד מיפאן והיעדר קשר אווירי ישיר מקשה על עידוד התיירות משם לארץ. אף על פי כן גדל משנה לשנה מספרם של התיירים היפאנים בישראל.

השנה היא שנת־שיא בתיירות היפאנית לישראל: 7,000 תיירים באו לארץ השנה, גידול של 33 אחוז בהשוואה לשנה שעברה. משרד־התיירות פועל במרץ ביפאן זה שנמקק. פוטנציאל התיירות מיפאן האיעצום.

גם מאוסטרליה הרחוקה באו השנה 17 אלף תיירים. את הפעילות לעידוד התיירות ממדינה זו מנהל הנספח המסחרי בשגרירות ישראל.

טי.וו.איי.: 40 שנה בישראל

חברת־התעופה האמריקאית טי.וו.איי מציינת 40 שנות פעילות בארץ בשורה של חידושים והטבות במערך שירותיה. החברה תגדיל את מספר טיסותיה בקו הישראלי, בניתוק הטיסות הישירות בין נמל בן־גוריון וארה"ב. כן נוספו יעדים חדשים לקווי החברה היוצאים מישראל, בין היתר לסאן־חואן, להונלולו, לשטוקהולם, לקופנהאגן, לברלין, לאמסטרדם, לשטוטגרט ולמינכן. טי.וו.איי. הורידה באחרונה את גיל הזכאים להנחה בכיסותיה מ־60 ל־55 ומעלה.

הטיסה הראשונה של טי.וו.איי. לישראל נערכה במטוס "סופר קונסטלשן" (די.סי. 4) ונמשכה 36 שעות. בשנת פעילותה הראשונה בקו הישראלי הטיסה החברה 900 נוסעים, כמספר הנוסעים הטסים כיום מדי יום ביומו במטוסי החברה בקו הישראלי.

"החורף היפה"

במסגרת התכניות להגדיל את תיירות־החורף הישראלית לחו"ל פועלות "אל־על" וסוכנות "נתור" במשותף בשיווק תכניות "החורף היפה". בתכנית 27 תבילות שונות לאירופה, שמונה לארה"ב וכן תכניות־תיור לדרום־אפריקה, לקניה וחופשות סקי בארצות אירופה.

בין תבילות־התיור לאירופה יש מסלול הקרוי "מועדון תרבות", שבמסגרתו מבקרים באולם הקונצרטים הלונדוני "רויאל אלברט הול" ובאחת ההצגות המובילות בלונדון. הכרטיסים מוזמנים מראש. התבילה "לונדון מפאב לפאב" כוללת סיור רגלי כמדרך אל אחדים מהפאבים ההיסטוריים שבבירה הבריטית.

בקניה כוללות התכניות מסלולי ספארי שונים. מסלולי המסעות בדרום־אפריקה כוללים את הקרוגר פארק, שמורת הטבע הגדולה מסוגה בעולם, ואת אזורי היין. הסיור ביוהנסבורג כולל ירידה למכרה־זהב במעבה האדמה.

חצרות איכרים בכפר תבור

בכפר תבור נפתח החודש מוזיאון "חצרות־האיכרים". האתר כולל שתי חצרות איכרים אופייניות לתחילת המאה. המועצה המקומית רכשה את החצרות כדי לשמר אותן - בהמשך המגמה לשמר את האתרים ההיסטוריים במושבה. עד כה שוחזרו שני בתי־הספר הראשונים ובית־הכנסת.

בית איכרים אחד שוחזר כבתכנתו המקורית על מיבנהו, ריהוטו וכליו, כפי ששימש את משפחות האיכרים מראשית יסוד המושבה בשנת 1901 . הבית האחר ישמש משכן לאמנים שירצו להתגורר במקום ולהציג את יצירותיהם.

750 אלף מטיילים במסגרת החברה להגנת הטבע

750 אלף מטיילים השתתפו אשתקד בפעולות החברה להגנת הטבע. כן קיימה החברה 800 השתלמויות וקורסים, שבהם השתתפו 20 אלף מורים, גננות, מפקחים ומנהלים. 10,000 בני נוער השתתפו בחוגי טבע, בחוגי סיור, ובחוגי נוער של החברה.

החברה מפעילה 26 בתי־ספר־שדה בכל רחבי הארץ. כן מפעילה החברה "מודיעין טבע" - מרכז מידע למטייל המייעץ חינם בכל הקשור למסלולי טיול ולאתרים. לחברה מאגר מידע וכן ריכוז של ספרות בנושאי טבע וידיעת הארץ, עבודות ודוקטורט, עבודות שדה וקטעי עתונות ממויינים לפי נושאים. מאגר מידע זה עומד לרשות הציבור לעיון ולצילום.

שבועות הונגריים במלון דניאל

שלושה שבועות של אירועי פולקלור ומטעמים הונגריים ייערכו במלון דניאל בהרצליה מ־12 בינואר. בין יתקיים מופע קברט „אורפיאוס" מבודפשט, בו יופיעו 13 רקדניות. באודיטוריום של המלון יוקרנו מדי ערב סרטי־איכות הונגריים.

נוסף למופעים אלה תופיע להקת נגנים צוענית במלון מדי יום, כאשר הטועמים נהנים ממטעמים הונגריים שיוכנו על ידי אשפי מטבח הונגריים, שבאו לישראל במיוחד למטרה זו.

יוצרי ה„פסגומי" (מימין לשמאל): אבי שילה, עמיקם שילה וירון ברגר.

צמיג חדשני לאופניים

מאת עודד בר־מאיר

הראש היהודי ממציא לנו פטנטים. הפעם מדובר בפטנט עולמי על טהרת כחול־לבן, פרי המצאתם של שלושה צעירים בשנות העשרים לחייהם. זהו סרט גומי מחוסם הבא לתפוס את מקומו של האבוב („הפנימית" בלשון החבר'ה) בצמיג האופניים ולמנוע בשל כך תקרים כתוצאה מנעיצת קוצים, מסמרים, שברי זכוכית וכל מיני מרעין בישין אחרים.

מהפכה של ממש בתחום גלגלי האופניים צפויה לנו כתוצאה מיוזמתם של ארבעת ממציאי הפטנט – ירון ברגר, עודד סבן, אבי שילה ועמיקם שילה, ארבעתם יוצאי קיבוץ צאלים שבנגב אשר עקרו מביתם הקיבוצי לכרך הגדול והקימו בתל־אביב את חברת „שילבך" המתמחה בייצור ושיווק פטנטים.

„עקב בעיית התקרים האופיינית כל כך לרוכבי אופניים", מסעים בפנינו עמיקם שילה, „ולאחר תחקירים ובדיקות בשטח הגענו למסקנה שיש למצוא פתרון לנושא. הרי לא ייתכן שרוכבי האופניים יבזבזו את זמנם, ממונם ועצביהם על תיקון תקרים כפי שזה קורה לא אחת".

ממחשבה בדבר מציאת פתרון ועד ליישום הרעיון ופיתוחו היתה הדרך קצרה. התוצאה – „פסגומי" (כך שמו של המוצר החדש) המיוצר מתרכובת סודית המבוססת על גומי טבעי. „התרכובת פותחה במעבדה משוכללת של מפעל צמיגים", מגלה ירון ברגר, „ולאחר בדיקות קפדניות הבטחנו יתרונותיו של המוצר".

יתרונותיו רבים. יש לו ל„פסגומי" ראשית לכל: הוא מונע כל תקר הנגרם על ידי עצים, קוצים, שברי זכוכית, אבנים חדות וכו'. הדות למשקלו הנמוך של הפסגומי" אין הוא מכביד על הרכיבה וכל תוספת המשקל הממוצעת לאופניים לאחר הרכבתו נעה בגבולות שבין חצי אחוז לאחוז בלבד.

„תכונותיו הפיסיקליות המיוחדות של המוצר", מציין ירון ברגר, „הופכות אותו לבולם זעזועים הנגרמים על ידי אבנים, כביש משובש או מדרגות. בלימת הזעזועים מגינה על החלקים העדינים באופניים ועל בריאות הרוכב כאחד. חלל הצמיג שקטן עקב הכנסת פס הגומי מגביל את המתח הפנימי של הצמיג וכך קטנים סיכוייו להתפוצץ ותוחלת חייו מתארכת". לא רק לאופניים מיועד מוצרם החדשני. אליבא דיוזמי הרעיון הרי ש„פסגומי" מיושם גם לגבי עגלות נכים וקלנועים חשמליים.

„היקף מכירתו של המוצר בעלייה מתמדת", מציין אבי שילה, „ונע סביב כמה אלפי יחידות בחודש. במקביל אנו נערכים, בעידודם של אנשי משרד המסחר והתעשייה, לייצוא המוצר לחו"ל וכבר קיבלנו תגובות נלהבות לרעיון מקניינים מאירופה, ארה"ב ודרום אפריקה".

ממציאי ומשווקי ה„פסגומי" מבקשים להדגיש שהרכבתו היא פשוטה ביותר. „כל ילד היודע לתקן תקר", הם אומרים, „יכול לבצע את הרכבת האביזר החדש בעצמו ולשכוח לאחר מכן איך מתקנים תקרים". פסי הגומי הללו מיועדים לכל סוגי האופניים ולכל מידות הצמיגים המקובלים. מחירו של „פסגומי" לצרכן – 20 שקלים חדשים. לאריזת המוצר מצורפות הוראות הרכבה ועם תום ההרכבה לא נותר לך, אלא לרכב [illegible]

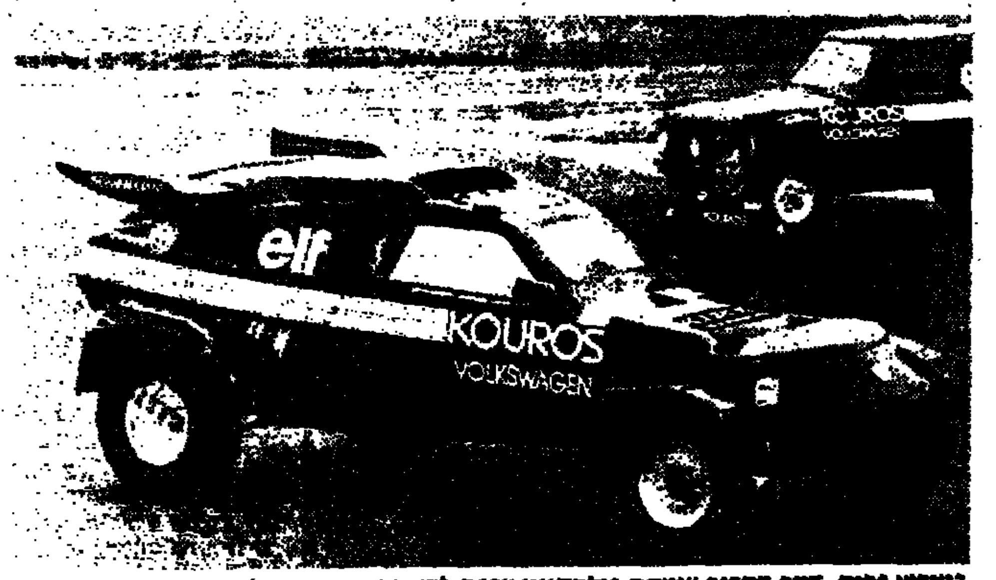

במירוץ פריס–דקר הקרוב עומדת פולקסוואגן צרפת להציג דגם חדש של רכב המירוצים „קורוס פולקסוואגן". רכב זה, שפותח ונבנה על־ידי חברת „רוק אוטומוטו" סביב מנוע פולקסוואגן בעל 16 שסתומים בנפח 1.8 ליטר, כבר השתתף בעבר באירועים ספורט–מוטוריים וזכה בנצחונות: במסלול נירבורגרינג שבגרמניה ובמירוץ 24 השעות של ספא שבבלגיה. בעונת המירוצים 1988 ינהג על הרכב, שמנועו מפיק 320 כוח־סוס, נהג מירוצי האופנועים יוברט אוריול, אשר מחליף לראשונה רכב דו־גלגלי בארבע־גלגלי. הנווט, שילווה אותו יהיה קסביר לפייר. „קורוס פולקסוואגן", ששמו נלקח משם הבושם הגברי, שמפיקה חברת איב סאן לורין, אשר נמנית אף היא עם נותני החסות של הרכב, ישתתף בחמישה אירועים במהלך עונת 1988: מירוץ פריס–דקר, ראלי תוניסיה, ראלי האטלס, מירוץ באיה וראלי הפרעונים במצרים. בתצלום: יוברט אוריול, שנבחר על־ידי „איב סאן לורין" כנהג „קורוס פולקסוואגן" בשל נסיונו הרב והישגיו במירוצי אופנועים במדבריות אפריקה ובשל...הופעתו הגברית המשכנעת.

בתי־ההארחה בקיבוצים: נופש משפחתי פעיל

מאת עידית נחמני

זכורה אימרתו של השר משה קול, כשהיה שר־התיירות, כי בתי־מלון יש רבים, אולם בתי־מלון בקיבוץ יש רק בישראל לא הרשימה את הישראלי הממוצע שאינו אוהב להרגיש פרייאר, והמחירים הגבוהים יחסית לתמורה גרמו לו להדיר רגליו מבתי ההארחה של הקיבוצים.

אלה הסתדרו גם בלעדיו והתבססו בעיקר על תיירות נכנסת עד שהשפל בענף בשנת 1986 טפח על פניהם השאירם קרחים מכאן ומכאן.

למודי נסיון העבר, מבינים הקיבוצים על חכא ופותחים במתקפת חיזור נמרצת אחרי הישראלים המסכנים בעגה מקצועית „תיירות פנים".

חיזור כן, אבל לא בכל מחיר. רשת בתי ההארחה של הקיבוצים איננה מנסה לפתות ועדי עובדים במבצעים מיוחדים, ודאי שאינה מעלה בדעתה להוריד את המחירים כאמצעי משיכה. למה? לאורי שפירא, נציג רשת בתי ההארחה לא היו תשובות ברורות פרט לנימוק הבלתי משכנע ש„אנחנו לא יכולים לעבוד מתחת לרמת מחירים מסויימת".

אז הבנתם כבר שהנחות גדולות לא מסתתפות בפריצה לשוק תיירות הפנים. „בית חווה", שהוא בית־ההארחה היפהפה בסכי ציון טובה עבור פנסיון מלא 82 ש"ח ליחיד בחדר זוגי, 64 ש"ח עבור חצי פנסיון (המחירים דומים בכל רשת בתי ההארחה של הקיבוצים). כתמורה הוא מציע אווירה טובה ונינוחה, מטבח כשר וניהול ברוח מסורת ישראל, שפירושו הימנעות מכל פעילות המחללת שבת. הבריכה איננה מחוממת אולם כפיצוי קיימות אפשרויות מגוונות לטיולים בסביבה.

וכאן הגענו לעיקר המסר החדש: בתי ההארחה כבסיס לנופש משפחתי פעיל. אתם רק בחרו את האיזור ואת בית־ההארחה, הטבע יעשה את השאר.

בתל־אביב ירד גשם והשמים היו אפורים, אולם ככל שהצפנו התבהר מזג האוויר ובגליל המערבי קיבלו את פנינו שמים כחולים ושמש זורחת. ללכרם שהטבע לא הביא את הפיתויים הנשיים בנו בענייני מזג אויר. גם הדיעות הקודמות שלי שהובילו אותי בחורף תמיד לדרום, התערערו אחרי הסיור. כדאי ויפה לבקר בגליל בחורף. היתם פעם בראש הנקרה כאשר הים סוער? הוא מקבל משנה עצמה בתוך הנקרות הצרות וזו חוויה מרתקת. אם תמהרו לבקר שם לפני הט"ו בשבט כשהרכבל בשיפוצים, תוכלו ללכת ברגל דרך המנהרה שהשאיר לנו המנדט הבריטי, דרך יפה ומרתקת עשרות מטרים מהירידה ברכבל שאורכת דקה, מה עוד שתחסכו בכספכם ותשלמו רק 3.5 ש"ח כניסה לנקרות במקום 7 ש"ח מחיר שכלל גם את הרכבל.

מקומות יפים אחרים הראויים לביקור הם פארק גורן, מבצר יחיעם, נחל בצת, גוש שגב ועוד. בית־ההארחה גשר הזיו, למשל, מצייד את אורחיו במידע ובהדרכה לגבי אתרי הטיולים. הוא מציע גם בריכת שחיה, סאונה, מתקני שעשועים לילדים ועוד.

עמוס אלוף אוקלנד

אלוף ישראל מנסדורף גבר בגמר בניו־זילנד על ההודי קרישנאן ■ הפרס הכספי: 17,880 דולר ■ הפרס המקצועי: מקום 22 בעולם

הטניסאי הישראלי, עמוס מנסדורף, רשם אתמול הישג נכבד, כשהכניע תוך 77 דקות את האלוף ההודי ראמש קרישנאן 3:6, 4:6 במשחק הגמר של טורניר אוקלנד, ניו־זילנד.

עמוס בן ה־22, עלה בעקבות נצחונו מהמקום ה־27 ל־22 בדירוג העולמי. הוא אמר אחרי נצחונו: „מצאתי את הדרך לגבור על קרישנאן. לפני המשחק שיננתי הרבה ושוחחתי על המשחק עם המאמן שלמה צורף".

מנסדורף לא איפשר לקרישנאן להכתיב את קצב המשחק, כפי שעשה זאת בנצחונו בדלהי בגביע דייוויס (בסיכום ניצחה הודו ועלתה לגמר). עמוס הפסיד 2 משחקונים מ־3 הראשונים, אך עלה ליתרון 3:5 ולבסוף שבר את חבטת ההגשה של ההודי וניצח במערכה הראשונה 3:6.

ההודי פתח את המערכה השניה בסערה – 1:3. אולם, מנסדורף לא נשבר והשתער על יריבו כדי לנצח ב־5 משחקונים מתוך ששת הבאים וניצח בסיום 4:6.

ההודי זכה לפני שבוע בטורניר ולינגטון בניו־זילנד. באוקלנד הכניע בדרך לגמר את המדורג מס. 1, השוודי פטר לונדגרן. תואר הזוגות נפל בידי טרסי דייויס וג'ים פאוסט, שניצחו בגמר כל־אמריקאי את ג'ים גראב וסמי ג'יאמלבה 3:6, 6:3, 4:6.

טניס

נבחרת פולין תבוא לארץ

נבחרת הטניס של פולין תגיע לישראל בסוף החודש הבא ותשתתף כאן בשורת תחרויות בינלאומיות. בנבחרת האורחת 12 טניסאים וטניסאיות והם חברי המשלחת הפולנית לגביע דייוויס.

הפולנים ישתתפו בארץ באליפות הבינלאומית של ישראל, בתחרויות הנשים במסגרת גביע פיליפס וכן בתחרויות הבינלאומיות לנוער. יתלוו למשלחת 2 מאמנים.

ההודעה הפולנית הגיעה למשרדי האיגוד בעקבות פגישות שקיים מזכ"ל איגוד הטניס צבי מאיר לפני מספר חודשים בכנס האירופי של מזכ"לים שהיה בדבלין. מאז שוחח עוד עם נציגי ברה"מ, צ'כיה והונגריה. ההונגרים אישרו את בואם לאליפות הנוער הפתוחה, בנוסף לפולנים שכבר הבטיחו את השתתפותם.

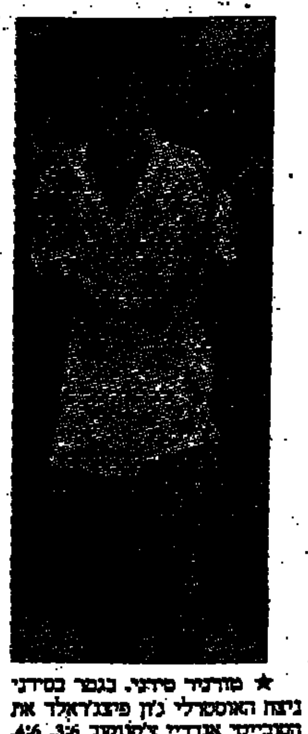

★ טורניר סידני. בגמר בסידני ניצח האוסטרלי ג'ון פיצג'ראלד את הסובייטי אנדריי צ'סנוקוב 3:6, 4:6. הרוסי ישחק ב־11 לחודש נגד עמוס בסיבוב הד' של אליפות אוסטרליה הפתוחה. בגמר הנשים: פאם שרייבר (ארה"ב) – והלנה סוקובה (צ'כיה) 6:2, 3:6.

השכר הכפול של הפועל ת"א

מאת משה כהן

ימים טובים בהפועל ת"א. אמש זכתה הקבוצה בנצחון ביתי קל על מכבי חיפה – 92:103 (36:55) והעיקר: בתום המשחק קיבלו השחקנים את משכורת חודש דצמבר.

קשה לנתח את יכולתם של ה„אדומים" שלושה ימים לפני משחקם בסראגוסה, שכן מולם שיחקה קבוצה חלשה ולעיתים גם מפורדת. אולם, בכל זאת יכולים ראשי הפועל להמשיך לדאוג רק לפתרון הבעיות הכספיות. נכון להיום אין לקבוצתם בעיות מקצועיות.

מכבי חיפה אכזבה קשות. פרט לג'ון פלוואורס המצויין וג'ו ביניון שבכמה מבצעי כדורסל וירטואוזים התחיר את הצופים מעודי פה, שיחקו שאר השחקנים מתחת לכל ביקורת ומשחקם הקבוצתי ממש הרגיז.

כוכב הפועל היה לינטון טאונס, שבמחצית הראשונה עשה במגרש ככל העולה על רוחו. גם לקרל איימוס ויונתן רילול היו דקות טובות. לאבאן מרסר פתח את המשחק בהססנות רבה, אבל בהמשך הוא השתפר ללא הכר.

לאחר פתיחה שקולה הצליחו ה„אדומים" לברוח ולסיים את המחצית עם יתרון של 19 נקודות – 36:55. בפתיחת המחצית השניה נכנס רותם אוליך למגרש ותוך שבע דקות הצליחה ת"א לעלות ליתרון של 27 נקודות. בשלב זה חל רפיון בשורותיהם ושחקני עיר הכרמל הצליחו בהדרגה לצמק את הפער, אבל הסוף היה שייך סוף לת"א.

בית"ר ת"א: זה לא כדורגל...

מאת יוסי משורר

שחקני אליצור נתניה לא התקשו אמש להביס את קבוצת ההתחתית של בית"ר ת"א בביתה – 105:134 (53:64).

שחקני ה„מנורה" אכזבו קשות. למרות פציעתו של מרק סימפסון ניתן היה לצפות מחניכיו של יאיר שרון להרבה יותר. משחקם היה חלש וחסר שאפתנות ונראה שהם הניפו דגל לבן עוד לפני שריקת הפתיחה. בעיקר אכזב מלך הסלים של הליגה, מרק סמפסון, שהרבה לאבד כדורים ולהחטיא ממצבי קליעה נוחים. כנראה שפציעתו היתה בעוכריו.

חניכיו של צבי שרף הוכיחו אמש שוב, כי לאחרונה הם עלו על דרך המלך. משחקם היה מהיר ויעיל והגנתם תפקדה ללא דופי.

המשחק היה חד־צדדי בכל שלביו. שחקני אליצור עשו במגרש ככל העולה על רוחם ובכל פעם שהבית"רים הצליחו לחזור לתמונת המשחק דאגו גורן ונברסון להראות מי הקבוצה היותר טובה.

הפועל ת"א 103 (55)
מכבי חיפה 92 (36)
המצטיין: לינטון טאונס
המאכזב: ארי רוזנברג
שופטים: דנן ונרימן
צופים: 1000
מגרש: אוסישקין
★ הפועל ת"א: טאונס 31, רילול 18, מרסר 16, פרישמן 12, איימוס 12, זלוטיקמן 10, אוליך ולאוסף 2 כ"א.
★ מכבי חיפה: פלוואורס 33, ביניון 21, שפע 11, שטיינהאוז 10, נורדון 7, ברנע 2, אופיר 1.

אליצור נתניה 134 (64)
בית"ר ת"א 105 (53)
המצטיין: קרל נברסון
המאכזב: רונן גינצבורג
שופטים: וולצר ושטריקס
צופים: 250
מגרש: אוניברסיטת ת"א
★ אליצור נתניה: נברסון וגורן 30 כ"א, וייסמן 28, לוקאס 20, קרמן 12, פייר 8, טרי 4, מאלוביק 2.
★ בית"ר ת"א: סימפסון 30, כורז 29, יעקבי 21, הוארד 10, מוסקוביץ 5, קולאס 4, גינצבורג ואליגס 3 כ"א.

הליגה הארצית

מחוז צפון: הפועל עין־דור – הפועל קרית־שמונה 67:79; הפועל גרשמואל – הפועל כנרת 62:79; הפועל איתן/גבת – הפועל כרמיאל 69:98.

מחוז דרום: אליצור קרית־אונו – אליצור פ"ת 82:97; אליצור ראשל"צ – הפועל נען 65:92; מכבי פ"ת – מכבי דרום ת"א 90:93; גבעת־שמואל – הפועל ר"ג 54:69.

נשים ניצחו גברים בכדורסל לנכים

מאת א. תשובה

קבוצת הכדורסל אילין הרצליה גברה על אילין נתניה 55:56 (27:26) בליגה הארצית לנכים. במשחק נוסף בליגה א' גברה קבוצת הנשים אילין פ"ת על כדורסלני אילין נתניה ב' 16:46. במהלך החודשיים, שבהם נערכו משחקי הליגה, נדחו משחקים רבים.

● הליכה: הישג עולמי בהליכה ל־5 ק"מ לנשים קבעה האוסטרלית קרי סאקסבי שעברה את המרחק ב־20:55.76 ד' ושיפרה את שיאה של הסובייטית אולגה קריסטוף (21:36.2).

הערב ישלם מחזור הליגה

הפועל חיפה תארח את מכבי תל־אביב

מאת משה כהן

המשחק בין הפועל חיפה למכבי ת"א יעמוד הערב במוקד השלמת משחקי המחזור ה־12 בליגה הלאומית בכדורסל.

גם השבוע סובלים משחקי הליגה מהופעתן של נציגות ישראל בגביע אירופה. שלושה משחקים כבר נערכו והערב ישלמו משחקי המחזור. הפועל חיפה תנסה להנחיל הפסד ליגה ראשון לאלופה הנצחית, מכבי ת"א.

חניכיו של יריב ורשבצקי גילו עד כה שאפתנות רבה ולא אחת, הם הצליחו לזכות לנצחונות מפתיעים. הערב הם ינסו לנצל את מגרשם הביתי כדי להפתיע, אולם שחקני מכבי ת"א טובים יותר ותוצאת המשחק תלויה בעיקר בהם.

גם ברמלה יערך משחק מעניין. הפועל חולון תנסה להתאושש מכשלון הנפל בהולנד, ע"י נצחון חוץ מול אליצור רמלה. אין ספק, כי החולונים טובים יותר, אבל שחקני רמלה שאפתנים יותר, כך שכל תוצאה אפשרית.

מכבי נתניה תנסה לזכות בנצחון בכורה בליגה. בשבוע שעבר הדהימו שחקני נתניה בנצחון חוץ במסגרת הגביע על ... הפועל ירושלים. לא נראה לי שנתניה מסוגלת להפתיע פעמיים תוך שבוע והערב יזכו הירושלמים בנצחון חוץ.

נשים

הערב יתחדשו משחקי הליגה הלאומית לנשים: מכבי קרית־מוצקין – הפועל ירושלים, הפועל חיפה – מכבי ת"א, אליצור פ"ת – אליצור ת"א, בני יהודה ת"א – הפועל גבעת־חיים, הפועל ת"א – הפועל גלבוע, אליצור ראשל"צ – אליצור קרית־אתא.

קורן מתנגד למינוי קליין למאמן לאומי

מאת משה כהן

רק התנגדותו התקיפה של דני קורן מונעת בשלב זה הסכמה למינויו של רלף קליין לתפקיד המאמן הלאומי הבא.

שני המועמדים העיקריים לתפקיד המאמן הלאומי הם משה ויינקרנץ ורלף קליין. לשניהם יש תומכים ומתנגדים ובימים הקרובים יפגשו איתם ראשי איגוד הכדורסל.

ההערכה היא, כי הנטיה של ראשי האיגוד נוטה לכיוונו של רלף קליין, אבל התנגדות כמה מנציגי הפועל ובראשם דני קורן עשויה לדחות את ההכרעה בעוד כמה ימים. קורן טרם שכח לרלף את התבטאויותיו בעבר נגד הפועל ת"א ואמש הוא הודיע על התנגדותו למינויו לתפקיד הבכיר ביותר בכדורסל הישראלי.

בינתיים, טרם השיבו שני המאמנים בפירוט על פניות ראשי האיגוד ובימים הקרובים כדאי יהיה לעקוב אחר הנעשה במסדרונות העסקנים.

בקצה הכידון ברוך דגן

סדק בדלת הפלדה של טניס־השולחן

שיטת שעל אחר שעל, שבה נוקט הספורט הישראלי במבצע הפריצה שלו לאירופה, עשויה להביא לכיבושו של יעד מבוצר נוסף: ההתאחדות האירופית בטניס־שולחן.

לאחר שהקליעה הישראלית קיבלה – לאחר שנים ארוכות של שכנוע ושתדלנות – מעמד של „מדינה נספחת" לאירופה, נפרצה גם הדרך עבור אחוזי המחבט הישראלים. השתתפות של נבחרות טניס־השולחן הישראליות במשחקים הקדם־אולימפיים באיזור האירופי יצרה, אולי, חרך צר בדלת הפלדה של הענף הזה.

יותר מאשר בענפים אחרים בלטה אפלייתה של ישראל ליד „השולחן הירוק". בשעה שספורטאים ישראלים ספגו איפה אי־שם סטירת לחי מצלצלת באירועים בינלאומיים, בלטה בטניס־השולחן העולמי מגמה, מדיניות מכוונת ומרושעת, לדחוק את ישראל מחוץ למפת התחרויות.

טניס־השולחן היה, למעשה, הענף היחיד, שבו לא הורשו ספורטאים מישראל שלוש פעמים ליטול חלק באליפות עולם – פעמים בהודו ופעם בצפון־קוריאה. זהו גם הענף היחיד, שאינו שייך רשמית לשום אזור גיאוגרפי והוא תלוי, למעשה, באוויר.

המכה מתחת לחגורה לא התבטאה רק בעצם אי־הופעת הישראלים, אלא בעובדה, שהחלטה אלה מעשי רמיה, הונאה והולכת־שולל לא רק מצד המדינות המארחות, אלא גם מצד ראשי ההתאחדות הבינלאומית. בעולם המחבטים גם לא נמצאה צדיקה אחת בסדום, שתחרים את המשחקים כהזדהות עם ישראל. למעט כמה הצהרות לא־מחייבות, מס שפתיים להרגעת המצפון, לא קיבלה ישראל סיוע מעשי גם ממדינות ידידותיות בעולם המערבי. נראה, כי האווירה האנטי־ישראלית, שיצרו ראשי הענף, יצרה קונצנזוס כלל עולמי בבעיה הישראלית, הרדימה את הידידות שלנו או הותירה אותן פאסיביות. כדור השלג, שלא נבלם בכלכותה, התגלגל אחר־כך במורדות ויצר מפולת במעמדה של ישראל. מדוע טניס־שולחן יותר מענפים אחרים? בעיקר משום היותו נשלט איכותית וכמותית ע"י מדינות הגוש המזרחי ואסיה.

למרבה האבסורד, הפתיחות המתחדשת כלפי ישראל מקורה דווקא באסיה. היו"ר הבינלאומי החדש מיפאן התייחס ברצינות רבה לתפקידו ונטל על עצמו לפתור במהירות את הבעייה הישראלית. המניעים שלו היו פרקטיים: לחץ מתמיד מצד כמה מדינות אירופיות, ובעיקר הצטרפותו של הענף למשפחה האולימפית בסיאול. הרצון להגיע לאולימפיאדה ללא כתמים שחורים של אפלייה פוליטית היתה הקטליזטור, שעורר את היפאני לפעולה. הפתרון שלו לא היה בנוסח הכדורגל – הרחקת ישראל לקצה תבל, לאוקיאניה – אלא פתרון הגיוני יותר – צירוף לאירופה. את ההזמנה הקדם־אולימפית לקרלסרואה אפשר, לפיכך, לראות כצעד ראשון בדרך ארוכה.

יו"ר איגוד טניס השולחן, ד"ר שלמה קודר, ערך באחרונה מסע דילוגים בכמה מדינות ידידותיות באירופה וחזר אופטימי. „רוח יפאן" נושבת שם. גוש מדינות מערב־אירופה הבטיח אף הוא את סיועו. התחזית – נושא שילובה של ישראל בהתאחדות האירופית יועלה רישמית בעוד כחודשיים. העניין הישראלי נחשף שוב לעיני כל, מקבל מומנטום. הסיכויים, הפעם יותר מתמיד, טובים למדי. כן, יהיה גם סיוע מכמה ידידות חדשות בגוש המזרחי.

מראדונה, קארקה וחוליט ממשיכים לשגע את איטליה:

נצחונות לנאפולי ומילאן

האלופה האיטלקית, קבוצת נאפולי, התאוששה במהירות מהתבוסה המביכה בשבוע שעבר למילאן והביסה אתמול במגרשה את פיורנטינה בשיעור 0:4 בדרך לזכיה שניה ברציפות בתואר האליפות.

גיבורי הנצחון היו צמד החרים דייגו מארדונה וקארקה שהבקיעו שער כל אחד וברונו ג'ורדאנו שפתח את מסכת הבקעת השערים כבר בדקה השלישית וסיים אותה בדקה ה־75. הנצחון המרשים מחק אצל הנאפוליטאנים את זכרון ההפסד באמצע השבוע לפיורנטינה (3:2) במסגרת הגביע.

מילאן ממשיכה לעקוב בעקשנות אחרי האלופה. אתמול היא ניצחה במשחק חוץ בטורינו את יובנטוס בשיעור 0:1 משערו של ההולנדי רוד חוליט שנגח בדקה ה־65 בדייקנות לרשת.

הוולשי הבינלאומי של יובה, איאן ראש החמיץ לפחות שתי הזדמנויות מצויינות להבקעת שערים והוכיח פעם נוספת את כשלונו לחזור לכושרו מהימים הטובים בליברפול.

סמפדוריה שגם לה 20 נקודות, כמו למילאן, ניצחה את פיזה בתוצאה 0:1. את שער הנצחון הבקיע הליברו לוקה פאלגריני בדקה ה־34 במשחק ה־150 במדי הקבוצה.

המערב־גרמני רודי פלר ציין את שובו להרכב רומא לאחר פציעה בשער שהבקיע בדקה ה־54 מול טורינו. אולם בהמשך הבקיע טורינו גרייסי שער משווה והביא לחלוקת נקודות.

אינטר מילאן לא התקשתה לגבור על צ'סנה 0:2 משעריהם של הארגנטיני דניאל פאסארלה והבינלאומי אלסנדרו אלטובלי – שניהם בנגיחות לפינת השער הגבוהה.

ביתר המשחקים: אסקולי – פאסקרה 2:1; קומו – ורונה 1:1; אמפולי – אבלינו 0:0.

● במשחקי השלמה בסיבוב השלישי בגביע האנגלי ניצחה מנצ'סטר־יונייטד את איפסוויץ' 2:1 ופורטסמות' גברה על מאקלספילד 0:1.

● בליגה היוונית ניצחה המוליכה לאריסה ע"י איראקליס 0:1 אך נותרה בפיסגה עם יתרון של נקודה על אופי שהובסה ע"י פאוק בשיעור 1:4. א.א.ק רביעית ניצחה את אתניקוס 0:2 ופאנאתינייקוס גברה בחוץ על פאניונים 0:1.

מימין: הכוכב העולה רוד חוליט, שהבקיע אתמול את שער הנצחון למילאן מול יובנטוס (0:1). למעלה: הכוכב של נאפולי, מראדונה, לאחר שהבקיע שער לרשת סמפדוריה (0:4)

מערב־אירופה תחרים את קונגרס הכדוריד אם ישראל לא תוזמן

מאת ניסן פרידמן

איגוד הכדוריד הישראלי קיבל אתמול הודעת־תמיכה מהתאחדויות מערב־אירופה, עקב סירוב שלטונות צ'כיה להעניק אשרות כניסה לנציגי ישראל לקונגרס פראג.

„בשיחה עם יו"ר התאחדות מערב־אירופה בכדוריד, הגרמני ברנרד סילה, הובטח לי שהקונגרס בפראג יוחרם אם לא נקבל אשרות והזמנות רשמיות", כך אמר אמש יו"ר האיגוד הישראלי, מני ויצמן.

„המדובר בקונגרס ב־1988 [illegible] את התאחדויות מערב ומזרח־אירופה להתאחדות אירופאית אחת. ויצמן קיים שיחות רבות עם נציגי המערב. „אם לא נוזמן, לראשונה מזה שנים, זה עלול להוות תקדים מסוכן", אומר ויצמן. „לכן אנו מנסים להפעיל את כל קשרינו ועושים כל מאמץ לקבל הזמנות".

הסגל הלאומי מתכנס היום למחנה אימונים

מאת שמואל קלינר

סגל נבחרת ישראל בכדורגל יתכנס היום אחר הצהריים למחנה אימונים בן 3 ימים שבסיומו (ביום ד') יהיה משחק אימון נגד נבחרת העתודה. המאמן מיודיץ' זימן למשחק 9 כדורגלנים מנבחרת העתודה: דוד גורדנה, רז רבינוביץ', מאיר צרפתי, בני קחושווילי, רוני לוי, סמעון ביטון, שלומי עבר, הלל יעקב ורונן שפירא.

בגלל מיעוט המשתתפים בנבחרת העתודה „ינדבו" הבוגרים כמה שחקנים לעו ראים. כך לבשל, כבר ברור שאחד משלושת השוערים (ככל הנראה אדיר שמיר) יעמוד בשער העתודה.

★ דף חשבון אחרי שבת ★

מאת ניסן פרידמן

זו כבר לא מכבי נתניה ועוד 13 קבוצות. יד שדאגה שלשום לעצור את תנופת המוליכה, היא האלופה, בית"ר ירושלים. בשנה שעברה „התפללה" הליגה שמישהו יעצור את הבית"רים. ככה זה. הגלגל מסתובב. בית"ר השלימה בשבת את ה„דאבל" מול נתניה. נצחון חוץ 1:3 ונצחון בית 1:2. המשפט הבא יישמע כוזב: דווקא בשני המשחקים האלה היתה נתניה טובה יותר. כך יכול היה עם ישראל להתרשם מצילומי המרקע והכתבות בעיתונים השונים, אחרי שני המשחקים. נתניה משלמת עתה בריבית דריבית את מחיר המזל, ששיחק לה בתחילת העונה והיפנה לה עורף לפתע. לא הועילו לזאביק ולצר התנופה, הבטחון, ההרכב המלא. כשאין מזל, אפשר לדבר ל„למפתה".

זכות

מיקי ברקשטרית: עת לחייך...

כמה מרגיש היום מיקי ברקשטרית, וכמובן, כל הפועל ת"א. הוא חזר להבקיע והקבוצה חזרה לאיים על הפיסגה. במעט שער האו"כ שער של ממש (2:1 על חולון) מאותה עמדה, העלו שוב את מניותיו של הבחור.

מיקי, בן 29, החל לשחק במכבי חיפה ועבר דרך שמשון ומכבי ת"א. רשם יותר מ־250 הופעות בליגה והבקיע 56 שערים. בהפועל ת"א לא צלחה דרכו באופן מיוחד. ידוע כמכדרר טוב ומסוכן ברחבה, אך סובל מקשיי קליטה. למרות שנתיים טובות בבית שכטון, העדיף חזרה טוב יותר במכבי „נפל".

מיקי אינו נכלל ברשימת המשכורות הגבוהות בהפועל, אך יש לו רצון עז להוכיח את עצמו ולחזור לעמדת ביקוש נוחה לקראת העונה הבאה. אם הוא באמת חוזר לעצמו תהנה מכך הפועל ת"א לא פחות ממנו.

חובה

תקוה: אולי בגלל המחלה

בתמונה (של א. קפתר) נראה שלום תקוה מתגרע בין הירושלמים קדוש (מימין) ושחרר. שחקן מבריק בין שני לוחמים אפורים ותיניים. אתמול היתה יום של ה„פועלים האפורים" על העליונה. תקוה שיחק רק מחצית אחת, אבל, הפגין את כשרונו העצום ליצור לעצמו מצבי הבקעה. בפעם הראשונה קיבל מסירת עומק מרודה מיכאל מנחם ותוך כדי ריצה שינה את מסלול הכדור: וכמעט הכביע את יוסי מזרחי. כמעט, כי יוסי, אותו „אקפולה" של השער שספג מרגלי מנחם, היה ערני ודחק בסמוך את הכדור בקרנו לקרן. בפעם השניה קיבל תקוה מסירה בין שניים, השתחרר כמו אמן, אך בעט בצורה פושרת. שוב קלט יוסי בזינוק. שתי הזדמנויות, שאינן מתאימות לתקוה. אולי בגלל המחלה. לאחר ההפסקה כבר לא היה לנתניה אפילו מי שיגיע למצבים של תקוה. גם כך, לם הנבאי מצאו עצמם בעמדות הבקעה ברורות והחטיאו. זה עלה להם ביוקר, כשמלמיליאן הראה מה אפשר לעשות עם הכדור, גם בלי מצב הבקעה אידיאלי.

יתרה

יצחק שום: לחגוג עם המדינה

יצחק שום נולד עם המדינה. הוא בן 40 ומקווה להכליל את חגו הפרטי כמאמן בחגיגת 40 שנה למדינה. נכון להיום, מוביל שום את בית"ר ת"א לעונתה הגדולה ביותר מאז קום המדינה.

שלשום גברה בית"ר ת"א בחיפה 0:2 והזנקה למקום ה־3 בטבלה, מרחק 4 נקודות בלבד מהמוליכה, מכבי נתניה. למעשה, אוהבת בית"ר ת"א לנצח את מכבי חיפה. גם בעונתה הגדולה של חיפה, היתה בית"ר הראשונה שניצחה בקרית־אליעזר (0:1 מרגלי יורן כהן) וגם בסיבוב הקודם ניצחו הבית"רים.

דיברו על הפועל ת"א, כפר־סבא, שמשון ואפילו בית"ר ים ומכבי ת"א כקבוצות המסוגלות לסכן בסופו של דבר את מעמדה של נתניה. בינתיים, הגיחה השקטה של בית"ר ת"א כאותנת כאלוף נרדמת אדומות.

הלוח הכללי

עסקים · **אולמות** · **הצעות עבודה** · **מכוניות** · **בתי"ס ושיעורים** · **מכירות** · **רוצים לקנות** · **רהיטים** · **מקררים** · **מכונות כתיבה** · **הלוואות** · **ריפוי והרזיה** · **שוק המציאות** · **שרותים** · **הכרזות** · **פוליש וניקיון** · **נרשמו לנישואין** · **דירושים** · **ריפוי והרזיה** · **הכרזות**

חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. חעבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

صكتا من الامل

هكذا عن الاصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

תיאטרון

הווי קברנים ופורנו

התיאטרון "הקאמרי": "נוצות", מאת שמואל הספרי (על פי ספרו של חיים באר) ובבימויו. תפאורה ותלבושות: יעל פרדס. מוסיקה: אורי וידיסלבסקי.

שמואל הספרי עיבד בנאמנות את הרומן "נוצות" של חיים באר למחזה. כבמאי, העמיד הצגה מקצועית מאד, צוהקת וססגונית. הספרי עיצב תמונות הווי של עולם דתי בירושלים של שנות ה־50 על תמהוניו, אך הוא נאחז בהדגשים פולקלוריסטיים ופורנוגראפיים דוחים לעיתים. החיבור של הווי קברנים ופורנוגראפיה הוא קיטש, שאינו מותיר את הצופה עם טעם משובח.

צוות השחקנים המגובש — עדנה סלידל, מנדיה שדה, יוסי גרבר, אסתר גרינברג־שבק, ראובן שפר, יוסף כרמון, יוסי קאניץ, מגלם את הדמויות בהחצנה ובהפרזה, עד כדי פארסה. הליווי המוסיקלי המרשים של אורי וידיסלבסקי ממלא חלק חשוב בהצגה.

מירי פז

יוסי כרמון

סוף שבוע עם ברכס

תיאטרון "הבימותי" מקיים "סוף שבוע עם ברכס", המשך ל"אירועי ציכוב" ולפעילויות בסדרת הקלסיקונים של התיאטרון, בצמוד להצגת "אותו הוא מעלה, בין האירועים שיועלו בין ה־21 ל־24 בחודש זה, הופעתו של שחקן אורח מגרמניה, אודו זמל, בערב מוסיקלי הבנוי משיריו של ברכט. זמל יגיש כ־13 שירים, בליווי אלן מרקס, שעוקבים החיפוש אחר האהבה והאמת, געגועים וחיפושי דרך: הוא ישיר באנגלית ובגרמנית (22 בינואר, 14.00, אולם מסקין). הופעה נוספת של זמל תיערך בירושלים, במכון ואן־ליר ב־20 בינואר. לאחר המופע של אודו זמל, בשעה 15:30 תיערך "מסיבת ברכט" בקפה שבתיאטרון, שחקנים ותגרים ימשו קטעי משחק ושירה מיצירותיו של ברכט. בפואייה של "הבימות" תוצג תערוכת "ברכט, חייו ויצירתו" שהובאה לישראל על ידי "מכון גיתה".

במהלך סוף השבוע האחרון יוקרנו גם הסרטים "אופרה בגרוש", "קולה ומפה", "גברת הסרת בשה" ושני סרטים נוספים שטרם נקבעו.

גלי צה"ל מצטרפים לחגיגה וישדרו ביום שישי הקרוב שעתיים של שירים מתוך מחזותיו של ברכט וסיפורים על עבודתו. בתוכנית — בעריכת ליבנה פרנס ובהגשת דורי פרנס — ישולבו גם, בשידור ראשון, שירים מתוך "מעגל הגיר הקווקזי" שכתב שלמה גרוניך.

ורדה צימרמן

היום סיום התחרות ע"ש פרנסוא שפירא

בתחרות המבצעים ע"ש פרנסוא שפירא, העומדת להסתיים היום, עלו לשלב הגמר הנגנים הצעירים: **יריב אלוני** (ויולה), **צבי פלסר** (צ'לו) **וחגי שחם** (כינור). התוצאות הסופיות תקבענה עם מסירת המסקנות של קבוצות השופטים בכל התחנות של כלי הנגינה השונים.

"בוקר באך" בקביעות ב"חמאם"

"בוקר באך", שנולד בפסטיבל למוסיקה וקאלית אשתקד, ייערך בקביעות, פעמיים בחודש, החל מה־23 בחודש זה ב"חמאם" ביפו (בשיתוף עם עיריית תל אביב). בארוע, שייערך בשבתות (11 בבקר), תופיע המקהלה הקאמרית, בניצוחו של מיכאל שני, היוזם והמפיק שיארח אמנים אורחים. המקהלה תשב לעתים בין הקהל וזה יוכל להצטרף בשירה בעזרת תבברת תווים מיוחדת שתחולק במקום. בשבת הפתיחה ישירו ביחד פרקים מתוך המגניפיקט, מיסה בסי מינור, קורלים מתוך סנטאוס פסיון, יוהנס פסיון וקנטטות. האמנית האורחת והיה הפסנתרנית אירית רוב־לוי.

אגב, הפסטיבל למוסיקה וקאלית ייערך השנה בין ה־2 ל־6 באפריל וההבטחה היא שיהיה הפעם ארוע בין־לאומי. מקהלות והרכבים מוסיקאליים שונים יגיעו ממדינות רבות כולל אלו שמאחורי מסך הברזל והמערב הרחוק.

ורדה צימרמן

נבון: לא נקצץ בתקציב התרבות והאמנות

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות **יצחק נבון** החליט, כי לא יהיה כל קיצוץ בתקציב המוקדש לתרבות ולאמנות. השר הודיע כל כך בדיון שקיים עם צמרת המשרד בעקבות החלטת הממשלה לקצץ 10 מיליון שקל בתקציב המשרד בשנת הכספים הבאה. הוא הביע צער על כך שהממשלה לא קיבלה את דרישתו להגדיל את תקציב התרבות והאמנות. נבון הדגיש, כי אף שהקיצוץ בסך 10 מיליון שקל הוא קשה ביותר ברור לו שהקיצוץ לא יחול על מוסדות התרבות והאמנות. נבון הטעים, כי הגדיל בשנים האחרונות את התמיכה בתרבות ובאמנות במיליוני שקלים על־ידי שינוי סדרי העדיפויות הפנימיים בתקציב משרדו אך גם עובדה זאת לא הוציאה את המוסדות ממצוקתם התקציבית. נבון הוסיף ואמר, כי החליט להורות שלא לקצץ בתרבות כדי למנוע התייקרות נוספת במחירי הכרטיסים שעלולה לגרום לכך שרק עשירים יוכלו לבקר במופעי תרבות ואמנות.

קונצרט

נקודת הכובד בקונצרט השלישי למוסיקה קלאסית־קלה של התזמורת הפילהרמונית הישראלית היתה הקונצ'רטו לפסנתר השני מאת סן־סאנס עם יפים ברינמן כסולן, שהפגין מוסיקליות רבה ושליטה וירטואוזית בכלי. חבל ששיתוף הפעולה עם התזמורת, תחת שרביט המנצח הספרדי רפאל בורגוס היה פחות שלם מאשר ימים ספורים לפני כן בנגינת הקונצ'רטו השני של ברטוק. הפעם היתה כל היוזמה של הפסנתרן וזה אילץ את המנצח "ללוות", אך הליווי לא היה מדוייק. על־ התשואות הסוערות הגיב הפסנתרן בנגינה פיוטית של האתיוד במי מג'ור, אופ' 10, מאת שופן.

יתר קטעי התכנית היו מוסיקה ספרדית, אם אומנם נכלול בה את ארבעת המבואות לאופרה "כרמן" של ביזה. שני קטעים מתוך הסוויטה "אספניולה" מאת אלבניז היו בתזמורו של המנצח. אותם הוא הגיש באופן מחשי עם קרשנדות יפים ואילו המחולות הידועים של פאליה, לרבות "מחול האש" היו בלי אש. וגם הקטעים הנותרים מאת לורנטה, בראאודוס וחימנז לא הלהיבו.

יהודה כהן

הכר את המלחין

"קול המוסיקה" יוזם מפגשים פומביים עם ארבעה מלחינים ישראליים

בעוד התזמורת הסימפונית ירושלים (רשות השידור) מבצעת, בעונה הנוכחית, קומץ של יצירות מאת מלחינים ישראליים, מופיעה יוזמה מעודדת מ"קול המוסיקה" לאיזון היחס כלפי היוצרים המקומיים: ארבעה מפגשים, בשיתוף עם מרכז המוסיקה ירושלים, עם ארבעה מחשובי המלחינים בארץ — יוסף טל, מרק קופיטמן, בן־ציון אורגד וצבי אבני. כל אחד יוצר בסגנון יחודי ותורם בדרכו לחיי המוסיקה אצלנו. טל (77), בכיר מלחיני ישראל, המוכר גם במרכזי המוסיקה העולמיים וכן בן־ציון אורגד (61) וצבי אבני (60), נולדו בגרמניה ועלו לארץ בגיל צעיר. אורגד ואבני רכשו את עיקר חינוכם המוסיקלי בישראל והשתלמו בארה"ב ובארצות אחרות. קופיטמן (62) נולד בברה"מ, עלה ב־1972 והתבסס, בזכות הישגיו, כאחד המלחינים הבולטים והמקוריים במדינה. יצירותיהם של הארבעה מבוצעות בקביעות גם בחו"ל וכולם זכו בפרסים יוקרתיים למיניהם. טל הוא חתן "פרס ישראל" עבור יצירתו "מות משה".

במפגשים, שיתקיימו בכל יום ג' בערב, החל מה־16 בפברואר הקרוב, ישמעו פרקי נגינה ושירה בביצוע נגנים חמרים מקומיים. רם עברון יראיין את המלחין האורח ומיכל זמורה־כהן תנחה רב־שיח בהשתתפות מבצעים, מוסיקולוגים ומבקרים בנושאי "המוסיקה כאן ועכשיו". הנושאים שנבחרו לדיון: הדרמה והחברה, היוצר והחברה, המילה העברית והצללתה, החיפוש אחר המסר כאן ועכשיו. מאזינים המעוניינים להשתתף במפגשים יכולים לפנות ל"קול ישראל" — עבור פגישה עם יוצרים ישראליים ויקבלו כרטיסי־הזמנה. מספר המקומות מוגבל. הראיונות, היצירות והשיחות יוקלטו וישודרו במסגרת המשדרים המיוחדים לרגל יום העצמאות ה־40.

תכניות מעין אלה מקובלות בארצות שונות ומשודרות בקביעות (אפילו בטלוויזיה). היכרות מקרוב עם יוצרים ישראליים ועידוד המוסיקה המתהווה בארץ הם חיוניים לא מטעמים לאומיים לשמם או מנטייה להסתגרות המובילה לפרובינציאליות. המוסיקה הטובה והאמיתית היא אוניברסלית. אולם יש לאפשר ליוצר שיצירתו תושמע כרבים. הנסיונות, הבעיות והלבטים של המלחין מעוררים עניין בקרב שוחרי המוסיקה הוותיקים והצעירים. הזמן הוא שיוכיח, בסופו של דבר, אם יצירתו של מלחין זה או אחר מדברת אל לב המאזין ומסוגלת "להחזיק מעמד" לטווח ארוך.

ישראל דליות

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
8.15 אורחות (ז'–ט') יום שחור בשדה אברהם.
08.40 ראשית קריאה: בלי סודות, ביניים שווא.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד', המטבה העשורי (כ).
10.10 אנגלית ז'.
10.30 רגע עם דודלי: למה ומדוע (כ).
11.00 ערבית מדוברת (ד'–ה') מראלאעה אי, אלבאר (אלגדיד).
11.15 אנגלית ו'.
11.30 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ, בצל הזית (כ).
12.00 אנגלית ח'.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין, ורמינהו 1 (כ).
13.00 גיאוגרפיה כללית (ז'–ט'). קריאת מפות, קריאת קווי רוחב.
13.30 אנגלית (יא–יב).
13.45 צרפתית: העשרה.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 מערמאר־דלק (5), הנושא: מאן.
14.35 קסים קסם: טיפות וסיפטופין.
15.00 קשר משפחתי: ד"ר חיים עומר משוחח עם בני ורותי השטמבר.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאותיים שניות לקרן הדפוס: מייר, דפי מידע טלטקסט.
16.00 וויליאם הטובש: פרק 2.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 בלבולים — סידור הנפשה של וולט דיסני (עברי־ערבי).
17.55 הופה־היי — סידרה לילדים — השלישייה מבלה הפעם בפיקניק בחוף ים אכזיב; נתקלת בשודד ים, הבא לחפש אוצר חבוי. משתתפים: שלישיית "כמו צוענלי, ספי ריבלין, אסנת ושיינסקי, עפרה הזה ולהקת גלגליתי".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 סקירת תכניות השבוע בלווי שקופיות (ערבית).
18.35 ספורט — סקירת אירועי ספורט מן הארץ ומן העולם.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 הצפון והדרום — (פרק שנים־עשר): במונטרוויאל, מתברר למדלין, כי הזוג הצעיר שחיו בסכנה כבר יצא לדרכו. צ'ארלס יוצא בעקבותיהם ומגיע אליהם, בדיוק בשעה שפורבס־עומד לחסל את בילי בדו־קרב. נדסטין מחפש את אשתו בביתו של אורי, שמאיים עליו בחיין, אם לא יעזוב מיד את המקום. אורי ומדליין מחליטים להתחתן. במלון בוושינגטון מכין הנשיא לינקולן את נאומו לאומה, ומחליט לא לוותר עוד לדרום (עברי־ערבי).

ירדנית

15.50 סרטים מצוירים (ער' 1); 17.10 ג'ק הלברון (ער' 1); 17.35 סרט דוקומנטרי על מדע (ער' 1); 18.00 נאפוליון (סידרה בצרפתית); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 מגזין ספורט בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 האם מטפלים בך (קומדיה אנגלית); 21.10 מתלייטינג — מאלתרים (סידרה אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 בשידור חוקר — בתכנית משוחזרים פשעים חמורים, שהמשטרה לא פענחה, והציבור נקרא לעזור בפענוחם. השחזורים נעשים במדויק, לפי תיקי החקירה ובהשתתפות העדים האותנטיים, ומשטרת ישראל. בחלק הראשון של התכנית יובאו שחזורים של מעשי הפשע, שיחות עם ראשי צוות החקירות והפניית שאלות לצופים. בחלק השני יובאו דיווחים ועדכונים מסכמים.
23.35 סרט דוקומנטרי על הסופר היהודי ג'וזף הלר (מלכוד 22, אלוהים יודע). בסרט משולבים ראיונות עם הסופר וקטעים מספריו.
23.25 בשידור חוזר (חלק שני).
23.35 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 החתול שמיל מארח את הזמר יהורם גאון.
19.10 השטן בעקבותיך (חלק שני) הקפיצה. נהג פעלולים שמטרתו להוכיח שהוא הטוב ביותר, בעל המעוף (תרגיל משמע) וההעזה הגדולים ביותר. האם יצליח לזכות בתואר "משוגע לדברי" איבל נייבל בעל התואר העולמי הנוכחי טוען שלא.
20.00 בארנבוים על בטחובן (פרק אחד־עשר).
20.30 להקת המחול בדרשבע.
21.10 פופ 2: שירים של מיק באנר, דמי סנדרסון, דוראן דוראן.
21.30 קונצרט בווינדהם היל, עם הגיטריסט וויליאם אקרמן והפסנתרן סקוט קוסו. וויליאם אקרמן — מגדולי נגני הגיטרה כיום, בקטעי סולו. סקוט קוסי — פסנתרן המושפע ממוזיקה הינדית, אפריקאית, אסיאתית ודרום אמריקנית; ובנגינתו נפגשים הסגנונות השונים.

לבנונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 ילדי החבובות (מצוייר); 15.30 סופר־בוק (מצוייר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט "משפחת סטלי מטהיטי" עם צ'רלס לוטון; 18.00 ימים מאושרים (סדרה קומית); 18.30 לורן ושירלי (סדרה קומית); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 מגנום (בלש); 21.00 פוטבול (ניו־אינגלנד – מיאמי); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה — בויס: סימפוניה מס' 5 ברה מג'ור (ע"נ ת"ק); גולדמארק: קונצ'רטו בלה מג'ור לכינורה ותזמורת, אופוס 30; מוצרט: מבחר מתוך "נישואי פיגארו" בעיבודו של יוהאן ונדט לשמינית כלי נשיפה; מנדלסון: סימפוניה מס' 3 בלה מינור אופוס 56 "הסקוטית" (ע"נ ת"ק).
09.08 קונצרט בוקר — באך: קנטטה מס' 214 "רעמו התופים הריעו החצוצרות"; בנדה: קונצ'רטו במי מינור לחליל ותזמורת; שופן: סונטה מס' 3 בסי מינור לפסנתר אופוס 58; אלגר: קונצ'רטו במי מינור לצ'לו ותזמורת אופוס 85; פולנק: שישיה לפסנתר חליל, אבוב, קלרנית בסון וקרן (ע"נ ת"ק); צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4 בפה מינור, אופוס 36.
11.57 פינת השיר — משירי אורי ברנשטיין.
12.00 מן הסדיה — דביסי: סויטה זעירה, לפסנתר ב־4 ידיים (ב. עדן/א. תמיר); שומאן: 6 אטיודים קאנוניים, אופוס 56 בעיבוד לשני פסנתרים מאת דביסי (ב. עדן/א. תמיר); שופן: סונטה בסול מינור, לצ'לו ופסנתר, אופוס 65 (ש. חלד/ר. ...).
13.05 בהאזנה נינוחה — בטהובן: סונטה מס' 5 לכנור ופסנתר, "האביב"; שופן: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ולתזמורת; מוצרט: סימפוניה מס' 41 "יופיטר".
15.00 הסברה מוסיקלית — הנחיות הרגש (תכנית מס' 20).
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו — התזמורת הקאמרית הישראלית מנצח: סטנלי ספרבר־סולך: מקהלת "רינה" תכנית מיצירות קופלנד — אביב בהרי האפלצים; קונצ'רטו לקלרנית ולתזמורת כלי־קשת; "עיר שקטה", לחצוצרה, קרן אנגלית וכלי־קשת; שירים אמריקניים עתיקים למקהלה + כלי־קשת.
18.00 דגש על הבצוע.
19.00 בין חברים.
20.05 אינטרלוד.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — התזמורת הסימפונית של רדיו ברלין, ריקרדו שיי, בריז רקוויז — שוסטקוביץ': קונצ'רטו מס' 2 לצ'לו ותזמורת אופוס 126; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 2 בדו־מינור, אופוס 17 ("הרוסית הקטנה").
22.30 פעם ועוד — זיקלין פונטן: "כותרות" מנגנים: חברי תזמורת כלי הנשיפה של בלגיה בניצוח נורברט נוזי — תנגון פעמיים.
23.00 מחזורי יצירות — ק.פ.ע. באך: המוסיקה הקאמרית; היידן: הסימפוניות.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 "הפונה מתוגד".
09.05 סלרדיו.
10.05 "שירוקרד".
11.05 פניני בוקר.
12.05 מערב ים תיכוני.
14.06 "בראש צעיר".
15.30 האוניברסיטה הפתוחה
16.05 "גיל הבניינים".
17.10 "צבעי הקשת".
19.20 פרקי־היום־התנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 רדיו־דרמה — "תם יעוני מתי" מאת נתן שחם. שיחה עם ד"ר מאיר פעיל. משתתפים: אורי אברהמי, עמי טראוב, מוסקו אלקלעי, אבי פנינו, אוריה אבי, מירב ברי (ש.ש.).

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 "אלף אלף" ב"בית".
12.50 מה משמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 שירים ושיעורים.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 רגעי קסם.
17.55 קראתי ספר.
18.11 "שעה תופשית" — מגזין לענייני חינוך.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
19.35 דין ודברים.
20.05 סולם הזמירות — מצעד הפזמונים המסורתי.
22.05 קפה ראשו עם שמואל רוזן.
00.15 "באז ועוד".

רשת ג'

06.11 בהארה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשע.
10.05 דברים טובים.
11.05 ...
12.05 ...
13.05 רק בימי חול.
14.05 לך ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.
18.06 מצעד המצעדים — תזכורת פזמונים לקראת יום העצמאות.
21.05 קצת אחרת.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 א־לה בוקר.
10.05 שירים עבריים.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 זו רה יומי.
13.55 40 לאחור — סיפור היום בתש"ח.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לחג.
16.05 שירים עבריים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 משמרת — ביקור בכלא 400, מתקן הכליאה המרכזי לחיילות.
18.45 משהו עולמי — ענייני חוץ.
18.55 הודעות לחיילים.
19.00 מבזק ידיעות.
19.05 "שירים מכאן".
20.05 בעיקר מוסיקה — המכללה המוסיקלית המשודרת "ההשפעות המזרחיות על הזמר והפזמון בארץ".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל הכיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
23.55 שיחת חצות — עם שחקן "הקאמרי" יוסי ידין.
00.05 ביקורת חצות — מחג המחזה המקורי באולם "הבימה" בתל־אביב.
00.10 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 צעד ועוד — תכנית ספורט.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז הזה.

תקליט בודד, המשמר את הרגעים החשובים, היפים והטובים. גל אלהית, אדרת מקסימת, חור ותולדו דרמאטים להפליא. כהן ודיין מטמטמים ופושר עצום. עיקר ההיטש הוא בשירת המקהלה המעולה ("רק עוד יום". בסופו של היום". "שחור ואדום". "היי הקשיבו בם שריש"). התזמור של שרים מצוחצת. התרגום של מנור משובח. חיוני, קסום, אמיתי, מומלץ מכל לב. (ידיעות אחרונות)

להשיג בכל חנויות התקליטים על גבי תקליטים וקסטות של הד־ארצי

שירה • מאיר • שוב יומי • שקולניק

הקאמרי

הקאמרי — בעפולה

באמצע היום מאת עירא דביר

יום ד' 13.1.88, היכל התרבות עפולה בשעה 21.00

נוצות מאת שמואל הספרי ובבימויו

יום ב' 11.1.88, היכל התרבות עפולה בשעה 21.00
יום ג' 12.1.88, היכל התרבות עפולה בשעה 21.00

ערב חג המחזה המקורי

בהנחיית כרמית גיא

משתתפים: אהרון מגד, יגאל מוסינזון, נתן שחם, מוטי לרנר, שמואל הספרי, עירא דביר.
בתכנית האמנותית: ראובן שפר, זהרירה חריפאי, יוסף כרמון, תמי אשל.

כרטיסים להשיג: במשרדי היכל התרבות עפולה טל. 595797, בבית אשכול טל. 591005, שמעון אשל ביה"ת, עיריית עפולה מחלקה לחינוך טל. 594040.
זאב שפירא קיוסק ורקל

הולכים לתיאטרון טוב. הקאמרי.

שירה • מאיר • שוב יומי • שקולניק

הערב, במסגרת "חג המחזה המקורי" ב"הבימה", עולה בבכורה רשמית מחזהו המדובר של **בני ברבש** – "אחד משלנו", העוסק, כמו תסריטו לקולנוע, באספקט כאוב של ההוויה הישראלית: היחס לערבים ומה זה עושה לנו, לישראלים החיים בתוך מציאות זו. העלילה מתרכזת בשני חברים: רפא, שנפלט מיחידת צנחנים והוא עתה חוקר בשרות מצ"ח ויותם, קצין ביחידה המשרתת בשטחים. מותו, או הרצחו, של מחבל הם הסיבה לחקירה שמנהל רפא ביחידה זו. הבמאי הוא **איציק ויינגרטן**. משתתפים: **מתי סרי, דליה שימקו, אורי אברהמי (שלושתם בתמונה), יעקב איילי, ליאור אלון, רובי פורת־שובל, אלי נחומה ושמיל בן־ארי.**

סרטים

■ תל־אביב
אסתר: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
אלנבי: אני נבגעת אני נבגע 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: 23.15 המפיקים
בן־יהודה: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
גורדון: איזה מין גברים 9.30, 7.30, 4.30
גת: הקיסר האחרון 9, 6
דיזנגוף 1: דאן דה פלורט 9.45, 7.15, 11 1.30 4.30
דיזנגוף 2: תקווה ותהילה 9.45, 7.15, 11 1.30 4.30
דיזנגוף 3: לו היית כאן 9.45 7.30 4.30, 11 1.30
דקל: בריין – אהבה משחיינת 9.30, 7.15
דרייב־אין: מטל ג'אקט 9.30, 7.15
הוד: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 4.30
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): שמעוני את בנות הים שרות 9.30, 7.30, 4.30

חן 1: יום במלכודת 9.50, 7.25, 5
חן 2: הנסיכה מבבולי הילס 9.50, 7.25, 5
חן 3: מהלון הוד המיסות 9.55, 7.30, 5
חן 4: המכשפות מאיסטוויק
חן 5: החנות מעבר לפינה 9.50, 7.25, 5, 2, 11
9.50, 7.30, 5, 2, 11
לב 1: מלאכים בשמי ברלין 9.45, 7.15, 2, 4.45
לב 2: סמפטש 9.50, 7.30, 5, 2
לב 3: הכספת 7.10, 4.40, 2
לב 4: בגדל הדבורים 9.50, 7.30, 5, 2
לימור: ללא מוצא 9.30, 4.30, 7.15
מוגרבי: סנור לרגל שיפוצים
מקסים: מלהעות 4 9.30, 7.30, 4.30
סיון (לשעבר אלנבי): חוכמת רחוב 9.40, 5, 7.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: שיגעון בחול 9.30, 7.15, 5
פאר: יופיה של החוטא 9.30, 7.15, 4.30

פריז: גדול מהחיים 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 סוזאן סוזאן
צפון: מאנון 9.30, 7
שחף: אני נבגעת אני נבגע 9.30, 7, 4.30
תמוז – רמת־אביב:
ט"ס מתוק 9.40, 7.30
תכלת: הנסיכה מבבולי הילס 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: זעקת הנשרים 9.30, 7.15, 4.30
הסינמטק הישראלי: 7 הבלאך הכחול 9.30 כניסה ג'

■ ירושלים
אדיסון: ריקוד מושחת 9, 7, 4.30
אורגיל: יום במלכודת 9, 6.45, 4.30
אורדין 1: זעקת הנשרים 9.15, 7, 4.30
אור 2: יופיה של החוטא 9.15, 7, 4.30
אור 3: הבלתי משוחדים 9.00, 6.45
אור 4: החנות מעבר לפינה 8.45, 6.45, 23 4.30 שנת הדרקון
23 4.30 סוד ביותר
אור 5: לאבד הבתולים בטיחואנה 6.45, 4.30, 9.11 כחר טוב בבבילוניה
אור ג'ה: הקיסר האחרון 8.30, 5.30
בית אגרון: 4 מהדורים באהבה
5.45 הנוכל המאהבת האהובת
7.30 פינק פלויד החומה
9.30 התפוז המכני
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
כפיר: אני נבגעת 9.15, 7, 4.30
מיטשל: ללא מוצא 9.15, 7.00
סמדר: מגדל הדבורים 9.15, 7
עדן: אבא גנוב 9.00, 7, 4.30
רון: בריין 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: 9.30, 7 מאנון

■ חיפה
אורה: ריקוד מושחת 9.15, 7, 4.30
אורלי: תקווה ותהילה 9.00, 6.45
עצמון 3: הבלתי משוחדים 9.10, 6.45, 4.30
ארמון: סגור לרגל שיפוצים
חן: דאן דה פלורט 9.00, 6.30
עצמון 1: ללא מוצא 9.15, 7.15, 4.30
עצמון 2: שיגעון בחול 9.15, 7.00, 4.30
פאר: יום במלכודת 9.15, 6.45, 4.30
קריגאור: תרו 9.15, 7, 4.30

רון: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
רב גת 1: הקיסר האחרון 8.30, 5
רב גת 2: לה במבה 9.15, 7.00, 4.30

■ קריות חיפה
ספיר: לה במבה 9.15, 7
סביון: מהלון הוד המיסות 9.15, 7.00
אודיון: אבא גנוב 9.15, 7
בית העם: לא יכולה בלי זה 9.15, 7
היובל: מלהעות 4 9.15, 7
ניצן: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7

■ אשדוד
אסתר: אבא גנוב 9.30, 7.15
אשדוד: להרבמבה 9.30, 7.15

■ אשקלון
אפתר: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15
מאור: אבא גנוב 9.30, 7.15
רחל: נרדפי הזוק 9.30, 7.15

■ באר־שבע
קק: סגור/היכל התרבות: גברים גברים 9.30, 7.15
4.30 קרנף מכוכב אחר

■ עפולה
כפיתריון: לבי של אבגל 9.00

■ הרצליה ■ רמת השרון
תפארה: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
כוכב: כם הוד 9.30, 7

■ עפולה
כפיתריון: לבי של אבגל 9.00

■ חולון ■ בת־ים
אירמון: אבא גנוב
9.30, 7.30, 5

אורנים: שם הורד 9.30, 7
מגדל: יום במלכודת 9.30, 7.15
מתנשים קרית שרת: כלו 9.30, 7.15
הרמנקותיה של מפר בלוס 4
מבסי: אני נבגע 9.30, 7.15, 4.30
רימה: ללא מוצא 9.15, 7.15
עצמאות: ספורט הדמים 9.30, 7.15, 4.30

■ כפר־סבא ■ רעננה
עמלה הכספתה 9.30, 7
תק: הבקעון מס' 2 9.15, 7.00
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה
אודיליה: סגור
נוה זית: כטל ג'אקט 9.30, 7.15
אורין: סגור

■ נהריה ■ עכו
הודה: יכי הדריז 9.30, 7.00
ריק: סגור

■ נתניה
סבודיה: יום במלכודת 9.30, 7.15, 5
אסתר: הזורה לפסנים הבורים 9.15, 7
שרון: אבא גנוב 9.15, 7, 5
דור: ביבר אריזונה

■ קרית אונו
מתנת: נרדפי הזוק 9.30, 7
מתניים: הנוכל האוהבת והמאהבת 6.30
מטל גאקט 9

■ פתח־תקוה
שלום: אני התנהה 9.30, 7.15
היכל 1: אבא גנוב 9.30, 7.15, 5.00
היכל 2: ללא מוצא 9.30, 7.15, 5
היכל 3: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 5

■ קרית שמונה
שמירה: הבלתי בשוחדים 9.15, 7

■ ראשל"צ ■ רחובות
ג.ג. רון 1: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
ג.ג. רון 2: רקוד מושחת 9.30, 7.15, 4.30
נמגן: נדין אהבה משחיינת 9.30, 7.15
ראשון: מעקב חשאי 9.30, 7.15
בית הקסן: אני הבוס ואשת הסגנית 9.30, 7.15
הוד: ללא מוצא 9.30, 7.15
זק: אבא גנוב 9.30, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים
ארמון: יום במלכודת 9.50, 7.25
ארמון: סגור
ליל: יופיה של החוטא 9.30, 7.15
הדר: אני נבגע 9.30, 7.15, 4.30
רב גן 1: הנסיכה מבבולי הילס 9.55, 7.25, 5
רב גן 2: מהלון הוד המיסות 9.55, 7.30, 5.00
רב גן 3: גברים גברים 9.50, 7.30, 5
רב גן 4: ללא מוצא 9.55, 7.25, 5
שביט: שיגעון בחול 9.30, 7.15
סינמטקה: הסחיתה בכרוב